

2017

Datum : 26 april 2018
Herzien : 22/05/2018, 29/05/2018, 31/05/2018, 14/06/2018
Status : Definitief
CvB : 28/05/2018
KD-PO : 26/06/2018
KD-VO : 25/06/2018
PMR : 14/06/2018
MR : 20/06/2018
GMR : 20/06/2018
RvT : 13/06/2018
Door : J.M. de Bruin, voorzitter College van Bestuur

Inhoud

Voorwoord.....	6
1. Wie zijn wij en waar staan wij voor?.....	8
1.1 De opbouw van onze organisatie.....	8
1.2 Besturingsfilosofie.....	9
1.3 Waar willen we naartoe - onze strategische koers.....	10
2. Raad van Toezicht.....	12
2.1 Samenstelling.....	13
2.2 Policy Governance.....	14
2.3 Zelfevaluatie.....	14
2.4 Onderwerpen Raad van Toezicht.....	14
2.5 Commissies.....	15
3. Onderwijsprestaties Primair Onderwijs Juliana van Stolbergschool.....	17
3.1 Aantal leerlingen.....	17
3.2 Voedingsgebied.....	17
3.3 Resultaten eindtoets en vervolgonderwijs.....	18
3.4 Schooladvies vervolgonderwijs.....	18
4. Juliana van Stolbergschool.....	19
4.1 Onderwijs.....	19
4.2 Personeel.....	20
4.3 Organisatie.....	20
4.4 Omgeving.....	21
4.5 Verwachtingen 2018.....	22
5. Onderwijsprestaties Primair Onderwijs – SBO Daltonschoon De Leilinde.....	23
5.1 Aantal leerlingen.....	23
5.2 Voedingsgebied.....	23
5.3 Schooladvies vervolgonderwijs.....	24
6. SBO Daltonschoon De Leilinde.....	25
6.1 Onderwijs.....	25
6.2 Personeel.....	26
6.3 Organisatie.....	26
6.4 Omgeving.....	27
6.5 Verwachtingen 2018.....	27
7. Verantwoording GMR 2017.....	28
7.1 Samenstelling.....	28
7.2 Besproken in 2017.....	28
8. Onderwijsprestaties Voortgezet Onderwijs Willem van Oranje College Waalwijk.....	30
8.1 Leerlingen.....	30
8.2 Voedingsgebied.....	31
8.3 Opbrengsten van onderwijs.....	31
8.4 Doorstroom en vervolgonderwijs.....	33
8.5 Tevredenheid leerlingen.....	33
8.6 Tevredenheid ouders.....	34
9. Willem van Oranje College Waalwijk.....	35
9.1 Onderwijs.....	35
9.2 Personeel.....	36
9.3 Organisatie.....	37
9.4 Omgeving.....	37
9.5 Verwachtingen 2018.....	38
10. Onderwijsprestaties Voortgezet Onderwijs Willem van Oranje College Wijk en Aalburg.....	39
10.1 Leerlingen.....	39
10.2 Voedingsgebied.....	40
10.3 Opbrengsten van het onderwijs.....	40
10.4 Doorstroom en vervolgonderwijs.....	41
10.5 Tevredenheid leerlingen.....	42
10.6 Tevredenheid ouders.....	42

11.	Willem van Oranje College Wijk en Aalburg.....	43
11.1	Onderwijs	43
11.2	Personeel	44
11.3	Organisatie	44
11.4	Omgeving	45
11.5	Verwachtingen 2018.....	45
12.	ISK Wereldschool	46
12.1	Onderwijs	46
12.2	Personeel	48
12.3	Organisatie	48
12.4	Omgeving	48
12.5	Verwachtingen 2018.....	49
13.	Verantwoording MR	50
13.1	Samenstelling MR	50
13.1	Onderwijs	50
13.2	Personeel	51
13.3	Organisatie	51
13.4	Omgeving	51
14.	Personeel	52
14.1	Instroom, doorstroom, uitstroom van personeel.....	52
14.2	FTE in dienst per 31 december 2017.....	52
14.3	Verdeling directie, OP en OOP per locatie	53
14.4	Functiemix	53
14.5	Ziekteverzuim, meldingsfrequentie en extra aandacht voor ziekteverzuim	54
14.6	Beheersingsmaatregelen werkloosheid ex-medewerkers	54
15.	Klachten.....	55
15.1	Intern.....	55
15.2	Extern	55
15.3	Behandelde klachten in 2017.....	55
16.	Financiële verantwoording	56
16.1	Algemeen Instellingsbeleid	56
16.2	Leerlingaantallen	56
16.3	Personeel.....	57
16.4	Financieel beeld van de stichting.....	57
16.5	Toelichting bij de verschillen tussen begroting 2017 en realisatie 2017	59
16.5.1	Sector PO	59
16.5.2	Sector VO.....	61
16.5.3	Centrale organisatie.....	63
16.6	Financiële positie op balansdatum 31 december 2017.....	64
16.7	Toelichting op de balans van Stichting Willem van Oranje	65
16.7.1	Activa	65
16.7.2	Passiva	65
16.8	Kengetallen	66
16.8.1	Kapitalisatiefactor.....	67
16.8.2	Solvabiliteit	68
16.8.3	Liquiditeit	68
16.8.4	Rentabiliteit.....	69
16.8.5	Weerstandsvermogen	69
16.8.6	Huisvestingsratio.....	70
16.9	Doordecentralisatie Gemeente Waalwijk.....	70
16.10	Treasurystatuut	70
16.11	Geormerkte subsidie	71

17.	Continuïteitsparagraaf.....	72
17.1	Exogene ontwikkelingen.....	72
17.1.1	Leerlingenaantallen sector PO	72
17.1.2	Leerlingenaantallen sector VO	73
17.1.3	Personeel	75
17.1.4	Huisvesting.....	75
17.2	Endogene ontwikkelingen.....	76
17.2.1	Maatregelen om de aanmelding van leerlingen te beïnvloeden	76
17.2.2	Personeelsbeleid	77
17.2.3	Financieel meerjarenperspectief	77
17.2.4	Organisatie.....	83
17.3	Risico's	84
17.3.1	Interne risicobeheersings- en controlesystemen	85

Voorwoord

Geachte lezer,

Een jaarverslag: we kijken terug op het jaar 2017. Terugkijken is vooruitzien!

In dit jaarverslag wordt in cijfers en woorden verantwoording afgelegd over de resultaten en prestaties van Stichting Willem van Oranje en haar scholen. Vanuit het identiteitsbewijs, het Vision Eye en de schoolplannen, zijn jaarplannen opgesteld met concrete doelen en activiteiten.

Voorbereid op de toekomst

In juli 2017 hebben 17 leerlingen onze school voor speciaal onderwijs De Leilinde verlaten om in praktijkonderwijs of het vmbo hun schoolloopbaan te vervolgen. De Juliana van Stolbergschool telde 40 schoolverlaters die instroomden in de Waalwijkse scholen voor voortgezet onderwijs. Op het Willem van Oranje College in Wijk en Aalburg behaalden 122 leerlingen hun vmbo-diploma; op het Willem van Oranje College in Waalwijk slaagden 262 leerlingen voor het vmbo, de havo of het vwo. In totaal vervolgden zo 441 leerlingen hun onderwijscarrière in het MBO, HBO of WO. Doorstuderend voor beroepen die we nu nog niet kennen.

Doelen en activiteiten waren (en blijven!) erop gericht om onze leerlingen voor te bereiden op hun toekomst. Wij hebben geprobeerd om ze naast een goede kwalificatie, zelfstandigheid en zelfvertrouwen mee te geven. We vertrouwen erop dat daarmee ook in 2017 de school een schakel is geweest tussen de leerlingen, hun ouders, de maatschappij en hun toekomst.

Fusie

2017 heeft in het teken gestaan van de fusiebesprekingen tussen verenigingen voor Protestants-Christelijk basisonderwijs in Sprang-Capelle en Waspik en Stichting Willem van Oranje. Besluiten van besturen, medezeggenschapsraden en verenigingen hebben geleid tot een fusie en bestuurlijke overdracht van de Koningsschool en PCBS De Bron. Vanaf 1 januari 2018 gaan wij door onder de naam Willem van Oranje Scholengroep.

College van Bestuur

Op 1 september 2017 is Leen van Duijn na 41 onderwijsjaren met pensioen gegaan. Vanuit de visie de professionele ruimte van medewerkers beter te benutten, is in samenspraak met medezeggenschapsraden en de Raad van Toezicht de keuze gemaakt voor een éénhoofdig College van Bestuur en een versterking van de positie van schoolleiders door een professioneler ondersteunend stafbureau.

Onderwijs in actie

Goed onderwijs vraagt inzet van talent en commitment van alle medewerkers. Werkvreugde neemt af onder een te grote werkdruk. Het primair onderwijs is landelijk in actie gekomen. Personeelsleden van de Juliana van Stolbergschool en SBO De Leilinde deden mee aan de landelijk georganiseerde stakingsdagen op 5 oktober en 12 december.

In 2017 zijn in het voortgezet onderwijs maatregelen van het sociaal plan uitgewerkt om in een vrijwillige fase tijdig tot verkleining van de formatie te komen. Deze maatregelen en de werking van het sociaal plan zijn besproken met vakbonden. Het sociaal plan is 31 december 2017 gesloten.

2017

2017 was voor Stichting Willem van Oranje een jaar waarin door medewerkers aan prachtig onderwijs is gewerkt. Door leerlingen te zien, zijn medewerkers een gids geweest; heeft het merendeel van de leerlingen een goed jaar op onze scholen gehad. De basis van waaruit we ons werk hebben gedaan is gelegen in onze Protestants-Christelijke signatuur. In vertrouwen hebben we vormgegeven aan de cultuur en identiteit van de scholen. Medewerkers deden dat met liefde voor hun vak en de school. Ons onderwijs was daarmee een gids op het pad van ontplooiing: geloof in eigen kunnen en het vinden van een plek in de maatschappij.

Namens het College van Bestuur,

Jan Maarten de Bruin
Voorzitter College van Bestuur

1. Wie zijn wij en waar staan wij voor?

De Stichting voor Protestants-Christelijk Onderwijs Bommelerwaard, Land van Heusden en Altena en De Langstraat en omstreken heeft als verkorte naam Stichting Willem van Oranje en heeft haar statutaire zetel in de gemeente Waalwijk. De Stichting Willem van Oranje is een Protestants-Christelijke stichting die onderwijs verzorgt vanuit de Protestants-Christelijke signatuur. Om onze missie en visie te realiseren, werken we aan bewustwording en worden leerlingen waarden-vol voorbereid op de toekomst.

Stichting Willem van Oranje vertegenwoordigt (in 2017)

Een school voor basisonderwijs:

 Juliana van Stolbergschool te Waalwijk (10RF)

Een school voor speciaal basisonderwijs:

 SBO De Leilinde te Heusden (23DC)

Drie scholen voor voortgezet onderwijs:

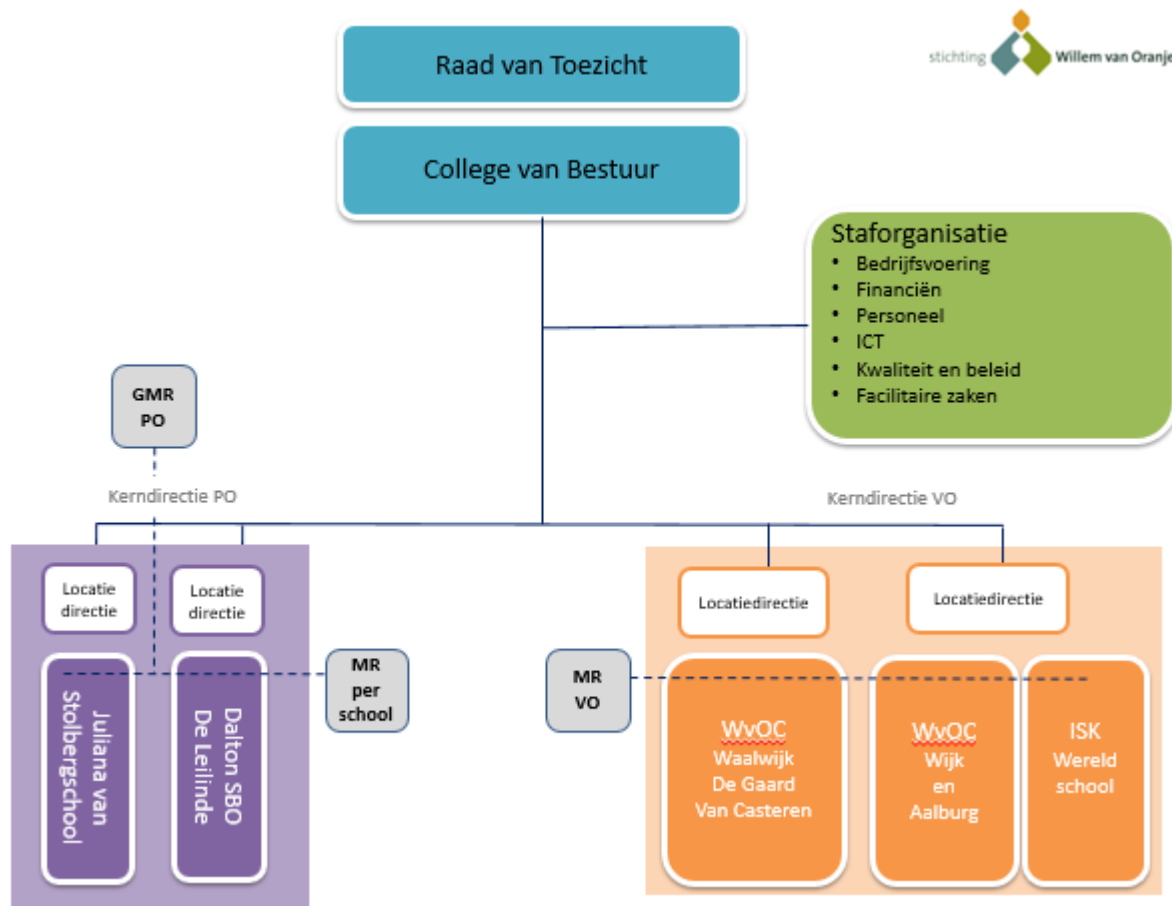
 Willem van Oranje College te Waalwijk
01GH-01 en 01GH-03

 Willem van Oranje College Wijk en Aalburg
01GH-02

 ISK Wereldschool te Waalwijk
01GH-04

1.1 De opbouw van onze organisatie

1.2 Besturingsfilosofie

We hanteren het principe van verantwoordelijkheid diep in de organisatie leggen. We doen dit door op ieder niveau in de organisatie ruimte te geven voor eigen inrichting en uitvoering van beleid. Dat geldt voor scholen, voor teams, voor vaksecties en voor medewerkers.

Er is sprake van een dienende organisatie. De scholen worden, vanuit hun lokale eigenheid, aangestuurd en ondersteund met als doel zo sterk mogelijke kwaliteit, voortkomend uit de eigen identiteit en de gemeenschappelijke kaders die er zijn. Meer de gedachte van een netwerk van scholen die elkaar versterken, dan de nadruk op een hiërarchische structuur.

Feitelijk is het organogram van de stichting niet veranderd. De keuze voor een eenhoofdig College van Bestuur verandert wel de onderdelen die de staf ondersteunt en beheert. Daarnaast krijgen locatiedirecteuren taken gemandateerd van het bestuur. Dit is vastgelegd in het reeds bestaande managementstatuut. In het primair onderwijs functioneren de MR-en onder de verantwoordelijkheid van de locatiedirecteuren. De GMR heeft haar positie op stichtingsniveau en functioneert in relatie tot het College van Bestuur. Het voortgezet onderwijs kent slechts één MR. Deze zal afhankelijk van het onderwerp onder de verantwoordelijkheid van de locatiedirectie dan wel het College van Bestuur vallen.

College van Bestuur

Met ingang van 1 september 2017 is het College van Bestuur van een tweehoofdig bestuur gewijzigd in een eenhoofdig bestuur. Het College van Bestuur bestuurt de stichting en is integraal eindverantwoordelijk voor de resultaten en de gang van zaken binnen de stichting. Het feit dat is overgegaan van tweehoofdig naar eenhoofdig verandert niets aan de portefeuilleverdeling, taken of aandachtsgebieden vastgelegd binnen de wettelijke en statutaire bestuurlijke verantwoordelijkheden. De taken, bevoegdheden, verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in de statuten, de functiebeschrijving en het bestuursstatuut. Op basis van de IJkpunten voor Toezicht legt het College van Bestuur verantwoording af aan de Raad van Toezicht.

Daar waar in de tweehoofdige situatie het College van Bestuur ook meer operationele taken uitvoerde, zoals het schrijven van de schoolplannen VO, het faciliteren van de leermiddelen, het schrijven van managementrapportages, het opstellen en actualiseren van regelingen en beleidsnotities, zal dat in de eenhoofdige situatie ondersteund en beheerd gaan worden door het stafbureau. Het stafbureau levert diensten aan het College van Bestuur en de schooldirecteuren betreffende enerzijds beleidsontwikkeling, beleidsuitvoering en beleidsevaluatie en anderzijds beheer op meerdere ondersteunende werkterreinen.

Het College van Bestuur stelt voor de stichting en haar sectoren voor een periode van 4 tot 5 jaar een, door de Raad van Toezicht goed te keuren, strategische koers op. In de vorm van een strategische kaart (op een A3) wordt de beleidsinzet en de te behalen (onderwijs)resultaten van de daaropvolgende periode beschreven. De strategische kaart is het sturingsdocument voor het College van Bestuur richting de scholen en geeft richting aan de locatie(resultaten)plannen en de teamplannen.

Locatiedirectie

De locatiedirecteur van een school voor primair of voortgezet onderwijs is, onder verantwoordelijkheid van het College van Bestuur, integraal belast met het schoolbeleid, de schoolontwikkeling en de dagelijkse leiding van de school/vestiging.

De directeur is gemachtigd tot het uitoefenen van taken en bevoegdheden ten aanzien van de school met inachtneming van taken, bevoegdheden en beleid van het College van Bestuur. Dit is vastgelegd in het managementstatuut.

De directeur is in ieder geval belast met:

- De zorg voor de schoolorganisatie en de kwaliteit van het onderwijs op de school.
- De uitwerking en uitvoering van het vastgestelde HRM-beleid.
- De uitwerking en uitvoering van de acties vanuit Vision Eye en strategische kaart voor de eigen school/vestiging en op onderdelen voor de stichting.
- Het directieoverleg. De directeur participeert in het directieoverleg, een orgaan dat, onder leiding van het College van Bestuur, een belangrijke rol speelt ten aanzien van de beleidsvoorbereiding en -uitvoering.

Managementstatuut

Het managementstatuut bevat bepalingen omtrent de taken en bevoegdheden ten aanzien waarvan mandaat plaatsvindt vanuit het College van Bestuur aan de locatiedirecteur. De locatiedirecteur is bevoegd om de aan hem/haar krachtens het statuut gemandateerde taken en bevoegdheden door te mandateren aan anderen binnen de school; hij/zij dient het College van Bestuur daarvan op de hoogte te stellen. In het najaar van 2017 is het managementstatuut (opnieuw) vastgesteld voor een periode van vier schooljaren.

Jaarlijks maakt het College van Bestuur resultaatafspraken op basis van de strategische koers, de daarin geformuleerde ambities en het schoolplan vertaald in een locatieresultatenplan.

Stafbureau

Vision Eye en realisatie strategische koers vragen om een extra inzet op terreinen als financiën, HRM en onderwijskundige ondersteuning. Daarnaast worden op basis van de keuze voor een eenhoofdig College van Bestuur beleids- en uitvoeringstaken bij de locatiedirecties gelegd die daarin ondersteund worden door het stafbureau.

Het stafbureau (centraal en op onderdelen decentraal georganiseerd) levert diensten aan het College van Bestuur en de schooldirecteuren primair onderwijs en voortgezet onderwijs betreffende enerzijds beleidsontwikkeling, beleidsuitvoering en evaluatie en anderzijds beheer op de werkterreinen:

- personeelszaken (materieel, CAO en ontwikkeling/professionalisering)
- financiën
- huisvesting, met beheer en schoonmaak
- marketing en communicatie
- kwaliteitszorg en beleid
- ICT.

Het stafbureau heeft hiermee een advies- en een administratieve functie.

Code goed bestuur

Stichting Willem van Oranje hanteert de Code Goed Bestuur van het primair en voortgezet onderwijs. De Raad van Toezicht werkt volgens het Policy Governance model van John Carver. Onze ijkpunten van toezicht zijn vastgelegd in een toezichtskader, daarmee voldoen we aan de Code Goed Bestuur.

1.3 Waar willen we naartoe - onze strategische koers

De nieuwe strategische koers, verwoord in identiteitsbewijs en Vision Eye, geldt voor de komende jaren waarop ook het schoolplan van toepassing is. De kern is verwoord in de kernbelofte met zes bewijzen waaruit moet blijken dat we die kernbelofte waarmaken. Vanuit de strategische koers stellen scholen hun schoolplan en jaarplannen op. Het College van Bestuur zorgt er middels intern toezicht voor dat de scholen in het realiseren van doelen binnen het kader van de strategische koers een meerwaarde hebben voor hun personeel, leerlingen en omgeving.

Missie

Onze missie is leerlingen te begeleiden op weg naar zelfstandigheid en volwassenheid in een omgeving waarin zij zich kunnen ontwikkelen tot sterke individuen. Met als doel vol zelfvertrouwen een betekenisvolle plek in onze samenleving te vinden. Met zelfvertrouwen en eigenwaarde. Dat doen we door onze leerlingen te stimuleren zelf hun talenten en ambities te ontdekken, ieder op zijn of haar eigen wijze. Daartoe bieden we een veilige en uitdagende leer- en leefomgeving, nauw in verbinding met de maatschappij om ons heen.

Visie

De samenleving waarin wij leven en leren is voortdurend in beweging. Onze visie is om innovatief met veranderingen om te gaan en daarbij de ontwikkeling van onze leerlingen als hoogste prioriteit te blijven zien. Hun uniekheid, evenals die van collega's, zien we als zeer waardevol. Binnen onze gezamenlijke kernbelofte en identiteit is ruimte voor eigenheid en ambities.

Doelen

Ons primaire doel is leerlingen kwalitatief goed onderwijs te bieden. Dat houdt meer in dan het overbrengen van kennis, kunde en vaardigheden. De dimensie socialisatie is een wezenlijk onderdeel van het leerprogramma: we zijn onderdeel van een samenleving, binnen een cultuur met eigen tradities. Hoe verhoud je je tot deze samenleving? Evenveel aandacht is er voor vorming: wie ben je en hoe zie je jouw toekomst? De Stichting Willem van Oranje stemt gericht haar activiteiten af op deze drie dimensies.

Cultuur en identiteit

Als Stichting Willem van Oranje is de Protestants-Christelijke signatuur de basis. We geloven dat Jezus in woord en daad betekenis geeft aan ons leven. Tolerantie is daarbij een belangrijk begrip. Ieder mens is welkom, uniek en waardevol en heeft zijn of haar eigen talenten. In die gedachte van hoop geven we vorm aan de cultuur en identiteit van de school. We gaan respectvol met elkaar en onze omgeving om. We inspireren onze leerlingen om zich te ontwikkelen tot sterke individuen. Dat doen we met enthousiaste en bevlogen docenten met liefde voor hun vak en de school. Bovendien steunen en helpen alle medewerkers van de scholengroep elkaar. Met advies en opbouwende feedback. We bieden leerlingen ruimte en structuur en zijn als een gids op het pad naar ontplooiing, geloof in eigen kunnen en het vinden van hun plek in de maatschappij.

2. Raad van Toezicht

Van een tweehoofdig naar een eenhoofdig College van Bestuur

2017 heeft in eerste instantie voor de Raad van Toezicht gestaan in het licht van de organisatieontwikkeling. De organisatiestructuurwijziging waarover in 2016 is besloten, is in 2017 qua structuur doorgevoerd. In het voorjaar van 2017 hebben wij afscheid genomen van de heer Van Duijn als voorzitter van het College van Bestuur en is de heer De Bruin (op grond van de uitkomst van een benoemingsprocedure) als voorzitter door de Raad van Toezicht benoemd.

De structuurwijziging gaat verder dan het benoemen van een nieuwe voorzitter van het College van Bestuur en het terugbrengen van het bestuur naar een eenhoofdig bestuur. Dit vergt van de hele organisatie een verandering. Met directie en staf heeft de Raad van Toezicht de dialoog gevoerd over de effecten en behoeften die met de wijziging in de organisatie ontstaan. Dit om als toezichthouder het bestuur te adviseren welke effecten de structuurwijziging heeft om daarmee het bestuur voldoende handelingsruimte te geven om de structuurwijziging succesvol te implementeren. De Raad van Toezicht heeft zich in dit traject laten adviseren door externe deskundigen.

Fusie

In het voorjaar van 2017 hebben we als Raad van Toezicht het fusiedocument aangeboden gekregen waarbij twee scholen in het primair onderwijs in de gemeente Waalwijk zich via een juridische fusie bij onze stichting aansluiten. Als Raad van Toezicht hebben wij unaniem hiermee kunnen instemmen omdat dit de positie van het Protestants-Christelijk onderwijs in de regio verder versterkt. Wij geloven in verdere groei van de organisatie waarbij een professionele ondersteuning vanuit een staf noodzakelijk is. Hierbij is een minimale schaalomvang noodzakelijk. Met dit besluit zijn wij ervan overtuigd dat deze samenwerking past binnen hetgeen stakeholders van de Stichting Willem van Oranje verwachten.

Ontwikkeling Raad van Toezicht

Met betrekking tot educatie is gewerkt aan een scholingsrichtlijn voor de leden van de Raad van Toezicht om hiermee zelf als orgaan voldoende scholing te ontvangen om op een betrokken wijze goed toezicht te houden. Wij constateren dat er veel aanbod is in scholing, maar zoeken duidelijk naar welke kennis de Raad van Toezicht als geheel of de stichting verder kan helpen. Zowel inhoudelijk vanuit specifieke aandachtsgebieden als meer in het bijzonder vanuit de specifieke rol die de Raad van Toezicht heeft als intern toezichthouder.

Nieuwe leden Raad van Toezicht

In het najaar van 2017 is gestart met een sollicitatieprocedure om de Raad van Toezicht voltallig te krijgen. Hierbij is gezamenlijk opgetrokken met de MR en GMR. Voor twee profielen is er een vacature geplaatst (onderwijs & kwaliteit en HRM). Deze profielen zijn bewust gekozen omdat deze kennis binnen de Stichting Willem van Oranje met de huidige ontwikkelingen van belang is. Wij constateren dat met het terugbrengen van het College van Bestuur tot een eenhoofdig orgaan, wij onze adviesrol meer kunnen inzetten richting de bestuurder waarbij advisering op het gebied van HRM en onderwijs & kwaliteit, naast financiën en organisatie, belangrijke gespreksonderwerpen zijn.

Wet Bestuurskracht

De Wet Versterking Bestuurskracht in het Onderwijs heeft voorgeschreven dat er sprake dient te zijn van een periodiek overleg tussen MR, GMR en RvT. Wij hebben met MR en GMR contact gehad om de overlegmomenten te intensiveren. Besloten is om eenmaal per jaar een MR- en GMR-vergadering bij te wonen door een afvaardiging van de Raad van Toezicht alsook om de jaarlijkse gezamenlijke vergadering voort te zetten. Hiermee worden de contacten geïntensiveerd wat moet bijdragen aan de invulling van de functie van de toezichthouder.

Organisatieontwikkeling

Wij constateren dat de stichting vanuit de professionele organisatie bottom-up wil werken, in plaats van top-down. Dit vergt het nodige van medewerkers om meer dan voorheen bezig te zijn met de ontwikkeling van vakken, leerlingen, methoden, etc. Als Raad van Toezicht volgen wij hoe het bestuur leiding geeft om medewerkers verantwoordelijkheden en ruimte te geven om hieraan te werken. Wij zien dit als meerwaarde van ons Protestants-Christelijk onderwijs aangezien de medewerkers die het dichtst bij de leerlingen staan, hiermee ontwikkelingen in gang zetten ten dienste van de leerlingen.

2.1 Samenstelling

De Stichting Willem van Oranje heeft een Raad van Toezicht met in 2017 vijf personen:

- Mevrouw drs. F. van den Hout-Slagter
- Mevrouw mr. M.B. Leusink-van Santen
- De heer drs. T. Groeneveld RA MBA
- De heer ir. B.P. de Wit RTD (vice voorzitter)
- De heer drs. R. Opendorp RA (voorzitter)

Vanaf 1 januari 2018 is de Raad van Toezicht aangevuld met twee nieuwe leden:

- Mevrouw mr. W. van Grieken
- Mevrouw dr. T.M.M.L. van Schilt-Mol

Overzicht nevenfuncties leden Raad van Toezicht:

Mevrouw F. van den Hout-Slagter	Directeur en taaltrainer NT2/trainer communicatieve vaardigheden (bezoldigd), Voorzitter Beroepsvereniging van docenten Nederlands als Tweede Taal (onbezoldigd)
Mevrouw mr. M.B. Leusink-van Santen	Secretaris Raad van Bestuur Stichting Revant Breda (bezoldigd), Voorzitter College van Kerkrentmeester Protestantse gemeente Geertruidenberg (onbezoldigd)
De heer drs. T. Groeneveld RA MBA	Voorzitter Kerkenraad PKN Dongen-Rijen (onbezoldigd), Penningmeester Breed Moderamen Classis West-Brabant (onbezoldigd), Lid Classicaal Regionaal overleg Brabant-Limburg (onbezoldigd), Voorzitter Raad van Toezicht Stichting De Waarden Zevenbergen (bezoldigd), Lid van de Raad van Commissarissen Doenerdreef Zorg Almere (tot 1 november 2017, bezoldigd), Lid commissie Governance, cultuur en organisatie Verus Woerden (onbezoldigd)
De heer ir. B.P. de Wit RTD	Directeur/eigenaar Blace BV Sprang-Capelle (bezoldigd), Voorzitter Raad van Bestuur Stichting Waardeburgh Sliedrecht (bezoldigd), Lid Raad van Commissarissen Woonstichting Land van Altena Almkerk (bezoldigd), Lid Hoofdbestuur Vereniging Kerkrentmeesterlijk Beheer Dordrecht (onbezoldigd), voorzitter College van Kerkrentmeester Protestantse Gemeente Waalwijk (onbezoldigd), Voorzitter Stichting Elja Vlas Waalwijk (onbezoldigd)
De heer drs. R. Opendorp RA (voorzitter)	Partner Baker Tilly Berk (bezoldigd), voorzitter schoolbestuur CBS De Bron Sprang-Capelle (onbezoldigd), Penningmeester Hervormde gemeente Besoyen Waalwijk (onbezoldigd), Penningmeester Musicalgroep Besoyen Waalwijk (onbezoldigd)

2.2 Policy Governance

De Raad van Toezicht houdt toezicht op bestuur volgens de principes van John Carver de zgn. Policy Governance. Voor het toezicht is een toezichtkader opgesteld, de ijkpunten van toezicht.

Voor een bepaalde periode wordt van de Code Goed Bestuur van de PO-raad afgeweken. De code sluit in artikel 19 lid 2 wegens mogelijke onverenigbare belangen het vervullen van een bestuurs- en/of toezichtfunctie in twee organisaties in dezelfde sector en dezelfde regio uit. Tot 1 januari 2018 vervulde de heer R. Opendorp zowel de functie van voorzitter van het bestuur van basisschool De Bron in Sprang-Capelle als de functie van voorzitter Raad van Toezicht van de Stichting Willem van Oranje. Vanuit de verwachting dat de fusie tussen de besturen van basisscholen en Stichting Willem van Oranje per 1 januari 2018 een feit is en er geen sprake is van belangenverstrengeling, besloot de Raad van Toezicht om voor een bepaalde periode in afwijking van de Code te werken. Van de dubbelfunctie is conform artikel 3 van de Code Goed Bestuur een melding gedaan bij het Bestuur van de PO-raad. Om het risico van (de schijn van) onverenigbare belangen te mitigeren, zijn door de Raad van Toezicht de volgende afspraken gemaakt:

- In het fusieproces heeft de heer Opendorp als voorzitter de belangen van De Bron behartigd.
- Bij het bespreken van de fusie en het verlenen van goedkeuring aan de fusie in de Raad van Toezicht van Stichting Willem van Oranje heeft de heer Opendorp zich afzijdig gehouden van de bespreking en het voorzitterschap overgedragen aan de vice voorzitter van de Raad.

Door deze afspraken en het aanwezige bewustzijn vond de Raad van Toezicht de kans op belangenverstrengeling klein. In verband met het genomen fusiebesluit is er inmiddels geen sprake van de schijn van belangenverstrengeling op grond van de Code Goed Bestuur.

In het kader van onze toezichthoudende rol heeft de Raad van Toezicht in 2017 wederom een bezoek aan de scholen gebracht om kennis te nemen op welke wijze invulling wordt gegeven aan het onderwijs en aan de strategie en het Vision Eye in de praktijk.

2.3 Zelfevaluatie

In 2017 heeft geen zelfevaluatie plaatsgevonden binnen de Raad van Toezicht. In verband met de werving van nieuwe leden van de Raad is besloten dit tot begin 2018 uit te stellen en de nieuwe leden direct te betrekken bij de zelfevaluatie. De punten uit de vorige evaluatie zijn volledig opgepakt waarbij de evaluatie van de volledigheid en juistheid van het toezichtkader welke door de Raad wordt gehanteerd in juni 2018 met behulp van een externe deskundige zal worden behandeld. Op grond hiervan zullen wij ons toezichtkader waar nodig bijstellen.

2.4 Onderwerpen Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht legt middels dit jaarverslag verantwoording af. In 2017 zijn 5 vergaderingen gehouden. De belangrijkste onderwerpen die in 2017 aan de orde kwamen zijn:

- Benoeming voorzitter College van Bestuur
- Werving nieuwe leden Raad van Toezicht
- Reglement remuneratiecommissie
- Accountantscontrole
- (Meerjaren)begroting
- Fusie PC-scholen
- ICT-infrastructuur en digitalisering
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Investerings zonnepanelen Wijk en Aalburg
- Organisatieschets
- Effectenportefeuille
- Financiële rapportages
- Scholing leden Raad van Toezicht
- Vision Eye
- Kwaliteitsbeleid
- Onderwijsresultaten
- Bestuursstatuut
- Vaststellen bezoldiging Raad van Toezicht
- Vaststellen bezoldingsklasse WNT

2.5 Commissies

Binnen de Raad van Toezicht zijn er twee commissies actief: een remuneratiecommissie en een sollicitatiecommissie vacatures Raad van Toezicht. Jaarlijks vinden functionerings- en beoordelingsgesprekken plaats door de remuneratiecommissie. De sollicitatiecommissie is in de tweede helft van 2017 een aantal malen bijeengekomen waarbij de wervingsprocedure volledig doorlopen is. Beide vacatures zijn hierbij ingevuld aangezien sprake was van voldoende gekwalificeerde kandidaten.

Tenslotte

Als Raad van Toezicht wensen wij bestuur, directie en medewerkers God Zegen toe bij deze verantwoordelijke taak om kinderen uit ons voedingsgebied zingevend onderwijs te geven.

Namens de Raad van Toezicht,
Drs. R. Opendorp RA

Primair Onderwijs

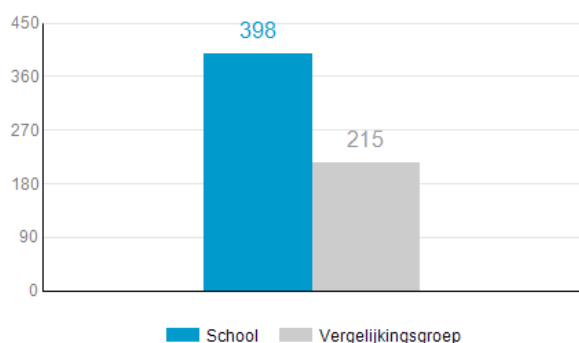

3. Onderwijsprestaties Primair Onderwijs Juliana van Stolbergschool

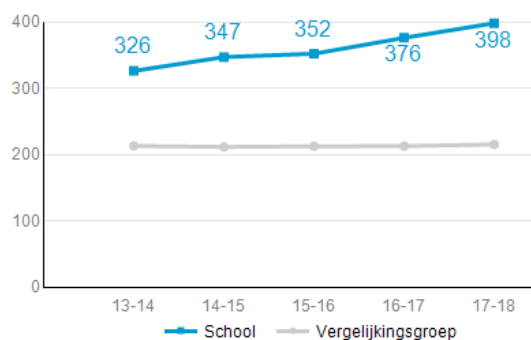
In hoofdstuk 3 presenteren wij de cijfers van de Juliana van Stolbergschool om vervolgens in hoofdstuk 4 dieper in te gaan op het verhaal achter de cijfers.

3.1 Aantal leerlingen

Hoeveel leerlingen heeft de school in 2017-2018?

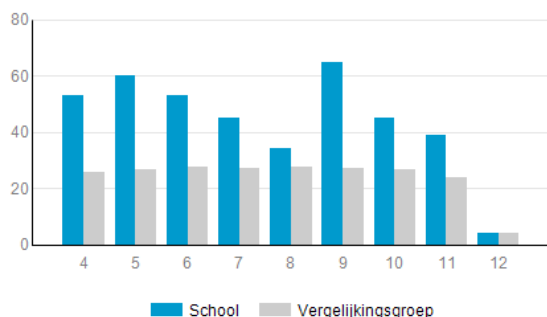

Hoeveel leerlingen had de school de afgelopen jaren?

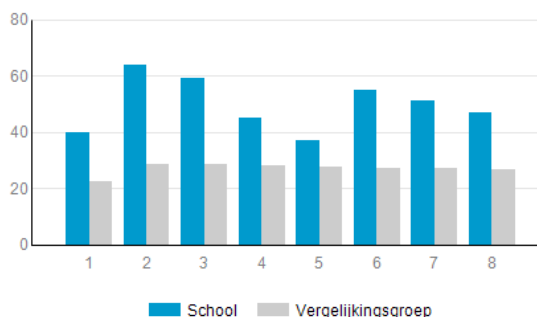

De Juliana van Stolbergschool maakt nog steeds een groei door, van 376 leerlingen op teldatum 1 oktober 2016 naar 398 leerlingen op 1 oktober 2017. De school groeit door een hoge instroom van nieuwe 4-jarige leerlingen en door de start van voltijdsonderwijs aan hoogbegaafde leerlingen. In schooljaar 2017/2018 telt de school 15 reguliere groepen en 2 groepen voor hoogbegaafde leerlingen.

Hoe zijn de leerlingen verdeeld naar leeftijd in 2017-2018?

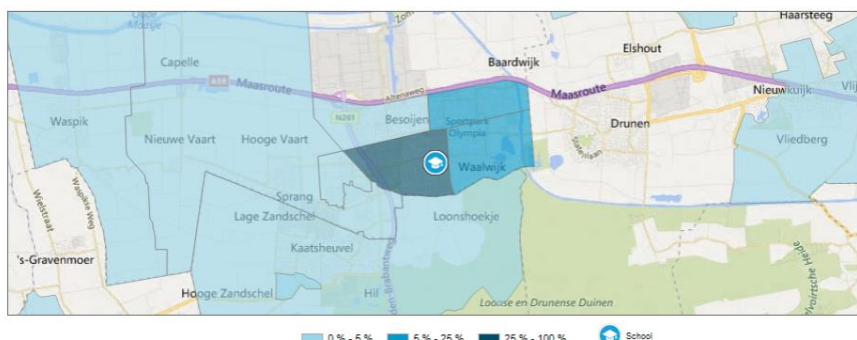
Hoe zijn de leerlingen verdeeld per leerjaar in 2017-2018?

3.2 Voedingsgebied

Uit welke postcodegebieden komen de leerlingen in 2017-2018?

Beweeg de muis over de kaart om meer informatie te zien.

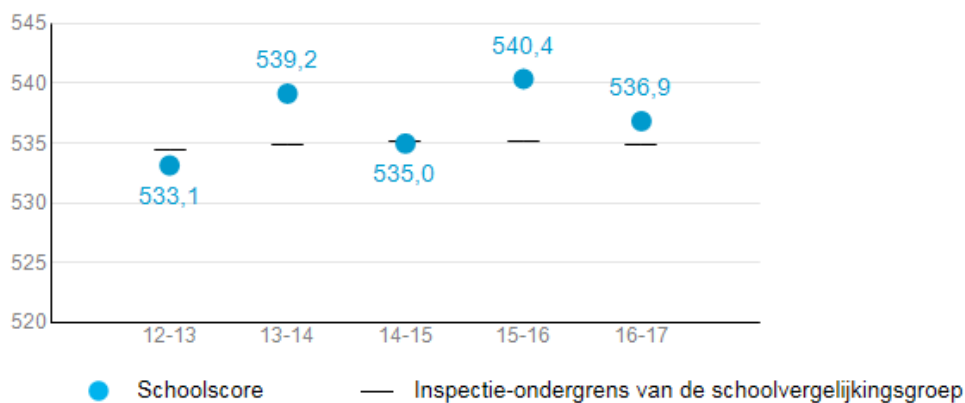

Uit welke gemeenten komen de leerlingen in 2017-2018?

Gemeente top 3	Voedingsgebied
Waalwijk	93,7%
Loon op Zand	1,5%
Dongen	1,3%

3.3 Resultaten eindtoets en vervolgonderwijs

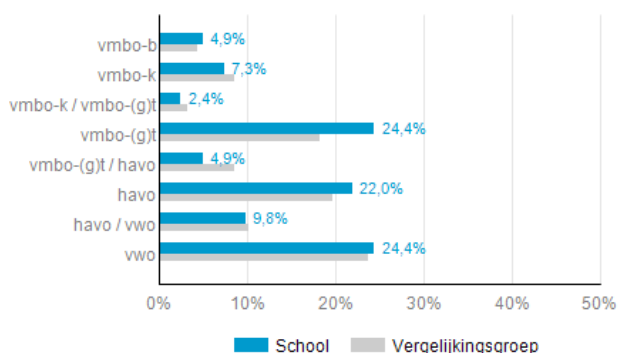
Wat waren de gemiddelde scores op de **Centrale Eindtoets / Cito Eindtoets** in de afgelopen jaren?

De Juliana van Stolbergschool wil kansen bieden aan leerlingen, kansen om hun talenten te ontplooiën. Daarbij wordt uitgegaan van de groei en ontwikkeling die leerlingen doormaken. Als norm wordt gehanteerd dat scores op of boven het landelijk gemiddelde liggen. In 2016/2017 lag de score van de eindtoets op 536,9 en daarmee boven de inspectie onder- en bovengrens van de schoolvergelijkingsgroep.

3.4 Schooladvies vervolgonderwijs

Welke schooladviezen heeft de school aan de leerlingen gegeven in **2016-2017**?

4. Juliana van Stolbergschool

De Juliana van Stolbergschool is een Protestants-Christelijke basisschool. De school ligt in Waalwijk-Zuid aan de rand van wijk Meerdijk.

In het schoolgebouw is kinderopvang en onderwijs aanwezig en met de partner Mikz kinderopvang wordt gezorgd voor een geïntegreerd aanbod met aandacht voor doorgaande lijnen.

Juliana van Stolbergschool is een bruisende school die vanuit het motto "Wie ontmoet bereikt meer, samen voor jou!" de kinderen een goede en fijne tijd wil geven en in ontwikkeling wil laten komen.

Vanuit het motto wordt vorm en inhoud gegeven aan betekenisvol onderwijs, waarin naast het aanleren van basisvaardigheden ook aandacht is voor samenwerken, spel en onderzoeksactiviteiten om te komen tot kritisch denken en handelen.

Speerpunten binnen de school zijn: "Sociale veiligheid", "Natuurlijk Engels" in alle groepen (VVTO-label), Verkeersveiligheid (BVL-label), Praktisch Reken en Wiskunde Onderwijs (PARWO) en Voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Om de school heen ligt een prachtige natuurleerspeeltuin waarin de kinderen kunnen spelen, leren en ontdekken.

Als onderdeel van de Stichting Willem van Oranje werkt de Juliana van Stolbergschool binnen de kaders van het strategisch beleidsplan en wordt middels een schoolplan en jaarlijks activiteitenplan vormgegeven aan de strategie. De doorgaande ontwikkeling wordt ook gericht op het realiseren van de streefdoelen voor 2019 die lopende het jaar onder de aandacht zijn geweest zoals geïntegreerde ICT, de lerende organisatie, programma aanbod voor talentontwikkeling en excellentie, verbetering taal- en leesonderwijs.

4.1 Onderwijs

In 2017 was het schoolontwikkelonderwerp 'lezen en taal' waarbij gebruik gemaakt werd van 'Het lerende/lezende kind'. Spelling en taal is opnieuw in beeld gebracht en er zijn afspraken gemaakt om de kwaliteit te verbeteren. Voor zomervakantie lag het accent op leesonderwijs, na de zomervakantie op taalonderwijs. Dit in combinatie met handelingsgericht werken: een beredeneerd onderwijsaanbod en de onderwijsbehoefte. Daar wordt steeds bewuster mee omgegaan.

Voor 2016 is een jaarplan opgesteld waarin er een start is gemaakt met het onderwijs voor hoogbegaafden. Al jaren werkt de Juliana van Stolbergschool aan een bovenscholse Plusklas voor hoogbegaafde leerlingen uit groep 6, 7 en 8. In 2017 is er gestart met een verrijkingsklas voor kleuters en de Junior Plusklas. De Junior Plusklas is voor leerlingen uit de groepen 3, 4 en 5. De leerlingen worden niet getest, maar er wordt wel een signaleringslijst voor meer- of hoogbegaafdheid ingevuld. De verrijkingsklas en Junior Plusklas bieden verrijking én verdieping voor leerlingen.

Voor de leerlingen en de leerkrachten zijn er 'kind-in-beeld'-gesprekken. Voorheen heette dit multidisciplinair overleg (MDO). Het 'kind-in-beeld' valt onder het eigenaarschap van de leerkracht die een voorselectie maakt van welke kinderen wel of niet besproken moeten worden. Documenteren wordt door deze nieuwe organisatievorm ook beter geborgd en het maakt een en ander effectiever omdat niet alle kinderen besproken worden.

De kleuters zijn gaan werken met 'Leerlijnen Jonge Kind'. Hiervoor werd gewerkt met het observatiesysteem van Pravo en Cito. Dit nieuwe observatiesysteem wordt gefaciliteerd door Parnassys en geeft aandacht aan het totaal: dus zowel het leren als het sociaal-emotionele welbevinden van een kind. Er is afgesproken om als pilot in 2018 de Cito's taal en rekenen voor kleuters alleen in groep 2 af te nemen.

Door de directeur van de school worden lesbezoeken (flitsbezoeken) gehouden gericht op het veilig schoolklimaat. Tijdens deze bezoeken staan de basisbehoeften 'relatie, competentie en autonomie' centraal. Naast persoonlijke feedback worden de aandachtspunten op schoolniveau geborgd en besproken in het team. Dit raakt uiteraard ook de professionalisering van de leerkrachten.

De schooleigen normen liggen boven de inspectienormen. De norm is afkomstig uit Parnassys. Het is een hoge norm, maar deze is passend bij de school. Het systeem van schooleigen normen is afgelopen jaar meer op schoolniveau uitgevoerd en is een voorbereiding op het berekende aanbod van onderwijs (handelingsgericht werken). Door een verfijning van het kijken naar opbrengsten, is het mogelijk geworden minder methode-afhankelijk te werken. De schooleigen normen worden door de meeste groepen behaald, al blijft leesonderwijs aandacht nodig hebben. Dit is de reden dat lees- en taalonderwijs in 2017 het schoolontwikkelonderwerp is geworden.

Leerlingen worden gezien

Verder is in 2017 het veiligheidsplan geüpdate en is de kinderopvang na de pilot uit 2016 gecontinueerd.

4.2 Personeel

Het team van de Juliana van Stolbergschool bestaat uit 36 leerkrachten en vakdocenten voor Engels en LO. Het afgelopen jaar is één leerkracht een Master EN (Educational Needs) gestart. Deze opleiding 'speciaal onderwijzen' bestaat uit een algemeen deel en modules die aansluiten bij het competentieprofiel en die zijn onderverdeeld naar drie domeinen: leren, gedrag en begeleiden.

De samenwerking met de organisatie 'onderwijsmens', mevrouw Wilma Willems, is afgelopen jaar gecontinueerd.

De overblijfskrachten (TSO) hebben in 2017 een gouden ster behaald voor de kwaliteit van het overblijven op school.

Duurzaam, vitaal en wendbaar personeel

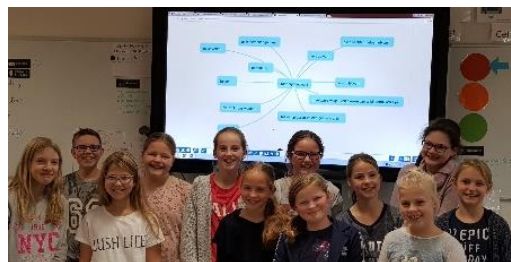
Ook is in 2017 een themabijeenkomst gehouden betreffende bewijs 5: Duurzaam personeel. 'Onder 'werk'-druk' was de titel van deze bijeenkomst. De werkdrukervaring ligt hoog, de bijeenkomst was daarom van groot belang.

Naast deze ontwikkelingen in 2017 voor zowel de school als de organisatie als de leerkrachten zijn de ingezette acties vanuit 2016 verder gecontinueerd.

4.3 Organisatie

In 2017 is gestart met OnderwijsKwaliteit.online. In dit onderwijsportfolio zijn de vijf kwaliteitsgebieden van het Inspectiekader geïntegreerd: schoolklimaat, onderwijsproces, onderwijsopbrengsten, kwaliteitszorg en financieel beheer. Er zijn twee gebieden toegevoegd om visie- en contextgestuurd te verantwoorden: visie en koers, school in beeld. OnderwijsKwaliteitOnline is een goede voorbereiding op het jaarverslag en heeft een duidelijke link met inspectiecriteria. Het schoolportfolio is ook intern goed om een beeld van de eigen organisatie te krijgen en richting te geven aan beleid.

De kinderopvang is in 2016 en heeft een vervolg gekregen 2017.

Binnen het PO is weinig verschil ervaren in de in 2017 doorgevoerde wijziging naar een eenhoofdig College van Bestuur. Wel is de Juliana van Stolbergschool content met de uitgebreide stafondersteuning.

Verder is er in 2017 een grote Engelse dag georganiseerd in het kader van de cultuuropdracht. Deze opdracht komt voort uit het cultuurbeleidbeleidsplan dat is gestart in 2016. Binnen het cultuurbeleidsplan is er aandacht voor de kerndoelen. Leerlingen leren beelden, taal, spel en beweging te gebruiken. Zij leren, ook door andere vormen in te kunnen zetten, te reflecteren op hun eigen werk en dat van hun medeleerlingen. Door met cultuur en de verschillende vormen daarvan te spelen en te ontdekken, krijgen de kinderen niet alleen kennis van ons cultureel erfgoed en de diverse aspecten daarvan, maar leren ze door begrip van zichzelf en hun achtergrond ook waardering voor andere culturen.

Identiteit

Eigentijdse
vaardigheden

Hart voor onderwijs

4.4 Omgeving

De Juliana van Stolbergschool staat niet alleen midden in een wijk, maar ook midden in de samenleving. Daarbij is het van belang om de Protestants-Christelijke identiteit op eigentijdse wijze vorm te geven. Er zijn contacten met de PKN, met Verus en met het Nederlands Bijbelgenootschap (NBG). De school is vertegenwoordigd op netwerkbijeenkomsten en verzorgt workshops.

De school staat open voor samenwerken en het initiatief tot huisvesten van een pioniersplek met behulp van een aantal betrokken mensen die op een eigentijdse manier vorm en inhoud willen geven aan de Christelijke identiteit.

De groep 'Vrienden van de Juliana van Stolbergschool' kende in 2017 geen verdere voortgang vanwege onvoldoende noodzaak. Wel zijn er werkgroepen met actief participerende ouders.

Vanwege de groei van het aantal leerlingen, is de ruimte binnen het gebouw beperkt. Er is daarom een extra semi permanent lokaal gerealiseerd in één van de speelzalen. Huisvesting en aannamebeleid zijn derhalve aandachtspunten.

Hart voor onderwijs

Identiteit

4.5 Verwachtingen 2018

Voor 2018 en verder spelen met name de doelstellingen die zijn neer gezet voor 2019. Ieder jaar zal één van de onderwerpen of thema's nadere en concrete invulling krijg. Er zal een nieuw SchoolOndersteuningsplan (SOP) geschreven worden en ook wordt in 2018 een schoolbezoek van de inspectie (verificatieonderzoek) verwacht.

Tevens zullen huisvesting en aannamebeleid punt van aandacht zijn. Terwijl tot nu het merendeel van de leerlingen uit de wijk komt, is daar in de toekomst geen plaats meer voor. Dit speelt ook bij andere scholen in de directe nabijheid. Huisvesting en aannamebeleid worden daarom op gemeentelijk niveau afgestemd en dit zal een vervolg krijgen in 2018/2019.

Leerlingen worden
gezien

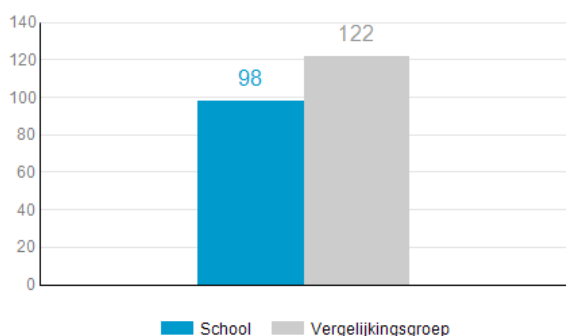
Eigentijdse
vaardigheden

5. Onderwijsprestaties Primair Onderwijs – SBO Daltonschool De Leilinde

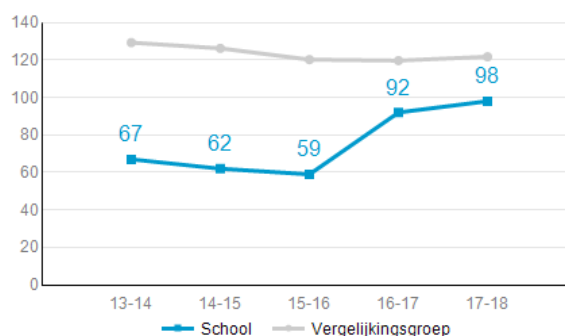
In hoofdstuk 5 presenteren wij de cijfers van SBO Daltonschool De Leilinde om vervolgens in hoofdstuk 6 dieper in te gaan op het verhaal achter de cijfers.

5.1 Aantal leerlingen

Hoeveel leerlingen heeft de school in 2017-2018?

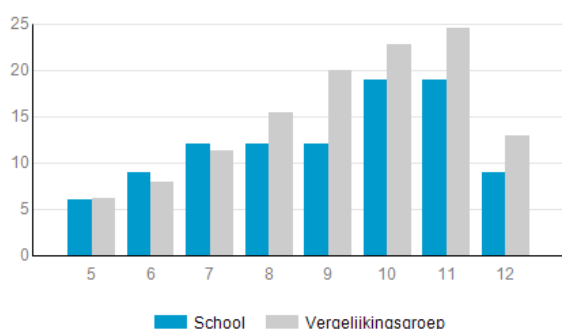

Hoeveel leerlingen had de school de afgelopen jaren?

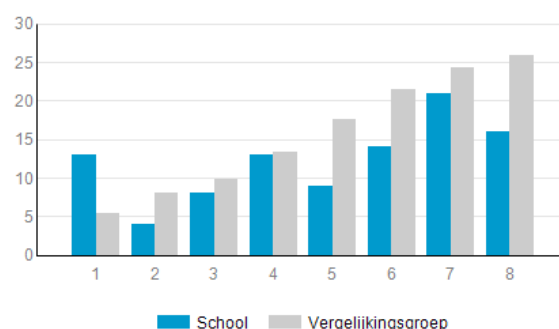

SBO Daltonschool De Leilinde telt in het schooljaar 2017-2018 momenteel 98 leerlingen, een stijging ten opzichte van voorgaande jaren mede vanwege de fusie in 2016 met SBO De Regenboog uit Drunen. De Leilinde merkt dat passend onderwijs van invloed is op het leerlingenaantal op onze school. De leerlingen die de school bezoeken, hebben steeds meer de problematieken: van zeer moeilijk lerend tot gedragsmatig en met kenmerken van taal-spraakontwikkeling stoornissen.

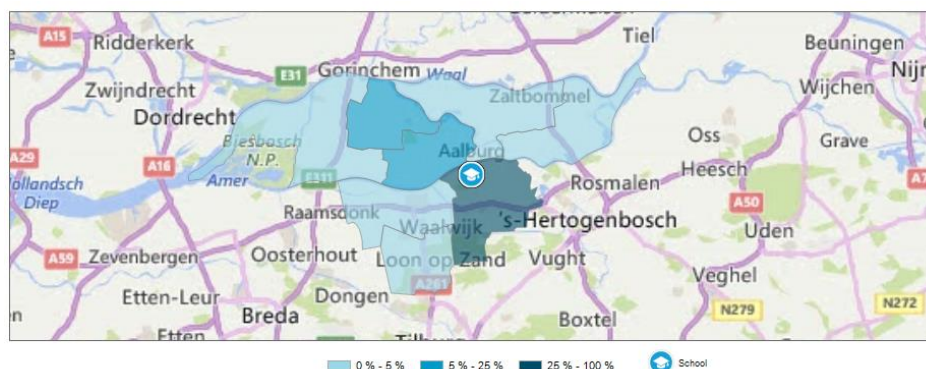
Hoe zijn de leerlingen verdeeld naar leeftijd in 2017-2018?

Hoe zijn de leerlingen verdeeld per leerjaar in 2017-2018?

5.2 Voedingsgebied

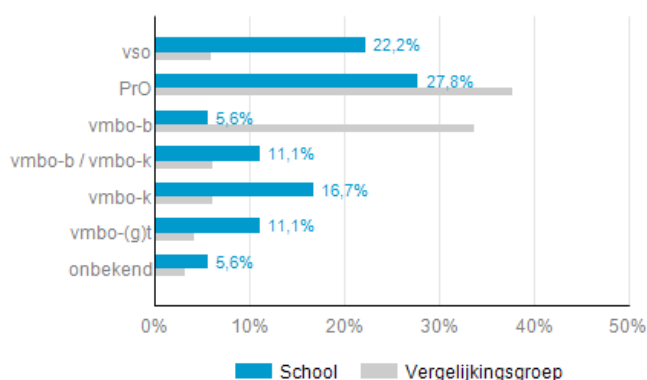

Uit welke gemeenten komen de leerlingen in 2017-2018?

Gemeente top 3	Voedingsgebied
Heusden	62,2%
Aalburg	21,4%
Woudrichem	6,1%

5.3 Schooladvies vervolgonderwijs

Welke schooladviezen heeft de school aan de leerlingen gegeven in **2016-2017**?

In het schooljaar 2016-2017 hebben 17 leerlingen de school verlaten (8 leerlingen van SBO Daltonschool De Leilinde en 9 leerlingen van SBO De Regenboog). Daarvan gingen 5 leerlingen naar het VSO, 4 leerlingen naar Praktijkonderwijs, 2 leerlingen naar VMBO Basisberoeps, 4 leerlingen naar VMBO Kadergericht en 2 leerlingen naar VMBO Theoretische leerweg.

6. SBO Daltonschool De Leilinde

De ambitie van SBO Daltonschool De Leilinde is een omgeving te creëren waarin leerlingen hun talenten naar boven kunnen halen. Daarbij zijn een aantal kerndoelen van belang: reflectie, zelfstandigheid, samenwerking, verantwoordelijkheid, doelmatigheid en effectiviteit. Dit zijn o.a. ook doelen van de Nederlandse Dalton Vereniging. De doelen worden ingekleurd door het strategisch beleidsplan van de Stichting, het Vision Eye, waarin o.a. wordt gesteld dat 'leerlingen worden gezien'. Nog steeds is SBO Daltonschool De Leilinde de enige SBO-school in Nederland met Daltononderwijs.

Vanuit Dalton is veel aandacht voor het beter leren plannen door leerlingen zelf, beter leren checken en het gaan proberen om eigen leerdoelen stellen. Ook samenwerking en elkaar helpen zijn onderdelen die benadrukt werden. Dit zijn vaardigheden die de leerlingen in hun verdere leven kunnen

benutten.

Het Vision Eye van de Stichting Willem van Oranje krijgt op SBO Daltonschool De Leilinde een schoolspecifieke uitwerking. De Protestants-Christelijke identiteit geeft richting aan het onderwijs, verbindt en dient als toetssteen. Waarden en normen worden uitgedragen.

6.1 Onderwijs

Op SBO Daltonschool De Leilinde worden de leerlingen gevolgd en begeleid volgens de Cito LVS (leerlingvolgsysteem) en het handelingsdeel van het OPP (ontwikkelingsperspectief) met doelen. Er wordt gekeken naar de onderwijsbehoefte van de leerling en er worden methodegebonden toetsen ingezet. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van de resultaten uit de scan van Werken met Kwaliteitskaarten. Schoolverlaters stromen uit op niveau van hun leerniveau.

In 2017 is het dyslectieprotocol afgerond en is er een oriëntatie geweest op een sociaal-emotioneel volgmodel. Dit krijgt naar alle waarschijnlijkheid een vervolg met SKOL.

Ook de integratie van 'omgekeerde integratie' die in 2016 gestart is, is verder uitgewerkt. Leerlingen van de Merelgroep (een groep met zeer moeilijk lerende kinderen en kinderen met gedragsproblematieken) gaan in andere groepen werken. Zij doen daar hun taken en krijgen zo contact met leeftijdsgenoten. In 2017 is deze integratie omgekeerd: leerlingen uit andere groepen doen hun werk in de Merelgroep op het gebied dat zij nodig hebben, bijvoorbeeld een leerling die dyslectisch is, krijgt 1 op 1 les in de Merelgroep omdat hij daar de rust vindt en op het niveau kan functioneren dat op hem van toepassing is. Leerlingen leren zo met elkaar omgaan, met elkaar spelen, leren van elkaar hetgeen ook de gedragscomponent ten goede komt. Hoewel de eerste gedachte vaak is dat ze 'terug' moeten, ervaren leerlingen dit uiteindelijk als positief omdat ze op hun eigen niveau kunnen en mogen presteren. Deze integratie kent een hoge acceptatie van alle leerlingen en groepen en eveneens van personeel.

Cultuurontwikkeling is het afgelopen jaar ook meer op de kaart gezet door een vernieuwde opzet van cultuuronderwijs. Dit krijgt een vervolg in 2018. In cultuuronderwijs komen meerdere domeinen aan de orde. Zo is er een bezoek geweest aan kamp Vught, een bezoek aan de brandweer en is er een Zeebenenendag en veteranendag gehouden. Ook is het onderwerp slechtziendheid (met bezoek van een blindengeleidehond) behandeld.

Het afgelopen jaar zijn er ook lessen dramatherapie gegeven. Een dramatherapeute kwam op school om leerlingen te helpen bij bewustwording van sociaal-emotioneel gedrag en het leren omgaan met elkaar. Tevens is het portfolio van de leerlingen uitgebreid. Dit portfolio is in 2016 ingevoerd bij de groep Merels en Vinken en is in 2017 uitgebreid naar de groep IJsvogels. Het portfolio bevat een weergave van de ontwikkeling van de leerling, zowel cognitief als op sociaal emotioneel gebied, middels verslagen en foto's. Dit portfolio is heel basic maar leerlingen zijn er trots op. Het wordt ter informatie aan de ouders aangeboden.

Leerlingen worden
gezien

Hart voor onderwijs

6.2 Personeel

Opnieuw is het team groter geworden door de toename van het aantal leerlingen. Er wordt veel gebruik gemaakt van stagiaires en studenten die hun kennis in praktijk kunnen brengen, hetgeen nodig is vanwege de zorg die aan de leerlingen wordt geboden

Professionalisering van personeel vond op een aantal gebieden plaats. Er is door twee teamleden een cursus ICC (Integrale Cultuur Coördinator) gevolgd waardoor cultuur in brede zin meer op de kaart komt. Ook is er een cursus Schrijfdans gevolgd. Schrijfdans richt zich met name op jongere kinderen, leert ze bewegingen maken en ritme te vinden hetgeen de motoriek om te schrijven bevordert.

Uiteraard zijn in 2017 weer cursussen BHV gevolgd en heeft het team zich verdiept in gedragsstoornissen en – problematieken. Dit zal worden doorgezet naar komend jaar zodat iedere bijeenkomst een ander onderdeel belicht kan worden.

Ook heeft een deel van het team deelgenomen aan de Masterclass van het samenwerkingsverband: Externaliserend gedrag. Er is een bezoek gebracht aan SO de HUB Rosmalen en SO/VSO de Keyzer in Goirle. Opvallend is dat er veelal op dezelfde wijze wordt gewerkt hetgeen de manier van structuren, voorstructureren en belonen bevestigt. Gedragsafspraken zijn duidelijk en er is rust. Het gebruik van koptelefoons en steady buddies is herkenbaar.

Wel ervaart het personeel het gedrag van en de omgang met ouders als steeds complexer en verzwarend.

Duurzaam, vitaal en wendbaar personeel

Hart voor onderwijs

6.3 Organisatie

Niet alleen is het team groter geworden, ook is het team aan het veranderen. Werving van personeel is niet gemakkelijk. Dit wordt deels veroorzaakt door lerarentekort met name voor SBO maar ook grotendeels in het vinden van goede docenten met een Protestants-Christelijke identiteit.

In 2017 is er ook een tevredenheidsonderzoek onder de leerlingen gehouden. De vragen werden eerst voorgelezen en daarna uitgelegd. De uitslag van deze enquête is relatief daar veel leerlingen ad hoc reageren op de vragen, evengoed was de uitslag echter zeer positief.

Leerlingen worden gezien

Hart voor onderwijs

Ook wordt het Dalton ontwikkelplan jaarlijks geëvalueerd. De gemaakte afspraken worden in een borgboek vastgelegd en aan de inspectie gezonden.

SBO Daltonschool De Leilinde maakt deel uit van het Samenwerkingsverband (SWV) Langstraat, Heusden & Altena.

6.4 Omgeving

Het contact met ouders is goed, er wordt regelmatig (digitale) informatie verschaft vanuit SBO Daltonschool De Leilinde. Ouders zijn welkom, bij Open Podium, vieringen en besprekingen. In de rapportbesprekingen komen het handelingsdeel en ontwikkelperspectief nadrukkelijk aan bod. In 2016 zijn de 'omgekeerde' oudergesprekken

toegevoegd. Twee weken voor de rapportuitreiking krijgen ouders een brief met diverse vragen. Ouders kunnen dan kiezen wat ze bij rapportbespreking met de leerkrachten willen bespreken. Dit kan het rapport zelf zijn, de ontwikkeling van het kind of de thuissituatie.

Vanuit de missie en de visie van de school heeft SBO Daltonschool De Leilinde veel te bieden, niet alleen aan leerlingen en hun ouders, maar ook aan de gemeenschap. Daar wordt veel waarde aan gehecht en komt tot uiting in het schoolplan en het Dalton ontwikkelplan. Het Vision Eye is ontwikkeld voor de stichting vanuit alle geledingen, ook andere stakeholders zijn hierbij betrokken. In het Vision Eye zijn diverse kernbegrippen en bewijzen opgenomen. De kernbelofte 'Waarden-vol voorbereid op de toekomst' staat daarbij centraal.

Kinderen leren met hun omgeving om te gaan door te spelen met andere kinderen. Vanuit zichzelf kinderen die meer moeite hebben met interactie met hun omgeving, gaan een speelmoment met andere kinderen verzorgen. Deze kinderen die als speelleider fungeren, belonen de leerlingen die met begeleid spelen hebben meegedaan, met punten. Die kinderen geven dan aan de organiserende kinderen punten. De beloningsstructuur voor goed gedrag in samenwerking wordt hiermee in de beleving gecontinueerd en dit werkt goed.

Identiteit

Leerlingen worden gezien

Hart voor onderwijs

6.5 Verwachtingen 2018

In 2018 zal een protocol voor dyscalculie worden opgesteld. Dit zal speciaal voor SBO geschreven moeten worden. Hoewel het niet om veel leerlingen gaat, gaat het wel om een aantal leerlingen met kenmerken van dyscalculie.

Ook zal in 2018 ICT worden gezien, met name wat passend is voor de SBO-leerlingen op De Leilinde. Mogelijk is dit uit te stellen tot de nieuwbouw.

Tevens zal er worden ingezet op TOS (Taal OntwikkelingsStoornis), zal het techniek onderwijs een update krijgen en wordt het Vision Eye verder vormgegeven in de organisatie.

7. Verantwoording GMR 2017

7.1 Samenstelling

Vanuit de oudergeleding

Tascha van de Wouw-Unich	Juliana van Stolbergschool	
Richard van Rijsbergen	Juliana van Stolbergschool	voorzitter
Raymond Kohlberg	SBO De Leilinde	

Vanuit de personeelsgeleding

Lina Westerveld	Juliana van Stolbergschool	
Doriene van Wees	Juliana van Stolbergschool	
Janneke Rijken	SBO De Leilinde	secretaris

7.2 Besproken in 2017

De GMR heeft zich in 2017 beziggehouden met de gebruikelijke onderwerpen en taken. De onderwerpen die zijn behandeld, zijn gerangschikt naar strategieveld.

Leren/onderwijs

- Nieuws vanuit de scholen

Personeel/ouders

- Er zijn geen nieuwe vacatures in 2017.

Organisatie

- Organisatieontwikkeling
- Voorstel vergaderplanning 2017-2018 en voorstel vergaderonderwerpen
- GMR huishoudelijk reglement
- Vakantieplanning 2017-2018
- Samenwerking PC-besturen / kadernota samen sterk in PC- onderwijs Waalwijk en omgeving
- Fusiedocument en fusie effectrapportage (instemming op fusie)
- Strategische kaart en Vision Eye en de uitwerking hiervan
- Meerjarenbegroting 2017-2021 en Financiële rapportage (MARAP Periodieke (integrale) management rapportage)
- Financiële kaderbrief 2018 - beleidsrijkbegroten
- Nieuw lid College van Bestuur Jan Maarten de Bruin, vragen- en antwoordenuurtje
- Verslag van het DGO in het kader van de fusie tussen De Bron, De Brug, De Koningsschool en Stichting Willem van Oranje
- Voordracht lid Raad van Toezicht, procedure werving en selectie, competentieprofiel
- Managementstatuut - vanaf 1 januari 2018 voert de stichting naar buiten de naam: Willem van Oranje Scholengroep
- Statutenwijziging behorende bij de besturenfusie per 1 januari 2018
- Brochure "Goede medezeggenschap, dat doe je zo!"
- Brochure "Vernieuwd toezicht, wat betekent dat voor het bestuur?"
- Verantwoordingsrapportage onderwijsresultaten (onderdeel kwaliteit)
- Brief inspectie d.d. 16 oktober 2017: aankondiging startgesprek vierjaarlijks onderzoek bestuur en scholen

Tenslotte

Een woord van dank aan allen die meegewerkt hebben aan het functioneren van de GMR.

Namens de GMR,

R. van Rijsbergen
Voorzitter

Voortgezet Onderwijs

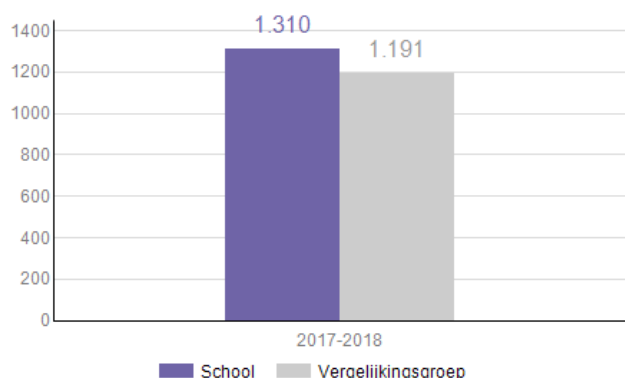

8. Onderwijsprestaties Voortgezet Onderwijs Willem van Oranje College Waalwijk

In hoofdstuk 8 presenteren wij de cijfers van het Willem van Oranje College Waalwijk om vervolgens in hoofdstuk 9 dieper in te gaan op het verhaal achter de cijfers.

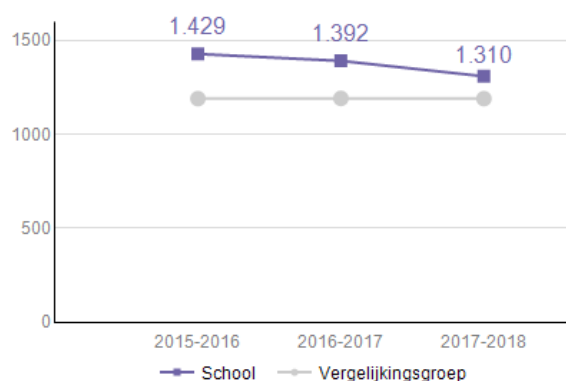
8.1 Leerlingen

Hoeveel leerlingen heeft de school in 2017-2018?

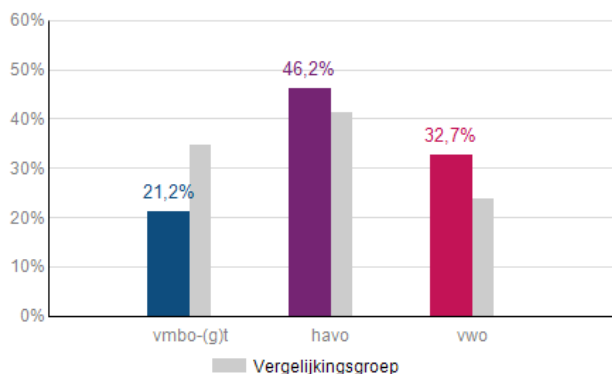

Voor deze indicator zijn vergelijkingsgroepen gemaakt op basis van schoolsamenstelling. Deze school valt in de vergelijkingsgroep vmbo-(g)t havo vwo.

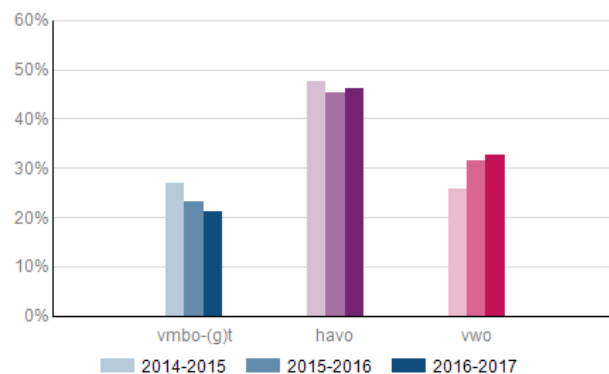
Hoeveel leerlingen had de school de afgelopen jaren?

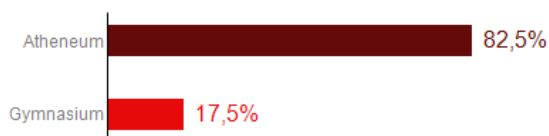
Hoe zijn de examenleerlingen verdeeld over de verschillende onderwijssoorten in 2016-2017?

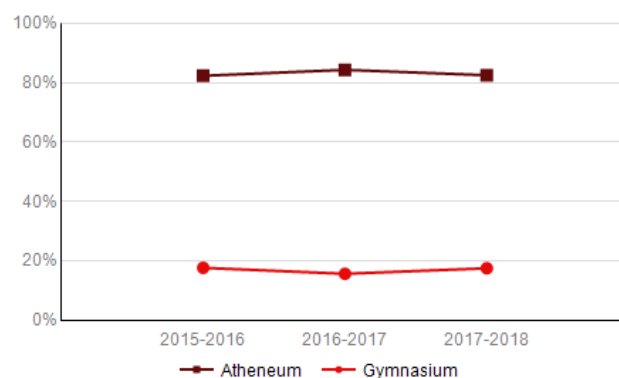
Hoe zijn de examenleerlingen verdeeld over de verschillende onderwijssoorten de afgelopen jaren?

Hoe zijn de bovenbouwleerlingen verdeeld over de verschillende vwo-typen in 2017-2018?

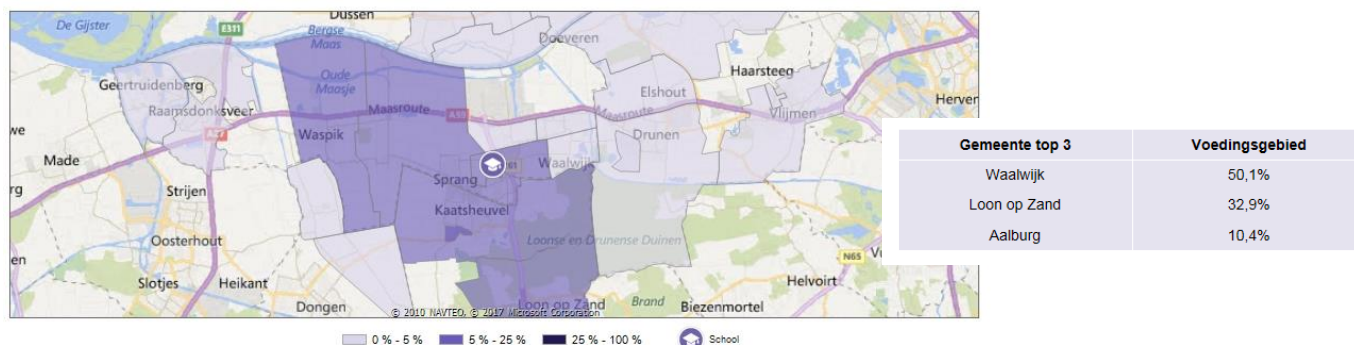
Hoe zijn de bovenbouwleerlingen verdeeld over de verschillende vwo-typen de afgelopen jaren?

De afgelopen jaren is het Willem steeds meer in de aandacht gekomen van de regio. Met name het duidelijke profiel (Protestants-Christelijk) en het aantrekkelijke onderwijsaanbod hebben daaraan bijgedragen. Dit alles heeft in de school enthousiasme en ambitie opgeleverd bij docenten én bij leerlingen en hun ouders.

8.2 Voedingsgebied

Uit welke postcodegebieden komen de leerlingen in 2017-2018?

Het voedingsgebied bestaat uit De Langstraat, het Land van Heusden en Altena en de Bommelerwaard. Hieronder vallen de gemeenten Waalwijk, Loon op Zand, Aalburg, Heusden en Woudrichem. Dit is tevens de regio van het Samenwerkingsverband VO De Langstraat 30-09.

8.3 Opbrengsten van onderwijs

De opbrengsten van het onderwijs worden bekeken vanuit de vier indicatoren van de onderwijsinspectie. Dit zijn onderbouwsnelheid, onderbouwpositie, bovenbouwsucces en de examencijfers. Deze worden voor elk van de afdelingen bepaald.

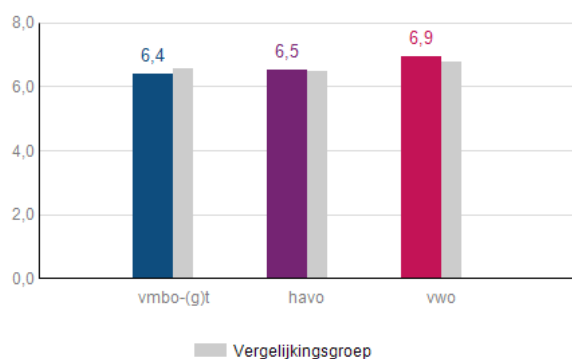
Het Willem van Oranje College biedt kansen aan leerlingen, zij krijgen de mogelijkheid onderwijs te volgen op het bij hun passende niveau. In de onderbouwpositie en het onderbouwendement is terug te zien dat deze kansen ook daadwerkelijk geboden worden. In de bovenbouw blijkt dat veel van deze leerlingen ook daadwerkelijk het gewenste resultaat (in tempo en diploma) halen. Met name op de havo wordt dit proces kritisch gevolgd omdat het daar meer moeite kost om de examencijfers op niveau te houden.

Voor alle afdelingen voldoen we aan de door de inspectie gehanteerde normen. Hiermee wordt aangetoond dat de visie op het bieden van kansen ook gerealiseerd wordt.

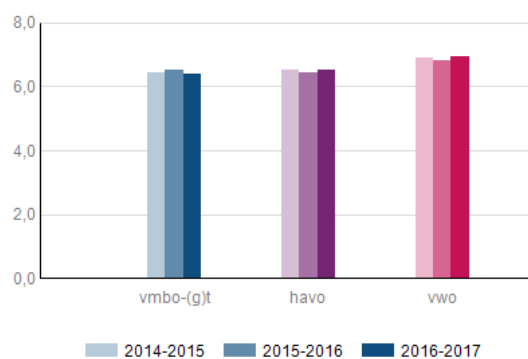
Hoeveel leerlingen hebben deelgenomen aan het examen en hoeveel leerlingen zijn geslaagd in 2016-2017?

	Aantal deelnemers	Aantal geslaagden	Percentage geslaagden
vmbo-(g)t	66	56	84,8%
havo	144	116	80,6%
vwo	102	90	88,2%

Wat zijn de gemiddelde eindcijfers van de school in 2016-2017?

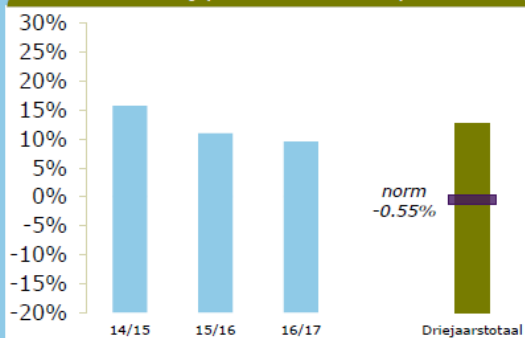

Wat waren de gemiddelde eindcijfers van de school de afgelopen jaren?

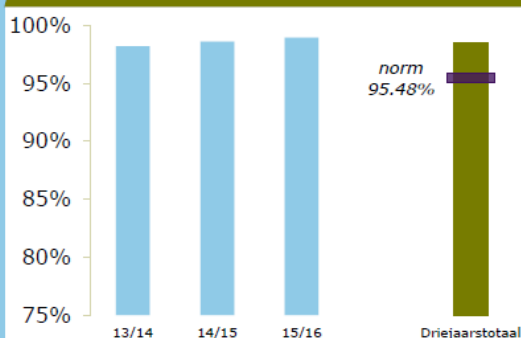

ONDERBOUW

Onderwijspositie t.o.v. advies po

Onderbouwsnelheid

Wat zijn de gemiddelde examencijfers per onderwijssoort de afgelopen jaren?

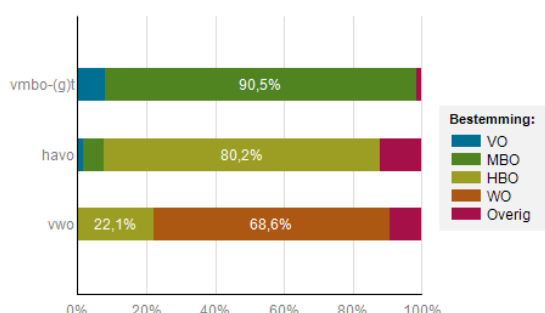
	2014-2015			2015-2016			2016-2017		
	School-examen	Centraal examen	Eindcijfer	School-examen	Centraal examen	Eindcijfer	School-examen	Centraal examen	Eindcijfer
vmbo-(g)t	6,5	6,2	6,4	6,5	6,4	6,5	6,4	6,2	6,4
havo	6,6	6,3	6,5	6,5	6,1	6,4	6,6	6,2	6,5
vwo	7,0	6,5	6,9	6,9	6,4	6,8	7,0	6,4	6,9

Het is de ambitie van het Willem van Oranje College Waalwijk om op of boven het landelijk gemiddelde te scoren. Dit geldt zowel voor slaagpercentages als voor gemiddelde cijfers CE en het rendement. Bij een lagere score wordt overgegaan tot gerichte acties voor verbetering. Ook de zittenblijpercentages moeten lager liggen dan het landelijk gemiddelde. Het continue volgen van resultaten van de leerlingen en vakken is daarbij essentieel. Met docenten worden de resultaten geanalyseerd en doorgesproken waardoor er een PDCA-cyclus (Plan, Do, Check, Act) in gang wordt gezet.

Leerlingen krijgen kansen, de resultaten zijn voldoende en dat geeft reden tot tevredenheid. De doorstroomcijfers, bovenbouwsucces, onderbouwsnelheid en onderbouwpositie zijn goed.

8.4 Doorstroom en vervolgonderwijs

Waar kwamen de leerlingen na het examen in 2015-2016 terecht?

De programma's in mavo, havo en vwo zijn gericht op het versterken van de doorlopende leer- en vaardigheidslijn naar het vervolgonderwijs. Er is ruime aandacht voor loopbaanontwikkelingsbegeleiding.

In de mavo bezoeken leerlingen bedrijven en instellingen om te ervaren welke beroepsmogelijkheden er zijn. Dit helpt hen in het maken van een bewuste keuze voor hun vervolgonderwijs.

In de havo hebben leerlingen de mogelijkheid middels het International Business College(IBC) hun zelfstandigheid en ondernemerschap te vergroten.

In het vwo hebben leerlingen de mogelijkheid hun onderzoeksvaardigheden te ontwikkelen middels 20-80 learning principe, tevens wordt er deelgenomen aan tal van wedstrijden. Hiermee wordt een appèl gedaan op interesses en het ontwikkelen van vaardigheden die zowel in het WO als het HBO van pas komen.

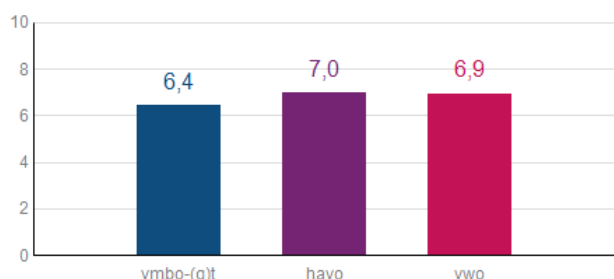
In het vwo hebben leerlingen de mogelijkheid hun onderzoeksvaardigheden te ontwikkelen via een doorlopende leerlijn wetenschappelijk onderzoek. Op het vwo wordt in de onderbouw het 20-80 learning principe gehanteerd, waardoor er ruimte is om te werken aan sterke, minder sterke punten en talent. Het excellentieprogramma op het vwo (BRC), dat in samenwerking met universiteiten wordt vormgegeven, biedt veel mogelijkheden. Deelname aan wedstrijden wordt gestimuleerd en modules ethiek, filosofie en kunst worden aangeboden. Hiermee wordt een appèl gedaan op interesses en het ontwikkelen van vaardigheden die zowel in het wo als het hbo van pas komen.

8.5 Tevredenheid leerlingen

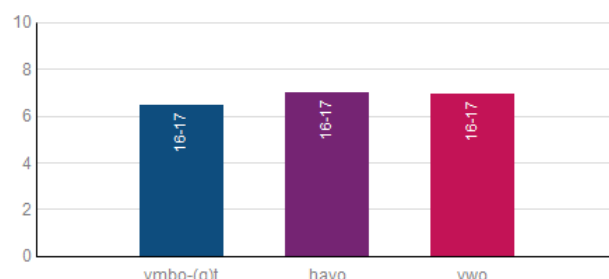
Tevredenheidsonderzoeken onder leerlingen geven de school altijd informatie over sterke punten en verbeterpunten. Het is de ambitie van het Willem van Oranje College om in totaliteit boven het landelijk gemiddelde te scoren en op onderdelen die de school belangrijk vindt, absoluut boven het landelijk gemiddelde. Vooral de onderdelen veiligheid, respect en uitdaging van leerlingen zijn essentieel.

De cijfers geven aan dat leerlingen echt tevreden zijn over het onderwijs. Samen met leerlingen wordt gereflecteerd op de kwaliteit van het onderwijs. Dit gebeurt door periodiek vragenlijsten af te nemen. Ook wordt zeer regelmatig met leerlingen gesproken. Daarbij kunnen de leerlingen aangeven hoe zij het onderwijs op allerlei gebieden ervaren, zoals kwaliteit van de lessen, het functioneren van de mentor, het huiswerk, het klassenklimaat, uitdagend onderwijs, omgaan met verschillen, inspraak en betrokkenheid.

Hoe tevreden zijn leerlingen over de school in 2016-2017, uitgesplitst naar onderwijssoort?

Hoe tevreden waren leerlingen over de school de afgelopen jaren, uitgesplitst naar onderwijssoort?

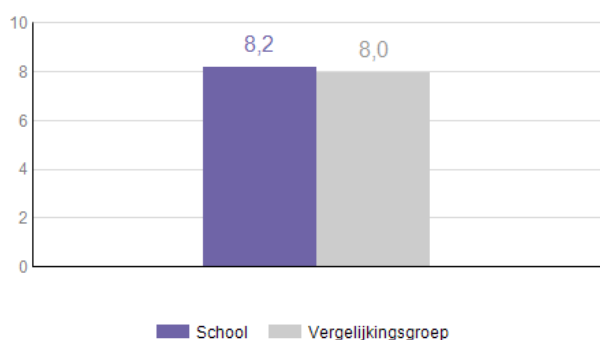

8.6 Tevredenheid ouders

De ouders zijn over het algemeen zeer tevreden over onze school. Zij waarderen de uitdaging, de aansluiting op het niveau van het kind, de begeleiding en de communicatie. Om de communicatie tussen school en ouders goed te laten verlopen, wordt sterk ingezet op contact en ontmoeting middels nieuwsbrieven en ouderavonden.

Daarnaast wordt contact gezocht met de ouders via telefoon of mail. Ook de dialoog over ons onderwijs wordt op gang gehouden ouderklankbordgroepen voor iedere afdeling. Hier worden op een drempelverlagende wijze de sterke en verbeterpunten besproken en kunnen ouders reageren op voorgenomen beleid en hoe zij de uitvoering van ons onderwijs ervaren. Hiermee wordt rechtstreeks feedback verkregen. Veiligheid, respect, vakbekwame docenten en begeleiding van en contact met ouders moeten boven het landelijk gemiddelde cijfer scoren.

Hoe tevreden zijn ouders over de school in 2016-2017?

9. Willem van Oranje College Waalwijk

Het Willem van Oranje College Waalwijk is een Protestants-Christelijke school die kernwaarden als verantwoordelijkheid, betrokkenheid en respect, invulling geeft vanuit het Evangelie. In het onderwijs is er volop aandacht voor talentontwikkeling. Dit wordt vormgegeven vanuit een verrijkt onderwijsaanbod: Bèta Platform, Cambridge Class, Tickets4Talent, Gymnasium, International Business College en Econasium.

De leerling wordt gezien en er wordt gekeken naar wat hij nodig heeft aan ondersteuning voor zijn ontwikkeling en zijn talenten. De ambitie is om voor leerlingen een uitdagende en krachtige leeromgeving te creëren waarbij leerlingen eigenaarschap krijgen over hun eigen leerproces. Het Willem Waalwijk biedt uitdagend onderwijs, aandacht voor talen, samenwerkend leren en 20/80-Learning.

De missie en visie zijn vastgelegd in het Vision Eye. Een leerling verdient meer dan een diploma, hij moet gezien worden... wat moet de school zijn en wat kan aan de leerling meegegeven worden... Een diploma hoort daarbij, maar ook vaardigheden voor de toekomst (Willem-vaardigheden) en ervaringen die in het latere leven bruikbaar en nuttig zijn. Het Willem wil de talenten die leerlingen hebben zien en tot ontplooiing laten komen.

9.1 Onderwijs

Het onderwijs op de school is volop in beweging. Het is belangrijk niet zomaar te vernieuwen, maar vernieuwing door te voeren vanuit de visie dat het voor de ontwikkeling van de leerling goed is. De onderwijsontwikkelingen zijn om die reden ingekaderd door een aantal onderleggers. De samenhang met het onderwijs in de scholengroep wordt via het Vision Eye gestuurd en de onderwijsontwikkeling binnen de locatie met het document Willemleren2020.

Door het cyclisch doorlopen van de kwaliteitscyclus wordt de kwaliteit van het onderwijs en de ontwikkelingen geborgd. In 2017 zijn er duidelijke afspraken gemaakt wat de opbrengsten zijn voor ieder individu en het onderwijs. Dit is opbrengstgericht werken en resultaatgericht sturen. Een voorbeeld op leerlingniveau is om de ontwikkeling objectief te volgen en bij te sturen door afname van genormeerde en onafhankelijke TOA-toetsen op de kernvakken, de talen en bij Wiskunde.

Deze toetsen maken vergelijking met andere scholen mogelijk en geven een goed beeld van de ontwikkeling van de leerlingen en de toegevoegde waarde van het onderwijs. Docenten kunnen daardoor samen met de leerlingen kijken wat nodig is op individueel en groepsniveau. De verdergaande digitalisering is in het vervolg hierop van goede ondersteunende waarde gebleken omdat het beter mogelijk is leermiddelen op maat te verstrekken.

De examenresultaten waren in 2017 op orde. Het Willem voldoet aan de norm en heeft de bevestiging gekregen dat er doorgezet moet worden naar 20-80 learning. Daarbij wordt er in 80% van de tijd gewerkt aan gestelde doelen en in 20% aan maatwerk. Er is doorgezet op deze onderwijsontwikkelingen om het eigenaarschap van de leerling voor zijn ontwikkeling te vergroten. Dit vraagt om onderwijs waarin er ruimte voor leerlingen is om keuzes te maken in wat hij zij nodig hebben. Dit eigenaarschap komt tot uiting in maatwerkuren, havo6-ontwikkeling en Tickets4Talents en vergroot daarmee het perspectief van de leerling.

Het traject voor 2AG (gepersonaliseerd leren) is in 2017 doorgezet als doorlopende leerlijn. Masterclasses draaien in 2017 voor 1 en 2 AG. Daarbij wordt ruimte geboden voor keuzes. Bij deze keuzes is een driedeling te maken: RT (maatwerk, masterclasses) of werken aan doelen en de 'Willem-vaardigheden'. De toegepaste didactiek van programmeeronderwijs (denken in doelen) maakt dat er een ontwikkeling is ingezet waardoor de leerling minder afhankelijk is van het door de docent aangereikte tempo en strategie, maar meer verantwoordelijkheid kan nemen voor zijn eigen leerproces. Leerlingen worden zelfstandiger, nemen verantwoordelijkheid voor hun ontwikkeling en worden eigenaar van hun eigen leerproces.

Havo6 is in 2017 het derde leerjaar ingegaan met een extra keuzevak en verdieping in de vakken. Deze extra uitdaging werkte positief in op het leerklimaat en heeft uitwerking op leerlingen van de mavo. Door het perspectief of de havo is de motivatie groter dan voorheen.

Ook Tickets4Talents is in 2017 doorgezet. Het onderdeel Science is vanwege beperkte belangstelling niet meer aangeboden, in 2018 zal Tickets4Talents worden uitgebreid met 'programmeren en coderen'. Het Tickets4Talents-programma levert een mooie bijdrage aan de schoolbeleving van de leerlingen en aan de ontwikkeling van hun talenten. Leerlingen worden gezien in hun talenten. We zien dat het onderwijs wat via de tickets wordt vormgegeven, ook aansluit bij de grote activiteiten op onze locatie zoals het open podium en de vieringen.

Eigen tijdse
vaardigheden

9.2 Personeel

Al in 2016 is het taakbeleid aangepast. Binnen de taakomvang van de docenten heeft een verschuiving naar een meer lesgevende taak plaatsgevonden en meer geoormerkte ontwikkelingstijd. Tegelijkertijd is het aantal vergadermomenten teruggebracht. Met de docenten zijn resultaatafspraken gemaakt op individueel niveau. Mede vanwege de wijziging van het taakbeleid is er meer aandacht voor de organisatorische planning en de veerkracht van personeel.

Het thema werkdruk vraagt blijvend de aandacht. Er zijn duidelijke afspraken gemaakt over de invulling van taken en over wat er nodig is om deze taken goed uit te voeren. Desalniettemin wordt waargenomen dat dit probleem voor een deel van de personeelsleden nog niet verholpen is. De locatie heeft zich in 2017 ingezet om het werk meer 'in balans' te brengen.

Resultaatafspraken worden met alle personeelsleden gemaakt over de resultaten van ons onderwijs, basisbekwaamheden, bijdrage aan de onderwijsontwikkeling en persoonlijke ontwikkeling van de docent. De aansluiting met het komende lerarenregister wordt gelegd.

De resultaatafspraken hangen enerzijds samen met de persoonlijke ontwikkelvraag en anderzijds met de organisatie- en onderwijsontwikkeling. Scholing en professionalisering zijn dan ook een onlosmakelijk gespreksonderwerp tijdens de ROG's (Resultaat OntwikkelingsGesprekken) met docenten en ondersteunend personeel. Via de ROG's wordt vorm gegeven aan de visie dat personeel gezien moet worden. De kwaliteit van personeel wordt gemonitord door lesbezoeken en leerlingenenquêtes. Dit geeft feedback aan docenten dat moet leiden tot bewust bekwaam handelen.

In 2017 is er stichtingsbreed een sociaal plan opgezet. In het kader van duurzame inzetbaarheid hebben verschillende collega's gebruik gemaakt van dit sociaal plan evenals van de 61+ maatregel. Door het sociaal plan is de krimp van de school en de daarmee samenhangende verkleining van het aantal fte's voor personeel goed opgevangen.

Het afgelopen jaar is er weinig verloop in personeel geweest, wel is er afscheid genomen van niet of onvoldoende bekwaam personeel. Deze aantallen zijn passend bij de grootte van de school.

Via interne nieuwsbrieven waarin diverse onderwerpen aan de orde komen zoals dagopeningen en speciale thema's (waaronder de bewijzen uit het Vision Eye), is in 2017 de communicatie met personeel duidelijk verbeterd.

Duurzaam, vitaal en
wendbaar personeel

De herinrichting van het OOP is goed verlopen. In 2017 is het OOP gaan werken volgens de nieuwe inrichting. Front en back office zorgen ervoor dat de ondersteuning op orde is en dat de locatie gereed is voor de toekomst.

9.3 Organisatie

Ruimte voor excellentie wordt aangepast. Flexibilisering moet het mogelijk maken voor leerlingen om eigen en passende keuzes te maken die passend zijn bij het onderwijsconcept.

Innoveer en : Duurzaam, vitaal en
ondernemend wendbaar personeel

In 2017 is er een overgang naar een eenhoofdig College van Bestuur geweest. Dit heeft geleid tot veranderingen in de organisatie die ook op het Willem van Oranje College Waalwijk hun uitwerking hebben. Deze herstructurering is deels opgelost door het uitbreiden van de staforganisatie als ondersteuning voor de locaties van de stichting, en zijn er taken naar de locatiedirecteur overgegaan.

9.4 Omgeving

Met de omgeving van de school bedoelen we ouders, toeleverende scholen, netwerken, vervolgonderwijs, kerken, maatschappij, etc. Het Willem Waalwijk heeft daar ook in 2017 een eigen invulling aan gegeven. Zo is de communicatie met ouders geïntensiveerd via nieuwsbrieven. Deze nieuwsbrieven worden ook aan de basisscholen toegezonden. De relatie met de toeleverende basisscholen is goed.

Voor de werving van nieuwe leerlingen is in 2017 is er een opzet van een nieuwe website gemaakt: www.ik-wil-m.nl. Deze site moet meer dan een website voor alleen werving zijn. Er is gekeken naar de omgeving om het beeld van en over de school helder te krijgen. Advies over de nieuwe website is gegeven door een communicatieadviseur en communicatiedeskundigen. Ook de methode voor de werving is aangepast. Leerlingen zijn de ambassadeurs van hun eigen omgeving, daarom worden leerlingen van het Willem op de basisscholen ingezet om delen van lessen te geven. Bij voorkeur gaan hier de oud-leerlingen van de betreffende basisschool naar toe.

In december 2017 is er een visitatie geweest. Het voorbereidende traject heeft in het najaar plaatsgevonden. De visitatie is een vrijwillig pilotproject van de VO-raad waarin het Willem van Oranje College Waalwijk heeft geparticipeerd. De visitatie leverde een welkome kritische blik van buiten naar de eigen organisatie, hetgeen als heel positief is ervaren. Aandachtspunten uit de visitatie zijn 'bruggen bouwen', in brede zin. Bruggen bouwen intern door de communicatie met personeel te verbeteren, onderlinge verbindingen te versterken (zowel personeel onderling als nu ook in de lijn) en bruggen bouwen voor leerlingen door doorlopendheid te creëren. Als één van de succesvolle punten van het Willem werd het omgaan met verschillen en de leskwaliteit benoemd. De visitatie is een goede voorbereiding op het inspectiebezoek in januari 2018.

Het Willem heeft goede contacten met het vervolgonderwijs zoals de Universiteit van Utrecht door deelname aan het U-talent project waarbij leerlingen gedeeltelijk onderwijs volgen op de UvU, Avans hogeschool, Fontys hogeschool, Universiteit Tilburg en incidenteel met de Universiteit Eindhoven. Met de Universiteit Tilburg wordt bijvoorbeeld het Econasium aangeboden. Verder zijn er goede contacten vanuit de mavo met de ROC's in de regio en met het bedrijfsleven om het loopbaanleren vorm te geven. Samen met Avans hogeschool en het regionale bedrijfsleven loopt het Willem voorop met het IBC.

Met de kerken in Waalwijk is een betrokken contact. Contact met PGML (Protestantse gemeenten Midden-Langstraat) heeft geleid tot activiteiten binnen de school, waarbij de school een open ontmoetingsplaats is en leerlingen elkaar ook buiten de school kunnen ontmoeten. Zij ontmoeten dan jongeren die verbonden zijn aan andere geloofsgemeenschappen. Hierdoor wordt het voor hen gemakkelijker om ook over geloofsonderwerpen met leeftijdsgenoten te spreken.

Identiteit Leerlingen worden Hart voor onderwijs
gezien

Het Willem maakt deel uit van het SWV VO De Langstraat 30.09. Binnen dit samenwerkingsverband wordt gezamenlijk vormgegeven aan Passend Onderwijs in de regio, worden er afspraken gemaakt over het plaatsen van leerlingen en wordt expertise gedeeld. Het doel om ondersteuning in de klas verder uit te bouwen, is in 2017 bewuster ingezet. Van 'zorgen voor de leerling...' gaan we naar 'zorgen dat de leerling verder komt...'.

Vieringen en dagopeningen zijn en blijven van belang voor de cultuur waarin wij willen dat leerlingen en medewerkers met elkaar omgaan. Leren leven moet geleerd worden, zeker als dat gewenst is vanuit religieuze waarde.

9.5 Verwachtingen 2018

Het Vision Eye zal steeds meer beklijven in de organisatie op alle niveaus, personeel evenals leerlingen zullen dit in de praktijk gaan zien en toepassen.

Binnen de organisatie van de locatie Waalwijk zal er vanwege de overgang naar een eenhoofdig College van Bestuur en het vertrek van een teamleider, een herziening van de taakverdeling plaatsvinden.

Voor de leerlingen zal er in 2018 versterkte aandacht zijn voor de 21^e eeuwse vaardigheden, die op de locatie Waalwijk als de 'Willem-vaardigheden' zijn vertaald.

Dit zal in 2018 uitwerking krijgen door de start van een nieuw Tickets4Talents onderdeel betreffende IT: programmeren en coderen.

Ook zal in januari 2018 een inspectiebezoek worden gehouden. Vanwege de visitatie die in 2017 is gehouden, is de locatie hierop goed voorbereid en wordt het inspectiebezoek met vertrouwen tegemoet gezien.

Eigentijdse
vaardigheden

Innoveer en
ondernem

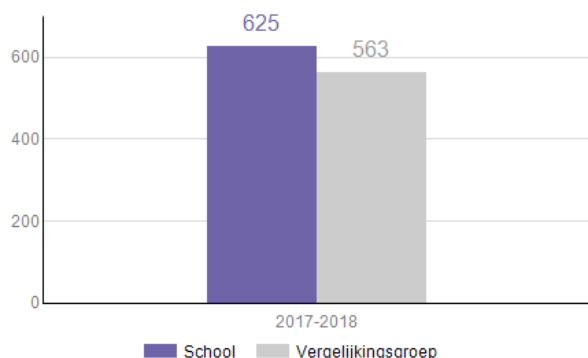
Duurzaam, vitaal en
wendbaar personeel

10. Onderwijsprestaties Voortgezet Onderwijs Willem van Oranje College Wijk en Aalburg

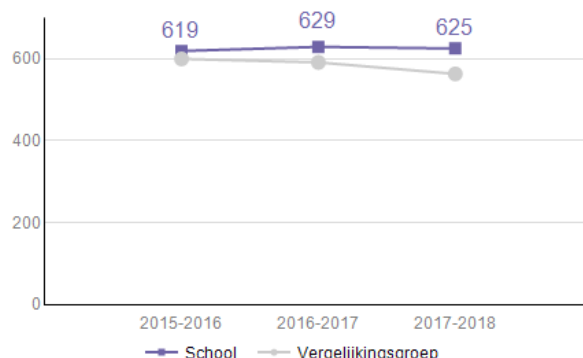
In hoofdstuk 10 presenteren wij de cijfers van het Willem van Oranje College Wijk en Aalburg om vervolgens in hoofdstuk 11 dieper in te gaan op het verhaal achter de cijfers.

10.1 Leerlingen

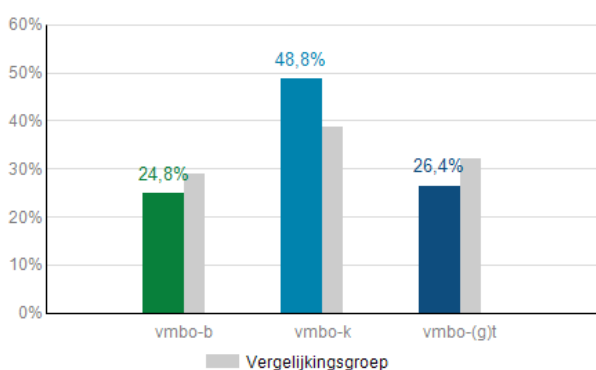
Hoeveel leerlingen heeft de school in 2017-2018?

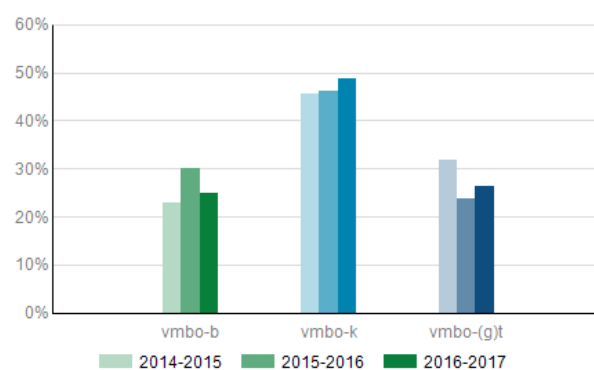
Hoeveel leerlingen had de school de afgelopen jaren?

Hoe zijn de examenleerlingen verdeeld over de verschillende onderwijssoorten in 2016-2017?

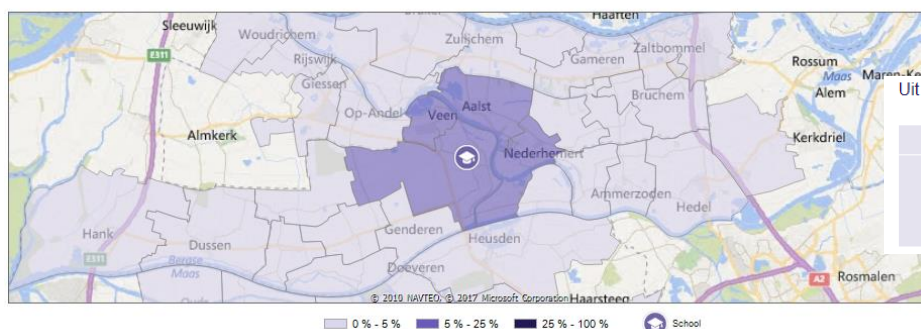
Hoe zijn de examenleerlingen verdeeld over de verschillende onderwijssoorten de afgelopen jaren?

10.2 Voedingsgebied

Uit welke postcodegebieden komen de leerlingen in 2017-2018?

Beweeg de muis over de kaart om meer informatie te zien.

Uit welke gemeenten komen de leerlingen in 2017-2018?

Gemeente top 3	Voedingsgebied
Aalburg	43,0%
Zaltbommel	30,6%
Woudrichem	9,9%

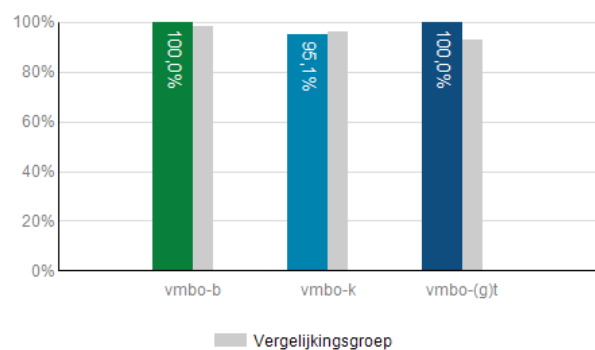
De leerlingen komen uit het Land van Heusden en Altena, de Bommelerwaard en De Langstraat. Hieronder vallen de gemeenten Waalwijk, Loon op Zand, Heusden, Aalburg, Dongen, Geertruidenberg en Woudrichem. Het Willem van Oranje College Wijk en Aalburg is aangesloten bij het Samenwerkingsverband VO De Langstraat 30-09.

10.3 Opbrengsten van het onderwijs

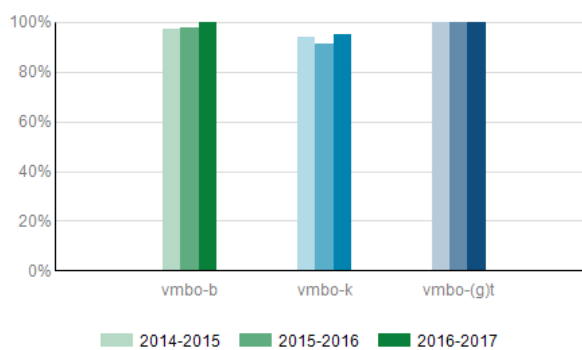
Hoeveel leerlingen hebben deelgenomen aan het examen en hoeveel leerlingen zijn geslaagd in 2016-2017?

	Aantal deelnemers	Aantal geslaagden	Percentage geslaagden
vmbo-b	31	31	100,0%
vmbo-k	61	58	95,1%
vmbo-(g)t	33	33	100,0%

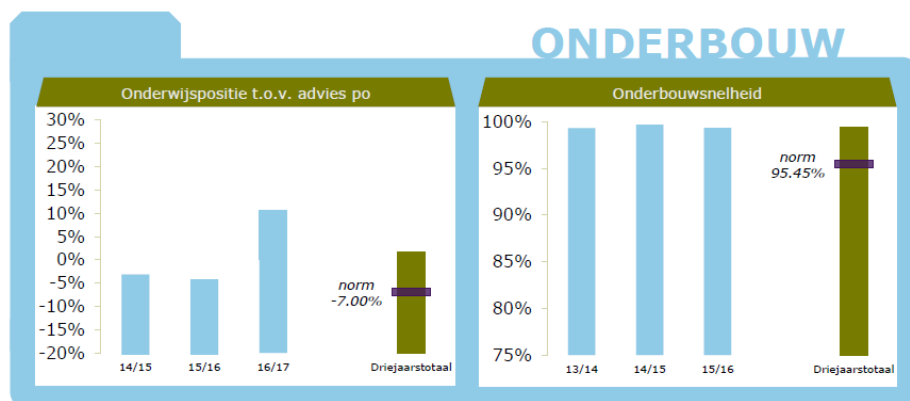
Wat is het slaagpercentage van de school in 2016-2017?

Wat was het slaagpercentage van de school de afgelopen jaren?

De inspectie houdt wettelijk toezicht om te komen tot handhaving en verbetering van kwaliteit van onderwijs. Volgens het nieuwe inspectiekader wordt gesproken over onderbouwsnelheid, onderbouw positie, bovenbouwsucces en examencijfers. Voor alle afdelingen voldoen deze waarden ruimschoots aan de norm.

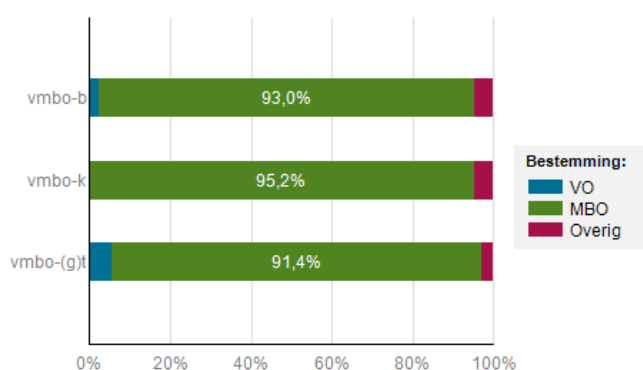
Wat zijn de gemiddelde examencijfers per onderwijssoort de afgelopen jaren?

	2014-2015			2015-2016			2016-2017		
	School-examen	Centraal examen	Eindcijfer	School-examen	Centraal examen	Eindcijfer	School-examen	Centraal examen	Eindcijfer
vmbo-b	6,5	6,6	6,5	6,5	6,8	6,7	6,7	7,1	6,8
vmbo-k	6,4	6,4	6,4	6,6	6,4	6,6	6,5	6,4	6,5
vmbo-(g)t	6,6	6,9	6,8	6,5	6,6	6,5	6,5	6,6	6,7

Het Willem van Oranje College Wijk en Aalburg heeft als ambitie om met de resultaten van de leerlingen op of boven het landelijk gemiddelde te scoren. Dit geldt zowel voor de slagingspercentages, de gemiddelde Centraal Examen-cijfers, als voor de vakresultaten. Ook de zittenblijpercentages moeten lager liggen dan het landelijk gemiddelde. Het continue volgen van resultaten van de leerlingen en vakken is daarbij essentieel. In schooljaar 2016-2017 is deze ambitie opnieuw waargemaakt: de resultaten voor alle leerwegen liggen boven het landelijke gemiddelde. De slaagpercentages van 2017 waren bijzonder hoog, de theoretische leerweg heeft voor het derde jaar op rij een 100%-score.

10.4 Doorstroom en vervolgonderwijs

Waar kwamen de leerlingen na het examen in 2015-2016 terecht?

Als norm hanteert het Willem van Oranje College dat doorstroompercentages op of boven het landelijk gemiddelde liggen en uitstroompercentages onder het landelijk gemiddelde.

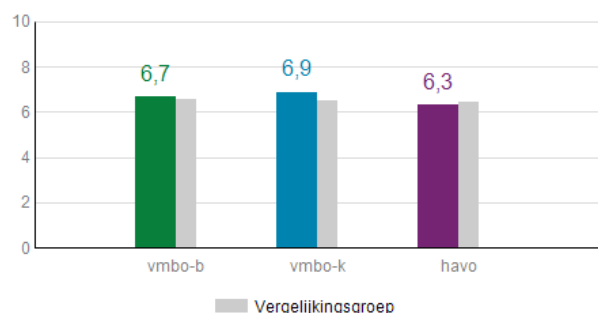
Onderwijs op het juiste niveau is belangrijk. Bij de plaatsing wordt zorgvuldig gekeken naar advies en mogelijkheden. Gedurende de opleiding worden de leerlingen nauwlettend gevolgd. Soms is een overstap naar een ander niveau nodig. Dit maakt dat bijna alle leerlingen binnen de gestelde termijn hun opleiding afronden.

In het vierde leerjaar begeleiden de decanen de leerlingen bij het kiezen van een vervolgonderwijs. Na het behalen van een diploma blijft er tijdens het eerste jaar op het MBO contact tussen de oud-leerling en decaan over de gemaakte keuze en de resultaten. Opvallend is dat leerlingen van het Willem van Oranje College Wijk en Aalburg op het MBO zeer succesvol zijn.

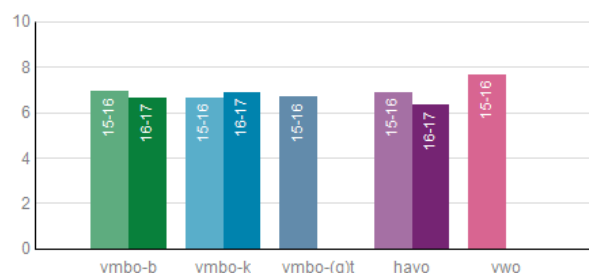
10.5 Tevredenheid leerlingen

Bij het tevredenheidsonderzoek van mei 2017 geven de leerlingen de school een iets hogere waardering dan de benchmark. Het is erg lastig om het onderzoek te vergelijken met onderzoeken van vorige schooljaren, omdat er andere vragen zijn gesteld aan andere doelgroepen. Het inspelen op actualiteiten tijdens de lessen blijft een aandachtspunt.

Hoe tevreden zijn leerlingen over de school in 2016-2017, uitgesplitst naar onderwijssoort?

Hoe tevreden waren leerlingen over de school de afgelopen jaren, uitgesplitst naar onderwijssoort?

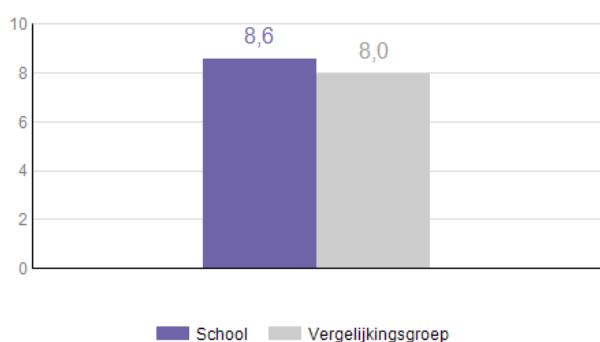

10.6 Tevredenheid ouders

De ambitie van de school is ouders te betrekken bij het onderwijs van hun kind. De uitslag van de in mei 2017 afgenomen enquête onder ouders van leerlingen bevestigt dit. De uitkomst van de enquête laat zien dat ouders een zeer positief beeld van de school hebben. De enquête is door 27% van alle ouders ingevuld, steeds 2 klassen per leerjaar zijn bevestigd.

Om de betrokkenheid van ouders te vergroten, zijn er op het Willem van Oranje College Wijk en Aalburg 'ouderplatforms' ingesteld. In deze ouderplatforms gaat de school in gesprek met ouders over het onderwijs.

Hoe tevreden zijn ouders over de school in 2016-2017?

11. Willem van Oranje College Wijk en Aalburg

Het Willem van Oranje College in Wijk en Aalburg is een echte streekschool met leerlingen komend van ongeveer 40 basisscholen. Vakcollege Techniek en VMBO T-Business hebben een grote aantrekkingskracht. Ook is er op het Willem in Wijk en Aalburg een instroompunt voor havo 1-3 en Atheneum 1-2.

Vanuit 2016 lopen een aantal zaken door in 2017. Dit betreft deels doorlopende projecten en deels activiteiten vanuit het LRP (locatieresultatenplan). In het LRP wordt per jaar het onderwerp, de ambitie en te behalen resultaat vastgelegd en overlegd met het College van Bestuur. Het LRP kent jaarlijks nieuwe onderdelen maar borduurt ook voort op thema's die al lopen binnen de organisatie. Zo is borging gewaarborgd door doorlopend thema's opnieuw onder de aandacht te brengen.

In 2017 heeft digitalisering een vervolg gekregen. Door de wijze van invoering, gefaseerd, zien meer en meer docenten de voordelen in voor leerlingen maar ook voor zichzelf. Er is een olievlekwerking ontstaan; 'vernieuwing door verleiding'.

De ingezette organisatie vanuit 2016 is in 2017 verder doorgezet. Eigenaarschap ligt bij alle personeelsleden, zij delen ook taken en verantwoordelijkheid ligt diep in de organisatie. Initiatieven komen niet meer alleen vanuit het managementteam, maar juist vanuit het personeel. Zo kon het management meer taken uit handen geven en zich meer richten op beleid. Personeel is hierover enthousiast en zeer gemotiveerd hetgeen een voordeel geeft voor de gehele organisatie. Hierdoor is ook het gevoel van werkdruk relatief laag hetgeen een positieve uitwerking heeft op docenten en dus ook leerlingen.

11.1 Onderwijs

De kwaliteit van onderwijs wordt geborgd. Slagingspercentages waren niet voor niets derde jaar op rij hoog. Leerlingen hebben hun schooltijd veelal dezelfde docenten, teamleider, mentor, etc. Dit biedt duidelijkheid en rust: 'de leerling wordt gezien'. De basis is stabiel en dat geeft ruimte voor ontwikkelingen.

Eén van de ontwikkelingen was om leerlingen in TL ook een praktische component aan te bieden. De leerlingen kregen een introductie op Zorg & Welzijn, Techniek en Business. Alle afdelingen bieden daarvoor een praktijkdag aan. Ook krijgen leerlingen al veel eerder een oriëntatie op de arbeidsmarkt die is aangepast op hun niveau. Niet alleen sluit deze oriëntatie goed aan op de Techniekplusklas, maar ook zijn leerlingen wanneer ze weten 'waarvoor ze het doen' gemotiveerder.

Het examenprogramma Kader en Basis loopt voor het eerst in het vierde jaar. De eerste lichting examinering zal in 2018 zijn. Dat was in 2017 een goede reden voor evaluatie. In leerjaar 4 mag een leerling vier vakken kiezen uit diverse keuzes. Het blijkt dat dit vanwege de uitgebreidheid vrijwel niet te organiseren is. Het gaat heel duidelijk om maatwerk. Er gaat een impuls naar technische scholen, mogelijk dat uitbreiding van begeleiding op termijn mogelijk is.

Getracht is de ontwikkelingen handzaam te houden, behapbaar en overzichtelijk. Een ontwikkeling die in het verleden is ingezet, wordt niet teveel uitgebreid of veranderd. De concentratie richt zich op digitalisering, leren leven, leren leren en leren kiezen. Daaronder valt ook de ingevoerde flexibele onderwijstijd.

In de school zijn hiervoor vier onderwijsgroepen ingesteld waarin docenten participeren en zich met het betreffende onderwerp bezighouden. Dit is team overschrijdend dus loopt door teams theorie, zorg & welzijn en techniek heen. Iedere docent maakt deel uit van zo'n onderwijsgroep. In de praktijk bleek de verdeling heel evenwichtig te zijn voor leerlingen en docenten. De onderwijsgroep kreeg begin van het schooljaar een opdracht binnen kaders. Een mogelijk idee voor de toekomst is om eveneens leerlingen te laten participeren in deze onderwijsgroepen.

Identiteit

Leerlingen worden
gezien

Daar identiteit een wezenlijk onderdeel van het onderwijs is, is in 2017 ingevoerd dat leerlingen bij de uitreiking van hun diploma en cijferlijst ook een certificaat voor het vak Godsdienst ontvangen.

11.2 Personeel

Eerder is al gesproken over verantwoordelijkheid diep in de organisatie. Personeel is gedreven om zich te scholen. Het animo voor het behalen van een tweede bevoegdheid is groot. Docenten zien het nut ervan in om flexibel inzetbaar te zijn en meerdere vakken aan dezelfde groepen te geven. Dit is voor de school nuttig vanwege roostertechnische redenen maar ook voor leerlingen die gebaat zijn bij dezelfde docenten voor meerdere vakken.

Het personeel is een stabiele groep, er is weinig verloop. Het personeel dat nieuw is aangetrokken, is jong. Dat zorgt voor meer balans in leeftijdsgroepen. Ook onderneemt jong personeel onder andere leerlingactiviteiten. Zo is het examenfeest veranderd in een galafeest in kasteel Dussen en is er bijvoorbeeld een 'foute truien'-dag gehouden.

Gedurende 2017 is mede vanwege de veranderende organisatie tevens de rol van de docentencoaches veranderd. Werden eerst docenten in een traject gezet, nu wordt er vanuit docenten zelf verzocht om coaching. Een voorbeeld daarvan is video coaching: delen van een les worden gefilmd en daarop wordt feedback gegeven. Een enkele keer blijft er zorg om ontwikkeling en was plaatsing in een traject nodig, maar meestal zijn de coaches laagdrempelig en komt het initiatief vanuit de persoon. Dit geeft ook aan dat er een groot gevoel van veiligheid onder personeel is.

Tevens is in 2017 veel gebruik gemaakt van de stimuleringsbijdrage. Dit is bijvoorbeeld een bijdrage om te stoppen met roken, maar ook om het Willem goed in de pers te krijgen. Deze stimuleringsbijdrage geeft binding onder personeel en binding van personeel met de school. Er wordt iets gegeven, maar er komt veel voor terug.

Duurzaam, vitaal en
wendbaar personeel

Innoveer en
onderneem

11.3 Organisatie

De school is georganiseerd in verticale teams waarmee een doorlopende leerlijn wordt geborgd. Het team houdt zich vanaf klas 1 tot en met 4 bezig met de leerling. Daardoor realiseren docenten zich steeds gericht wat er in de 4^e klas wordt gevraagd van leerlingen zodat zij dit in eerdere klassen al gaan toepassen. Kennis en vaardigheden, bijvoorbeeld training in tekstverklaring, wordt beter in de route gezet. Juist de kleinschalige organisatie maakt deze wijze van organiseren mogelijk.

De teamleidervacature is in 2017 weer ingevuld, juist om aandacht voor personeel en vooral aandacht voor de leerling en de ouders mogelijk te maken.

Het tempo van onderwijsvernieuwing maar ook vernieuwing van de organisatie wordt grotendeels bepaald door personeel, zij bepalen binnen gestelde kaders de volgorde van de stappen en de grootte van de stappen. Afgelopen jaar hebben twee docenten het initiatief genomen om groepsvorming binnen de klassen te stimuleren. Hierin zijn en worden 18 collega's geschoold. Een ontwikkeling die is ontstaan naast de al ingestelde onderwijsgroepen.

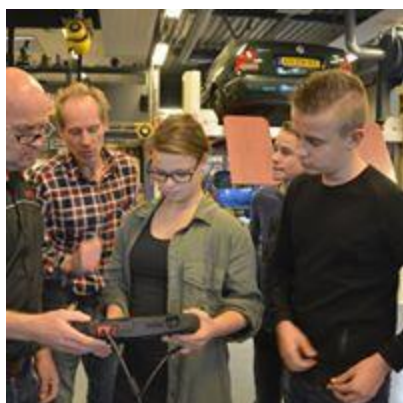
Leerlingen worden
gezien

11.4 Omgeving

Leerlingparticipatie en ouderparticipatie wordt een goede gewoonte. Personeel vraagt zich af hoe leerlingen en ouders over een onderwerp denken of wat zij ervan vinden. Door ouderklankbordgroep en ook door leerlingenraad wordt raad gegeven. Zowel leerlingen als ouders als personeel worden ambassadeur van de school.

Het Willem is zichtbaar voor de omgeving. Ook door het gebruik van social media. Tevens was er in 2017 een goede samenwerking met de gemeente, bijvoorbeeld betreffende de veiligheid van leerlingen. De gemeente fungeert als een verbinder met kerken, sportverenigingen etc. hetgeen duidelijke voordelen biedt.

De samenwerking met bedrijfsleven is in 2017 nog verder geïntensiveerd. Bedrijven weten de school te vinden en andersom. Bijvoorbeeld voor sponsoring van een machine, maar ook het leren van en met nieuwe apparatuur. Voor het bedrijfsleven geldt dat de school een bron is voor toekomstige werknemers. Deze samenwerking met het bedrijfsleven resulteert erin dat jongeren binnen de gemeente en de regio blijven, hetgeen ook in het belang van de gemeente Aalburg is.

In 2017 is een pilot met CBS De Hoeksteen gestart: TechniekTalent. Dit is een plusklas voor talent. Concreet betekent dit dat leerlingen uit groep 7 van april tot maart een dagdeel in de week techniek krijgen. Dit betreft robotica, elektra, etc. Leerlingen zien dat techniek overal in terug te vinden is. Afgelopen jaar hebben zowel ouders als leerlingen van groep 7 hierop enthousiast gereageerd, en hebben zich 32 leerlingen aangemeld. Opvallend is dat de helft hiervan meisjes is. Het doel van TechniekTalent is niet alleen meer leerlingen voor het Willem Wijk en Aalburg te interesseren, maar juist om techniek te stimuleren. Het bedrijfsleven staat hier zeer positief tegenover, mede omdat het niet alleen vmbo-leerlingen maar juist ook havo/vwo-leerlingen betreft die door het bedrijfsleven in het middenkader kunnen worden ingezet.

Leerlingen worden
gezien

Eigentijdse
vaardigheden

Mogelijk is in de toekomst deze pilot uit te breiden met andere basisscholen en subsidie hiervoor te verkrijgen.

11.5 Verwachtingen 2018

In 2018 wordt een bezoek van de Commissaris van de Koning verwacht op aanbeveling van de burgemeester. Specifiek staat dan het onderwerp veiligheid van leerlingen op de agenda. De openheid daaromtrent wordt gewaardeerd.

Ook zal in 2018 een evaluatie van de examenprogramma's KB en BB plaatsvinden vanwege de hoeveelheid keuzes. In 2018 zullen de praktijkopleidingen hierop wel actie moeten nemen.

Tevens zal in 2018 een nieuw LRP worden opgesteld waarin een duidelijke stap gezet zal worden richting het containerbegrip 'werkdruk'. Hierover wordt veel gesproken al blijft het lastig te definiëren. Dit wordt ook beïnvloed door het al dan niet accepteren van de veranderende rol van de docent. Niet alleen moet deze vakinhoudelijk op peil blijven, maar ook het overbrengen van andere vaardigheden is een vereiste evenals meer administratie. De overheid zal hierin ook haar rol moeten nemen.

12. ISK Wereldschool

De ISK, Internationale Schakelklas, biedt onderwijs aan leerlingen van 11-18 jaar die de Nederlandse taal niet of onvoldoende beheersen om succesvol te zijn op het regulier voortgezet onderwijs. Aangezien ISK-onderwijs geen afsluitend onderwijs is, gaat het in onze visie op onderwijs niet alleen om taalonderwijs, maar ook om een pedagogisch klimaat gekenmerkt door geborgenheid en veiligheid als krachtige leeromgeving. Om aan individuele verschillen tegemoet te komen worden waar mogelijk individuele leertrajecten geboden.

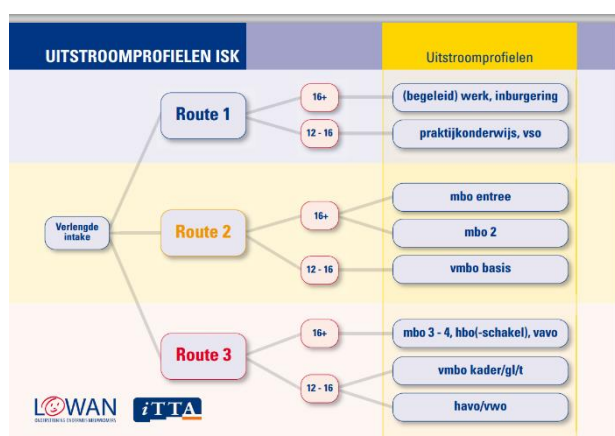
De school is een leerplek, maar ook een ervaringsplek. Dat wil zeggen dat naast werken aan een goede aansluiting met vervolgonderwijs er ook een goede aansluiting moet zijn met de nieuwe samenleving waarin ervaring wordt opgedaan. Dat betekent dat er aandacht is voor normen en waarden, gewoonten en gebruiken, persoonlijke verzorging en voeding, omgangsvormen, maatschappelijke structuren en culturele ontmoeting.

De school is ook een leefplek. Door samen te leren en samen te leven, leren de leerlingen ook samenleven. Maatschappelijke integratie wordt in de praktijk van alle dag gebracht. Zo is het ISK een maatschappelijke verbinder en worden aan de leerlingen eigentijdse vaardigheden geleerd. Vanuit de kernbelofte speelt op het ISK met name de voorbereiding van leerlingen op de volgende stap in hun leven en de bewijzen vanuit het Vision Eye worden vertaald.

In juli 2017 is het schooljaar gestart met 85 leerlingen en eind december had de school 127 leerlingen. Deze instroom van 42 leerlingen wordt vooral veroorzaakt vanwege gezinshereniging en arbeidsmigranten waaronder veel Polen. Nog steeds zijn er AMV'ers op het ISK, maar wel minder in aantal.

12.1 Onderwijs

ISK is een andere onderwijsvorm. Leerlingen maken het anders, hun achtergronden maken het anders. Het onderwijsprogramma staat voor een groot deel in het teken van taal. Met een goede beheersing van de Nederlandse taal maken de leerlingen een betere kans op doorstroom naar vervolgonderwijs of een beroep.

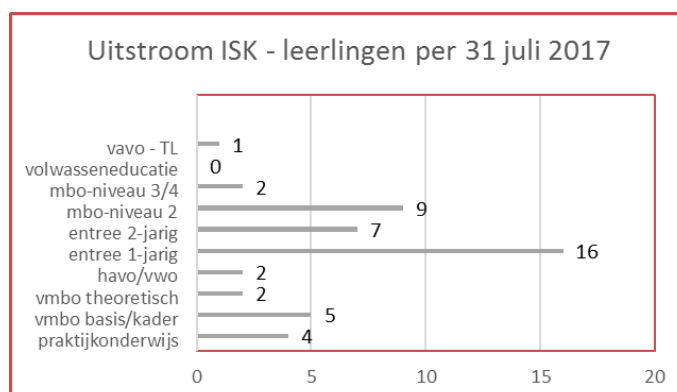

Voor het ISK Wereldschool in Waalwijk is de uitstroom van leerlingen op hoog niveau, tekenend voor de kwaliteit van het geboden onderwijs.

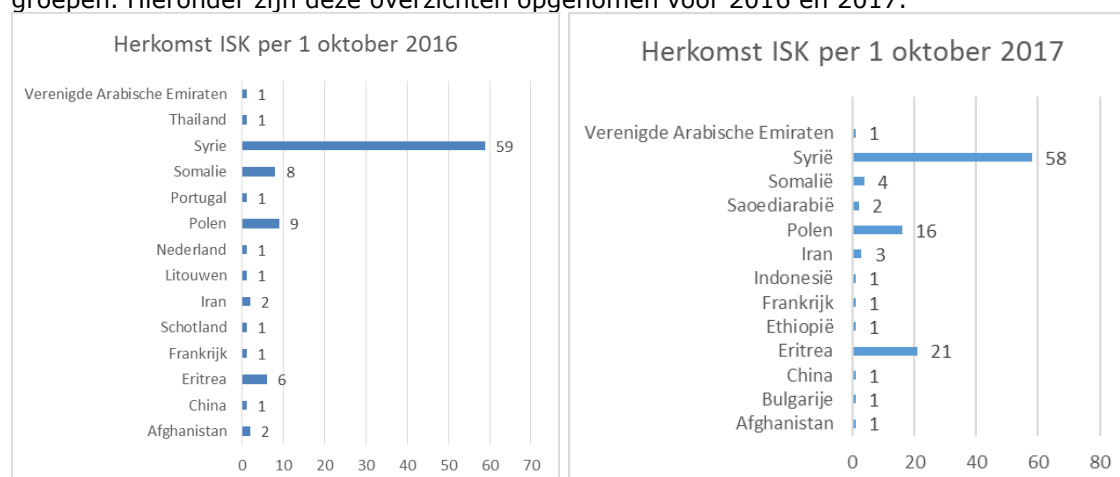
Door LOWAN (ondersteuning onderwijs nieuwkomers) zijn er profielen en leerroutes aangereikt waarop het ISK nu ingericht is. De instroom- en uitstroomgroepen zijn op niveau.

De streefdoelen van de uitstroomprofielen voor Nederlands en rekenen zijn door LOWAN eveneens omschreven en afgestemd op het landelijk referentiekader. Met deze profielen en leerroutes komen leerlingen beter in beeld en ook maatwerk, met name gericht op uitstroom, wordt zo beter mogelijk.

In 2017 hebben 51 leerlingen het ISK verlaten. Daarvan ging 45% naar Entree opleiding, 23% naar het MBO, 8% naar het Praktijkonderwijs, 20% naar regulier VO en 6% naar vavo.

Het ISK kent een grote diversiteit aan herkomst van leerlingen. Syrië, Eritrea en Polen waren de belangrijkste groepen. Hieronder zijn deze overzichten opgenomen voor 2016 en 2017.

In het onderwijs wordt veel aandacht besteed aan het integreren in de Nederlandse samenleving. Vanuit onze kernbelofte worden de leerlingen vol voorbereid op de toekomst. Ze worden gezien, hun zelfstandigheid wordt vergroot en ze worden voorzien van een goed ontwikkelt besef van waarden. In de uitstroomklassen krijgen de leerlingen het vak Mens en Maatschappij waarin thema's aan de orde komen vanuit de Nederlandse samenleving en die van belang zijn voor iedereen die nieuw in Nederland komt.

In 2017 is de keuze gemaakt voor Zebra Plus als hoofdmethode omdat de bestaande methodes gedateerd waren. Rekenen en taal zijn belangrijk, maar ook andere zaken zijn bepalend. TOA-toetsen worden viermaal afgenomen om de groei bij leerlingen zichtbaar te maken.

Er is een Alpha-groep voor leerlingen die niet of nauwelijks gealfabetiseerd zijn. Voor deze leerlingen is vrijwel geen materiaal beschikbaar. Hierover is contact met Lowan en Bisbie die hiervoor ook studiedagen houden. Personeel voor deze groep leerlingen moet didactisch sterk zijn en ontwikkelt deels eigen materiaal dat doordacht ingezet wordt.

Ook digitalisering is op het ISK belangrijk. Rekenen wordt online gegeven en Nederlands gaat gedeeltelijk digitaal. Zwemmen en het kunstencentrum blijven eveneens vaste onderdelen van het onderwijs.

Het afgelopen jaar is ook een verkeersproject gestart. Leerlingen moeten hun plek in het verkeer echt leren kennen, ook dat is een onderdeel van integreren. Eén van de docenten heeft hiervoor een pakket ontwikkeld dat in de toekomst uitgebreid zal worden.

Leerlingen worden
gezien

Eigentijdse
vaardigheden

Hart voor onderwijs

12.2 Personeel

Het ISK werkt met een zelfstandig team van vast personeel en vrijwilligers. Enkele collega's zijn afkomstig van een uitzendorganisatie of gedetacheerd. Ook zijn er een aantal collega's die op de Koningsschool werken en enkele dagen bij ISK. Daarmee is de vast schil beperkt. Vanwege de fluctuatie in leerlingenaantallen, is de inzet van personeel wisselend, zijn er regelmatig nieuwe collega's.

Het streven dat in 2018 75% van de personeelsleden bevoegd is, is al in 2017 gerealiseerd. Professionalisering is een noodzaak die ook gevoeld wordt door alle medewerkers. Ook wordt om de taallessen te optimaliseren, gebruik gemaakt van vrijwilligers met NT2-ervaring.

De benoeming van een teamleider is goed functionerend gebleken. Een blijvend punt van aandacht is dat de verhouding mannen en vrouwen in het team belangrijk is en ook of nieuw aan te trekken personeel niet alleen bewust kiest voor dit type onderwijs maar ook of hij/zij daarvoor geschikt is.

Duurzaam, vitaal en wendbaar personeel

12.3 Organisatie

Het ISK is begonnen met 5 groepen. Vanwege de groei van het aantal leerlingen, zijn er uiteindelijk 8 groepen samengesteld.

Samen met de VO-scholen uit het SWV 30.09 'De Langstraat' heeft het ISK zorgplicht. Samenwerking met de VO-scholen in het SWV is essentieel voor de ontwikkeling van de leerlingen en om stuwmeren op het ISK te voorkomen. Deze samenwerking binnen het SWV wordt steeds intensiever en belangrijker. De dossiervorming van ISK-leerlingen is echter summier. Dit betekent dat op het ISK middels genormeerde toetsen de referentieniveaus van taal en rekenen worden onderzocht en vastgelegd.

Met het SWV wordt uitvoering gegeven aan de zorgplicht door het opbouwen van een goed netwerk, met name van belang voor de doorstroom van leerlingen naar het vervolgonderwijs. Van de scholen waar de leerlingen naar toe doorstromen, komt een terugkoppeling over hoe het met de leerlingen gaat. Ook komen leerlingen zelf regelmatig nog eens terug om te vertellen hoe het ze gaat.

Leerlingen worden gezien

Hart voor onderwijs

12.4 Omgeving

Het 'open huis' is in 2017 gecontinueerd. Tijdens deze open dag zijn buurtbewoners welkom om te zien en te beleven wat er bij het ISK gebeurt. Dit wordt als leuk en inspirerend ervaren.

Met ouders/verzorgers of wettelijk vertegenwoordigers is er bij de intake van de leerling en tijdens de ouderavonden contact. Dan worden de toetsresultaten besproken en is er individueel contact. Uiteraard vinden ook tussentijdse contacten plaats, in beginsel met de betrokken mentor maar ook met de teamleider.

Hart voor onderwijs

In juli 2017 is de Pastoor Kuiperschool ontruimd vanwege de vermindering van het aantal AMV'ers. Wel is er vier maanden later, in december 2017, gestart in enkele lokalen van de Koningsschool omdat er weer een grote instroom was.

12.5 Verwachtingen 2018

Verwacht wordt om in 2018 opnieuw met 5 groepen te starten, het aantal leerlingen blijft betrekkelijk stabiel met rond de 80 leerlingen. Hoewel er gezinsherenigingen en enkele migranten worden verwacht, is de verwachting dat de hausse aan nieuwkomers voorbij is. Op termijn is de verwachting dat het aantal leerlingen stabiel rond 50 leerlingen zal zijn.

De versteviging van de contacten met MBO's loopt goed en zal in 2018 verder uitgerold worden. Met het ROC Tilburg is er een overeenkomst dat leerlingen nog een half jaar ingeschreven staan bij het ISK, maar les volgen op het ROC. De 2-jarige Entree-opleiding kent namelijk een anderhalfjaarsbekostiging hetgeen een 'gat' van een half jaar voor leerlingen zou opleveren. Dat zou de doorlopende leerlijn verstoren en demotiverend werken. Daarom is er, samen met ROC, voor gekozen een brug van 6 maanden te creëren. Het afgelopen jaar hebben 7 leerlingen hiervan gebruik gemaakt, de verwachting is dat dit ook in 2018 het geval zal zijn.

Voor 2018 is ook huisvesting een duidelijk punt van aandacht. Het gebouw zal, op basis van de uitkomsten van de RIE die in 2017 is gehouden, moeten worden aangepast omdat het niet geheel meer voldoet en mogelijk ook verbeterpunten op veiligheid heeft.

13. Verantwoording MR

Als medezeggenschapsraad behandelen we onderwerpen die volgens het MR-reglement aan de orde moeten komen voor advies en/of instemming. We rangschikken de onderwerpen naar strategievelden Onderwijs, Personeel, Organisatie en Omgeving en volgen daar het strategisch beleidsplan van de stichting.

De MR is naast de gezamenlijke vergadering met de Raad van Toezicht en GMR in 2017 zeven maal bijeengekomen. Mevrouw S. Moerman notuleert deze vergaderingen.

13.1 Samenstelling MR

De MR kende in 2017 een aantal wisselingen in samenstelling. Mevrouw Koopman (Wijk en Aalburg), Fleur Snijders (Waalwijk), Vita Appels (Waalwijk), Kiran Boer (Wijk en Aalburg) en Daphne Nieuwkoop (Wijk en Aalburg) hebben de MR verlaten. Wij danken de aftredende leden voor hun inzet in de tijd dat zij lid waren van de MR. Ook nieuwe leden zijn benoemd. De samenstelling van de MR was in 2017:

Oudergeleding locatie Waalwijk

Mevrouw D. Floris-Hofs
De heer R.J.M. Spohr
De heer P.A.J. van Harten

Oudergeleding locatie Wijk en Aalburg

Mevrouw M. van de Werken- van Os
Mevrouw M. van As

Leerlinggeleding locatie Waalwijk

Dorien Dingemans
Thirza Pelz
Jesper Moser

Leerlinggeleding locatie Wijk en Aalburg

Wesley Schreuders
Jordi Kempe

Ondersteunend personeel Waalwijk

Mevrouw T.E. Huibers-Remmers

Ondersteunend personeel Wijk en Aalburg

Mevrouw N.H. de Boer-van Breugel

Onderwijzend personeel locatie Waalwijk

De heer drs. W.P. van der Aa
De heer drs. M.A. de Bie
De heer G. Hulsbos
De heer drs. N. van de Laar
Mevrouw D.E. Milner-van Tilborg

Onderwijzend personeel locatie Wijk en Aalburg

De heer K. Scherff
De heer M. van Weelden
De heer P. van Dijk
De heer H. van der Steen

Onderwijzend personeel ISK

Mevrouw J.J.J.M. de Bruijn

Het afgelopen jaar is in de MR gesproken over de volgende onderwerpen, gerangschikt naar strategievelden:

13.1 Onderwijs

- Voorstel tot wijziging lessentabel 2 TL in Wijk en Aalburg om zo te komen tot een praktische TL-opleiding. Hierop heeft de MR unaniem instemming verleend.
- Evaluatie 1 AG en voorstel tot wijziging lessentabel 2 AG. Na discussie en aanvullend advies heeft de MR ingestemd met de wijziging van de lessentabel.
- Examenreglement. Wijzigingen zijn aangebracht in verband met de nieuwe VMBO-programma's. Deze wijzigingen hebben de instemming van de MR verkregen.

13.2 Personeel

- Als gevolg van het sociaal plan zijn de vacatureruimte en de invulling daarvan ter instemming aan de PMR voorgelegd. Op basis van de verstrekte informatie heeft de PMR instemming kunnen verlenen.
- Secundaire arbeidsvoorwaarden. Door de fusie met scholen voor primair onderwijs zijn de secundaire arbeidsvoorwaarden, op voorstel van de vakbonden, geharmoniseerd voor alle bij de stichting aangesloten scholen. De MR heeft hier instemming op verleend.
- Mobiliteitsregeling. Deze is op verzoek van de PMR verruimd door de verplaatsingen tussen De Gaard en Van Casteren op te nemen in de regeling. Tevens zijn bepaalde verplaatsingen voor personeel ISK in de regeling opgenomen.

13.3 Organisatie

- Begroting en Meerjarenbegroting. De MR heeft na bespreking van de begroting en meerjarenbegroting een positief akkoord op de begroting van 2017 gegeven.
- Op basis van de organisatieontwikkeling en de pensionering van de voorzitter van het College van Bestuur heeft de Raad van Toezicht besloten van een tweehoofdig naar een eenhoofdig College van Bestuur over te gaan. Dit vraagt ook om een investering in en herinrichting van stafondersteuning (centraal en decentraal). Op beide zaken heeft de MR een positief advies gegeven. Daarnaast heeft de MR ook positief geadviseerd inzake de procedure om te komen tot éénhoofdig College van Bestuur en de profielschets.
- Voornemen om te komen tot een fusie met De Bron (Sprang-Capelle), De Koningschool (Sprang-Capelle) en De Brug (Waspik). Na het al eerder positief instemmen met het voornemen tot fuseren heeft de MR ook ingestemd met de fusie.
- Voordracht lid Raad van Toezicht. Eén afgevaardigde uit de MR heeft zitting genomen in de sollicitatiecommissie. Dit omdat één vacature in de Raad van Toezicht in aanmerking komt voor een bindende voordracht van GMR PO en de MR VO.
- Kaderbrief. Met het College van Bestuur is gesproken over de wenselijkheid en de mogelijkheid om de MR in eerder stadium te betrekken bij het opstellen van de begroting.

13.4 Omgeving

- Privacyreglement verwerking leerlinggegevens PO en VO. Door de MR is hierop instemming verleend.
- Privacyreglement verwerking gegevens personeel PO en VO. Door de MR is hierop instemming verleend.
- Ouderbijdrage. Desgevraagd heeft de MR advies gegeven om te komen tot een hoger inningspercentage van de vrijwillige bijdrage.

Verder zijn tijdens de MR-vergaderingen nog een aantal andere onderwerpen aan de orde geweest. Hier wordt volstaan met een kleine opsomming omdat bij deze zaken geen noemenswaardige discussie ontstond of omdat zij in de rondvraag aan de orde werden gesteld:

- Vakantieregeling, periodisering en jaarrooster
- Herziening MR-Reglement. Noodzakelijk vanwege aanneming Wet Versterking Bestuurskracht Onderwijsinstellingen
- Onderzoekskader Inspectie met betrekking tot kwaliteit
- Schoolgidsen Willem van Oranje College Waalwijk, Wijk en Aalburg en ISK
- Formatie 2017/2018
- Managementstatuut
- MR-Statuut
- Marap (Financiële Management Rapportage)
- Kwaliteitskaart 2017
- Mededelingen en informatie verstrekt door het College van Bestuur middels een terugkerend agendapunt bij de MR-vergaderingen

Tenslotte een woord van dank aan allen die meegewerkt hebben aan het functioneren van de raad.

Namens de MR,
Drs. N. van de Laar, voorzitter

14. Personeel

14.1 Instroom, doorstroom, uitstroom van personeel

In 2017 zien we voor het primair onderwijs dat er meer uitstroom is dan instroom.

Dit heeft te maken met het feit dat er een screening is gemaakt in het aantal oproepkrachten. Oproepkrachten die niet beschikbaar waren in 2017 zijn uit dienst gemeld. Dit gold met name voor de Juliana van Stolbergschool.

Voor de sector PO geeft het kwalitatief vervangen van personeel nog steeds problemen. Door de Wet Werk en Zekerheid moeten scholen leerkrachten na zes tijdelijke contracten in drie jaar een vast contract aanbieden. Zelfs een invalbeurt van een dagdeel geldt al als een tijdelijk contract. De nieuwe flexwet is bedoeld om mensen sneller aan een vaste baan te helpen. Deze wet geeft een beperkte inzet van oproepkrachten, waardoor we soms genooddakt zijn de kwalitatief goede invalkracht niet voor de groep zetten, omdat anders een vast contract ontstaat.

	2016		2017	
	Instroom	Uitstroom	Instroom	Uitstroom
SBO De Leilinde	3	1	2	4
Juliana van Stolbergschool	14	8	5	17
WVOC Waalwijk	14	21	12	13
WVOC Wijk en Aalburg	1	1	6	4
ISK Wereldschool	1	2		3
Raad van Toezicht		1		
College van Bestuur				1
Totaal	33	34	25	42

In het voortgezet onderwijs zien we een geringe in- en uitstroom bij Wijk en Aalburg. Op de locatie Waalwijk is er procentueel gezien een vergelijkbare in- en uitstroom zichtbaar. Vanwege het sociaal plan heeft deze locatie gekozen om vast personeel niet uit te breiden en tijdelijke dienstverbanden aan te gaan en deze na schooljaar 2016-2017 niet meer te verlengen. Op ISK Wereldschool zijn ook 3 medewerkers uit dienst gegaan. Vanwege de fluctuatie van de leerlingenaantallen wordt hier ook meer en meer gekozen voor een flexibele schil.

14.2 FTE in dienst per 31 december 2017

De totale formatie is in vergelijking tot vorig jaar met circa 1% toegenomen.

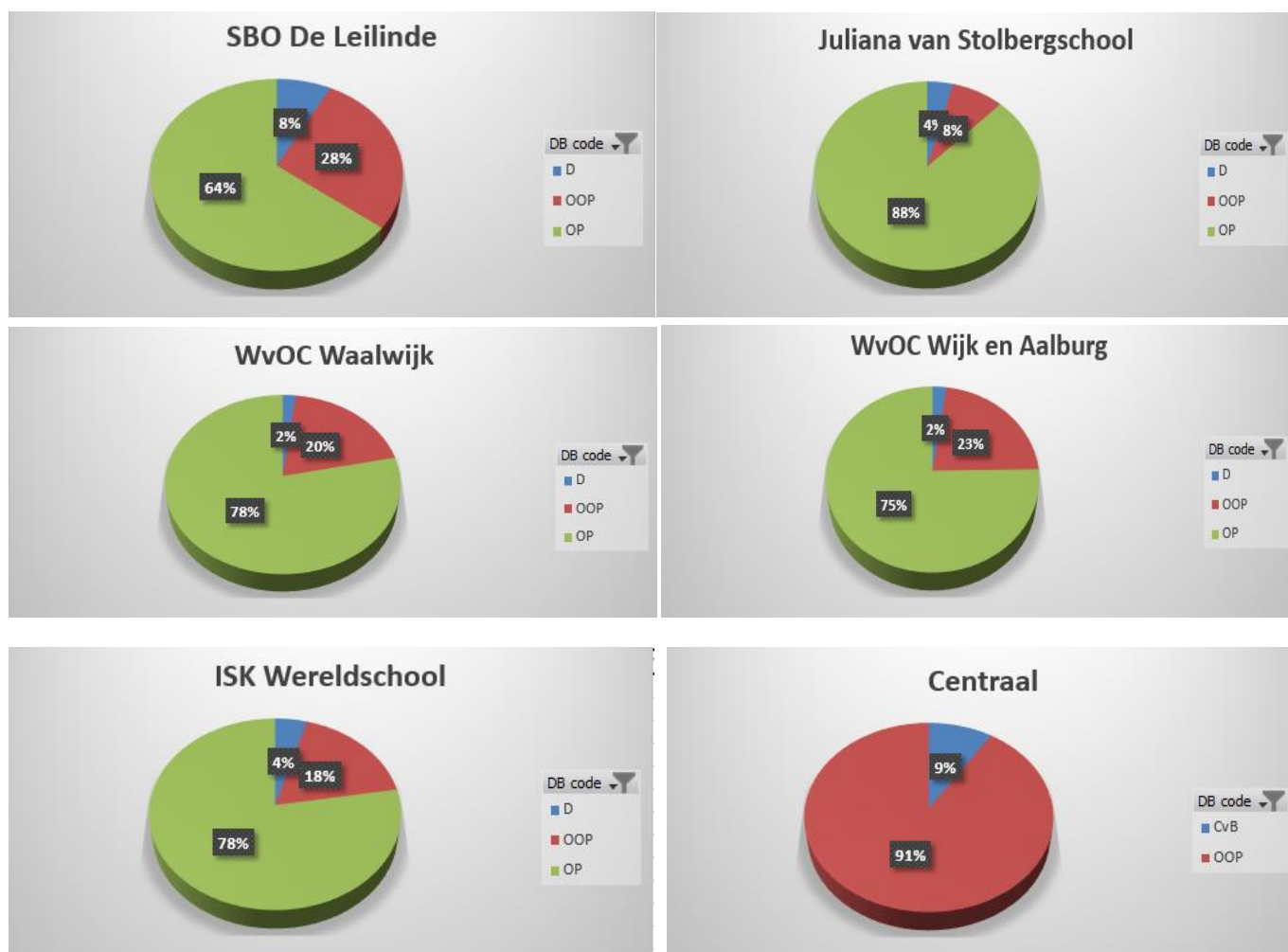
Dit zit met name in de groei van het OP in het primair onderwijs (Juliana van Stolbergschool en SBO De Leilinde). Bij het voortgezet onderwijs zien we een afname in het OP doordat het aantal lessen is verminderd vanwege het aantal leerlingen. Het sociaal plan heeft hier ook een sterke bijdrage aan geleverd. Ongeveer 4 fte is verminderd door vertrek bevorderende maatregelen vanuit het sociaal plan of door 61+ maatregel.

Het OOP is in het primair onderwijs iets gedaald. Bij centraal is het iets gestegen doordat een coördinator facilitaire zaken is aangesteld om centraal alle huisvestingszaken te regelen.

Ook binnen het VO is extra OOP aangenomen in de vorm van extra onderwijsassistenten. Directie in Wijk en Aalburg kiest ervoor enkele taken bij OOP te beleggen en niet meer bij OP, zodat bij OP hun kerntaak het lesgeven en het onderwijsproces blijft.

FTE per	Dec 2016	Dec 17
Centraal		
CVB	2,0000	1,0000
OOP	10,1397	10,6554
PO		
D	2,0000	2,0000
OOP	5,7866	5,6770
OP	26,1225	30,0031
VO		
D	3,8000	3,8000
OOP	33,3946	35,1950
OP	136,3699	132,4120
Eindtotaal	219,6133	220,7425

14.3 Verdeling directie, OP en OOP per locatie

14.4 Functiemix

In 2017 constateren we dat de sector PO qua leerlingenaantallen stabiliseert. Voor de sector PO is er ruimte binnen de functiemix. Met de beoogde fusie per 1 januari 2018 met drie andere basisscholen zal de functiemix na 1 januari 2018 een andere verdeling gaan krijgen. In 2018 zal de realisatie van functiemix worden ingezet voor alle PO-scholen.

Voor het voortgezet onderwijs zien we dat we in 2017 voldoende in de functiemix realiseren. Evenals voorgaand jaar zien we dat er een hoger LD-percentage is dan de vastgestelde streefpercentages en een lager LC-percentage. We blijven echter binnen de marge van de functiemixbandbreedte.

14.5 Ziekteverzuim, meldingsfrequentie en extra aandacht voor ziekteverzuim

Juliana van Stolbergschool					SBO De Leilinde					Landelijke verzuimcijfers PO 2016			
Verzuimcijfers	Jan-mrt 17	Jan-jul 17	Jan-sept '17	Totaal 2017	Verzuimcijfers	Jan-mrt 17	Jan-jul 17	Jan-sept '17	Totaal 2017	Verzuimcijfers	OP	OOP	Gemiddeld
Verzuimpercentage	9,59%	11,55%	10,86%	10,67%	Verzuimpercentage	14,66%	13,94%	11,45%	10,91%	Verzuimpercentage	6,30%	6,60%	6,45%
Meldingsfrequentie	0,46	0,76	0,87	1,14	Meldingsfrequentie	0,31	0,44	0,51	0,64	Meldingsfrequentie	1,2	1,1	1,2
Gem verzuimduur	27,3	29,27	40,11	33,29	Gem verzuimduur	6,0	125,75	112	93	Gem verzuimduur	20,0	20	20
Nulverzuim		45,24%	47,83%	40,43%	Nulverzuim		55,56%	52,63%	47,37%	Nulverzuim	44,20%	53,80%	49,00%

We constateren voor het primair onderwijs dat de verzuimpercentages hoger liggen dan de landelijke gemiddelden (vergelijkingsjaar 2016, omdat de landelijke getallen 2017 nog niet beschikbaar zijn). Dit komt met name door langdurig ziekteverzuim.

De meldingsfrequentie ligt bij Juliana van Stolbergschool vergelijkbaar met het landelijke niveau. Bij SBO De Leilinde is het beduidend lager. Directies zetten in op het gezond houden van personeel. Veel interventietrajecten zijn in 2017 ingezet bij mentale klachten.

Willem van Oranje College Waalwijk					Willem van Oranje College Aalburg					ISK Wereldschool				
Verzuimcijfers	Jan-mrt 17	Jan-jul 17	Jan-sept '17	Totaal 2017	Verzuimcijfers	Jan-mrt 17	Jan-jul 17	Jan-sept '17	Totaal 2017	Verzuimcijfers	Jan-mrt 17	Jan-jul 17	Jan-sept '17	Totaal 2017
Verzuimpercentage	5,00%	4,42%	4,56%	4,97%	Verzuimpercentage	4,02%	2,73%	2,33%	2,39%	Verzuimpercentage	10,78%	7,87%	7,32%	7,21%
Meldingsfrequentie	0,5	0,89	1,22	1,57	Meldingsfrequentie	0,44	0,67	0,91	1,19	Meldingsfrequentie	0,76	1,07	1,26	1,43
Gem verzuimduur	12,08	17,87	15,11	13,02	Gem verzuimduur	22,7	22,08	18	15,12	Gem verzuimduur	8,64	7,63	7,29	7,00
Nulverzuim		44,93%	39,04%	33,78%	Nulverzuim		44,00%	42,50%	38,27%	Nulverzuim		37,50%	37,50%	31,25%

Voor het voortgezet onderwijs zien we een verschillend beeld in het verzuimpercentage. Locatie Wijk en Aalburg ligt sterk onder het landelijke gemiddelde 2016. Locatie Waalwijk zit rond het gemiddelde. ISK Wereldschool heeft een hoger percentage. Dit betreft een langdurige ziekte, hetgeen binnen een klein team voor een hoog percentage zorgt.

Landelijke verzuimcijfers VO 2016			
Verzuimcijfers	OP	OOP	Gemiddeld
Verzuimpercentages	5,10%	5,40%	5,25%
Meldingsfrequentie	1,8	1,3	1,6
Gem. verzuimduur	12	16	14
Nulverzuim	33,80%	43,60%	38,70%

De meldingsfrequentie ligt bij alle VO scholen lager dan het landelijk gemiddelde. Hier wordt ook sterker op gestuurd door de leidinggevendenden door bij de tweede keer ziekmelding in gesprek te gaan. Directies zetten verder in op het gezond houden van personeel. Veel interventietrajecten zijn in 2017 ingezet bij mentale klachten.

14.6 Beheersingsmaatregelen werkloosheid ex-medewerkers

Voor elke werknemer die de organisatie verlaat en een uitkering aanvraagt, draagt Stichting Willem van Oranje 25% van de uitkeringskosten.

Vanaf 2015 worden periodiek de wachtgelders in het Voortgezet Onderwijs geanalyseerd vanuit een UWV-bestand. Op deze wijze is zichtbaar voor welke uitdienststreders we nog uitkeringskosten betalen.

Als werkgever kunnen we dan ook een proactieve benadering toepassen om deze ex-werknemers te stimuleren actie te ondernemen voor ander werk. Ex-werknemers worden gemonitord.

15. Klachten

15.1 Intern

De Stichting Willem van Oranje heeft op alle locaties interne vertrouwenspersonen. Deze vertrouwenspersonen zijn voor zowel leerlingen, personeel als ouders beschikbaar.

De interne vertrouwenspersonen hebben alvorens er een officiële klacht wordt ingediend, ook een begeleidende rol voor degene die voornemens is een klacht in te dienen of iets signaleert wat de veiligheid van een persoon, personen of organisatie in gevaar brengt. Mediation is een structureel onderdeel in de klachtenprocedure.

Ook hebben zij een signaleringsfunctie binnen de school als processen en/of personen een goede, veilige voortgang van de leef- en werkgemeenschap belemmeren. De vertrouwenspersonen handelen conform de klachtenprocedure en de daarin opgestelde procedures en handelen alleen op verzoek van de klager.

De klachtenprocedure is helder geformuleerd waarbij ook duidelijk in een schema de 'route' langs de aanspreekpunten is aangegeven. Tevens is er een protocol toegevoegd dat gehanteerd wordt bij een vermoeden van seksuele intimidatie of andere vormen van machtsmisbruik tussen personeel onderling in de schoolsituatie en/of school- of werk gerelateerd.

15.2 Extern

De Stichting Willem van Oranje is aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie voor het Christelijk Onderwijs (GCBO). Ook is er een externe vertrouwenspersoon, Vertrouwenswerk.nl.

15.3 Behandelde klachten in 2017

In 2017 is er één interne klacht geweest en is de externe vertrouwenspersoon betrokken geweest bij een voorval en een klacht ingediend bij de Landelijke klachtencommissie voor het Christelijk onderwijs. In maart 2018 heeft de commissie de klacht ongegrond verklaard.

De Stichting Willem van Oranje heeft een klokkenluidersregeling. In 2017 is er geen gebruik gemaakt van deze regeling.

16. Financiële verantwoording

In de uitwerking van dit hoofdstuk beschrijven we de financiën gedurende het verslagjaar 2017 van Stichting Willem van Oranje. Stichting Willem van Oranje vormt het bevoegd gezag van twee scholen voor primair onderwijs en van een brede scholengemeenschap voor voortgezet onderwijs met drie locaties. In de jaarrekening is de geconsolideerde staat van baten en lasten te vinden. Hierin zijn Stichting Willem van Oranje en Willem van Oranje Facilitairbedrijf BV samengevoegd.

16.1 Algemeen Instellingsbeleid

In dit financieel jaarverslag wordt aandacht besteed aan de financiële activiteiten van Stichting Willem van Oranje en van het Willem van Oranje Facilitairbedrijf BV. De in dit document gepresenteerde kengetallen betreffen alleen de Stichting dus exclusief Willem van Oranje Facilitairbedrijf BV.

Dit financiële verslag is integraal onderdeel van jaarverslag 2017 Stichting Willem van Oranje.

In het jaarverslag 2017 worden de organisatie, de visie en missie en de activiteiten van de stichting en haar scholen nader beschreven. Via <https://willemvanorangescholengroep.nl/> kunt u het voorgaande jaarverslag 2016 raadplegen. Het jaarverslag 2017 zal in juli/augustus 2018 op de website worden geplaatst.

Willem van Oranje Facilitairbedrijf BV is in 2013 opgericht. Deze BV heeft als doel het verrichten van facilitaire diensten op het gebied van schoonmaak, tuinonderhoud, correctief en klein (bouwkundig) onderhoud en overige aanvullende facilitaire diensten, alles in de ruimste zin, ten behoeve van de Stichting Willem van Oranje. Willem van Oranje Facilitairbedrijf BV vormt een fiscale eenheid met Stichting Willem van Oranje (zie voor verdere toelichting A.1.7 Verbonden partijen).

Vanaf 1 augustus 2015 zijn we gestart met ISK Wereldschool. Het vormt een onderdeel van brinnummer 01GH. Het biedt onderwijs voor maximaal 2 jaar aan vreemdelingen en/of vluchtelingen in de leeftijd van 12-18 jaar als voorbereiding op het reguliere onderwijs.

16.2 Leerlingaantallen

Sector PO

		1-10-	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
10RF	Juliana v Stolbergschool		347	352	376	398	405	420	421	440	447
23DC	SBO De Leilinde		62	59	92	98	95	90	90	90	90
06EJ	Koningsschool				160	157	150	150	160	175	175
05MY	De Bron				89	81	78	78	78	78	78
Totaal aantal leerlingen			409	411	717	734	728	738	749	783	790

Sector VO

		1-10-	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
01GH	WVO (waalwijk)		1.517	1.459	1.417	1.354	1.308	1.209	1.209	1.209	1.209
01GH	WVO (wijk en Aalburg)		643	620	630	626	579	556	556	556	556
01GH	WVO (ISK)*		-	67	95	107	94	94	94	94	94
Totaal aantal leerlingen			2.160	2.146	2.142	2.087	1.981	1.859	1.859	1.859	1.859

* ISK is inclusief maatwerkbekostiging opgenomen.

Met het ROC Tilburg en Koning Willem 1 College zijn er afspraken gemaakt omtrent VAVO-leerlingen. Deze leerlingen staan op het Willem van Oranje College ingeschreven en volgen voltijds of in deeltijd hun opleiding op het ROC om alsnog in het bezit te komen van een havo- of vwo-diploma. In schooljaar 2016-2017 ging het om 29 leerlingen en in het lopende schooljaar 2017-2018 gaat het om 46 leerlingen.

16.3 Personeel

Personeel in dienst van de stichting in fte *		31-12-'16	31-12-'17	Vershil
Directie (incl. CvB)				
College van Bestuur		2,00	1,00	-1,00
Directie	PO	2,00	2,00	-
	VO (excl. ISK)	3,50	3,40	-0,10
	ISK (VO)	0,30	0,40	0,10
Subtotaal directie		7,80	6,80	1,00-
Onderwijzend personeel				
	PO	26,13	30,00	3,87
	VO (excl. ISK)	129,27	125,48	-3,79
	ISK (VO)	7,10	6,93	-0,17
Subtotaal onderwijzend personeel		162,50	162,41	0,09-
Ondersteunend personeel				
	PO	5,79	5,68	-0,11
	VO (excl. ISK)	41,94	44,26	2,32
	ISK (VO)	1,59	1,59	-
		49,32	51,53	2,21
totaal stichting		219,62	220,74	1,12

* exclusief ziekte- en zwangerschapvervangingen

Personeel in dienst van de BV		31-12-'16	31-12-'17	Vershil
Schoonmaak				
aantal personen		15	16	1,00
Overig				
aantal personen		1	1	-
Totaal BV				
aantal personen		16	17	1,00

16.4 Financieel beeld van de stichting

Voor kalenderjaar 2017 presenteert Stichting Willem van Oranje een positief exploitatiesaldo van € 392.614,-.

Het geconsolideerde netto resultaat (pagina 27 jaarrekening) bestaat uit:

- resultaat uit reguliere bedrijfsvoering	€ 423.486,-
- inzet middelen herfstakkoord	€ -/- 30.372,-
	€ 393.114,-

Dit gerealiseerde resultaat ligt € 435.414,- boven het begrote negatieve resultaat voor 2017 van € 42.300,-.

	begroting 2017	RESULTAAT 2017	verschil begroot - resultaat
Sector PO	-21.100	80.641	101.741
WvO College ww + aa	-15.850	127.492	143.342
Isk Wereldschool	59.300	233.240	173.940
Sector VO	14.800	360.732	345.932
Centrale diensten	-36.000	-48.259	-12.259
Totaal Stichting	-42.300	393.114	435.414
WvO Faciliteitsbedrijf B.V.	-	-	-
Totaal geconsolideerd	-42.300	393.114	435.414

In onderstaand overzicht wordt de realisatie 2017 geconsolideerd gepresenteerd van Stichting Willem van Oranje (dus inclusief de BV) in relatie tot de realisatie 2016. In de continuïteitsparagraaf worden de komende jaren gepresenteerd.

Geconsolideerd	Realisatie 2017	Begroting 2017	Verschil Realisatie <-> Begroting	Realisatie 2016	Verschil 2016<->2017
Baten					
Rijksbijdragen OCenW	20.502.316	19.409.340	1.092.976	19.712.690	789.626
Overige overheidsbijdragen	334.841	324.500	10.341	364.866	-30.025
Overige baten	990.191	986.310	3.881	1.053.456	-63.265
Totaal baten	21.827.348	20.720.150	1.107.198	21.131.012	696.336
Lasten					
Personele lasten (*)	17.033.317	16.549.600	483.717	16.626.732	406.585
Afschrijvingen	482.279	529.089	-46.810	486.040	-3.761
Huisvestingslasten	1.101.973	1.003.200	98.773	1.088.589	13.383
Overige instellingslasten	2.793.201	2.634.061	159.140	2.620.351	172.850
Totaal lasten	21.410.770	20.715.950	694.820	20.821.713	589.057
Saldo baten en lasten	416.578	4.200	412.378	309.299	107.279
Financiële baten en lasten	-23.464	-46.500	23.036	-77.136	53.671
Nettoresultaat	393.114	-42.300	435.414	232.164	160.950

(*) inclusief de personele lasten van het facilitairbedrijf.

16.5 Toelichting bij de verschillen tussen begroting 2017 en realisatie 2017

16.5.1 Sector PO

Sector PO	Realisatie 2017	Begroting 2017	Vershil R 2017 B 2017	Realisatie 2016	Vershil R 2017 R 2016
Baten					
Rijksbijdragen OCenW	3.151.209	2.901.540	249.669	2.578.488	572.721
Overige overheidsbijdragen	22.336	18.000	4.336	18.469	3.867
Overige baten	179.137	147.110	32.027	173.049	6.088
Totaal baten	3.352.682	3.066.650	286.032	2.770.006	582.676
Lasten					
Personele lasten	2.734.357	2.610.200	124.157	2.330.816	403.541
Afschrijvingen	43.613	47.500	-3.887	43.953	-340
Huisvestingslasten	179.483	143.600	35.883	133.146	46.337
Overige instellingslasten	314.588	286.450	28.138	273.911	40.677
Totaal lasten	3.272.041	3.087.750	184.291	2.781.826	490.215
Saldo baten en lasten	80.641	-21.100	101.741	-11.820	92.461
Financiële baten en lasten	-	-	-	-	-
Nettoresultaat	80.641	-21.100	101.741	-11.820	92.461

In de sector PO zien een positieve realisatie 2017 ten opzichte van de begroting 2017. De realisatie van de baten valt ruim € 286.000,- hoger uit dan begroot. De lasten vallen ruim € 184.000,- hoger uit dan begroot. De vergelijkende cijfers 2016 zijn ernaast weergegeven. Op hoofdlijnen staat hierna een toelichting.

Ontwikkelingen

In het regeerakkoord van kabinet Rutte III is in de onderwijsparagraaf opgenomen: *'Goed onderwijs brengt het beste in mensen naar boven, voorkomt en verkleint achterstanden en helpt talenten zich optimaal te ontwikkelen. Goed onderwijs legt de basis voor een gezonde en succesvolle samenleving. We blijven daarom investeren in het verder verbeteren van ons onderwijs en onderzoek. En in de mensen die erin werken. We geven hen ruimte en verantwoordelijkheid. De voornaamste ambities van dit kabinet liggen in de bestrijding van kansenongelijkheid en de stimulering van talent, goede docenten met een sterke positie, toponderzoek en krachtig beroepsonderwijs.'*

De definitieve regeling bekostiging personeel van 2016-2017 is op 25 augustus 2017 gepubliceerd. Ten opzichte van de laatst gepubliceerde regeling voor 2016-2017 (d.d. 14 oktober 2016) is deze fors toegenomen. Op basis van de ontwikkeling van de loonkosten en werkgeverslasten in de marktsector wordt bepaald of er een kabinetsbijdrage wordt verstrekt en hoe hoog deze zal zijn. De kabinetsbijdrage is flink te noemen en zelfs wat hoger dan verwacht. De verwachting in het voorjaar was dat de kabinetsbijdrage een stijging van circa 1,7% zou bedragen. Wanneer we de bedragen van de gemiddelde personeelslast (GPL) bekijken, dan is er door de kabinetsbijdrage 2,26% ophoging wat betreft de GPL voor de leraren. Deze bate is volledig in 2017 verantwoord, aangezien kalenderjaar 2016 is was afgesloten. Hiernaast is de personele bekostiging 2017-2018 ook in positieve zin bijgesteld. De personele bekostiging 2017-2018 is in oktober 2017 gewijzigd. De GPL voor het onderwijzend personeel, en daarmee ook het budget voor personeels- en arbeidsmarktbeleid, is verhoogd met 2,506%. Daarnaast is het bedrag van de prestatiebox toegenomen. Deze verhogingen zijn opgenomen in de realisatiecijfers 2017.

Baten sector PO

Het verschil in de hoger dan begrote baten wordt met name veroorzaakt door de gestegen Rijksbekostiging. Die is per saldo € 249.000 hoger dan begroot. Dit komt met name door de eerder vermelde aanpassing in de personele bekostiging 2016-2017 en 2017-2018. Ten tijde van het opstellen van de begroting was rekening gehouden met de destijds bekende bekostigingsparameters. Hieronder valt ook de niet begrote groeibekostiging van de Juliana van Stolbergschool.

De baten van het samenwerkingsverband zijn ook gerubriceerd onder de *Rijksbaten OCenW*. Deze baten zijn hoger gerealiseerd. Door de positieve baten van het samenwerkingsverband zijn de bedragen voor lichte zorg, zware zorg en leergemeenschappen gedurende het kalenderjaar incidenteel verhoogd. Ook de arrangementsgelden realiseren hoger dan destijds was begroot.

De rubriek *Overige overheidsbijdragen* bevat met name de vergoeding voor gymzaal bij Juliana van Stolberg.

De *Overige baten* bestaan uit onder andere baten voor uitleen personeel, ouderbijdragen en overblijfgelden. Hieronder zijn ook de bijdragen in onderzoek en de leselden van de plusklas bij Juliana van Stolberg opgenomen. De overige baten vallen iets hoger uit dan begroot.

Lasten sector PO

De lasten lichten we toe op de vier hoofdrubrieken: personeelslasten, afschrijvingen, huisvesting en overige materiële lasten.

- **Personeelslasten**

De rubriek *Personeelslasten* bestaat uit salarislasten en overige personele lasten. De totale rubriek realiseert over 2017 ruim € 124.000 hoger dan begroot. Dit komt met name door de hogere salarislasten. Deze vallen € 105.000 hoger (= 4%) uit dan begroot. Naast de CAO-stijging is er bij de Juliana van Stolbergschool meer formatie ingezet gedurende het kalenderjaar n.a.v. het gestegen aantal leerlingen. De overige personele lasten zijn hoger door onder andere meer scholing en meer medische begeleiding van zieke personeelsleden. Bij de Juliana van Stolbergschool is er, mede gezien de groei, een professionaliseringslag gemaakt binnen het team. De school is groeiend en kent twee groepen WillemWijs.

- **Afschrijvingen**

Bij de afschrijvingen begroten we jaarlijks een nagenoeg gelijkblijvend bedrag. Bijstellingen vinden plaats als het aantal leerlingen behoorlijk wijzigt of als er op basis van beleid en plannen vernieuwingsinvesteringen worden geaccordeerd. De jaarlijkse afschrijvingsruimte voorziet hiermee in de werkelijk te verwachten afschrijvingen en de ruimte die beschikbaar is voor investeringen (zowel vervanging als vernieuwing). In 2017 is er minder geïnvesteerd dan was begroot. De overgebleven investeringsruimte gaat (indien nodig en onderbouwd begroot) mee naar kalenderjaar 2018.

- **Huisvesting**

De huisvestingslasten liggen in 2017 ruim € 35.000 hoger dan begroot. Deze stijging wordt grotendeels veroorzaakt door de eenmalige lasten van de ombouw van een speellokaal naar een leslokaal bij de Juliana van Stolbergschool vanwege de start van de 15e groep.

- **Overige materiële lasten**

De overige lasten overschrijden de begroting met ongeveer € 28.000. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere lasten voor onderwijsontwikkeling bij de Juliana van Stolbergschool. Het gaat hier onder andere om een taalimpuls, resultaatgericht werken en begeleiding door een externe partij i.v.m. resultaatgericht werken en cultuurverandering in de school. Door de overname van leerlingen uit Drunen kost het busvervoer per saldo meer, ondanks de vergoeding van gemeente Heusden.

16.5.2 Sector VO

Sector VO	Realisatie 2017	Begroting 2017	Vershil R 2017 B 2017	Realisatie 2016	Vershil R 2017 R 2016
Baten					
Rijksbijdragen OCenW	17.347.107	16.507.800	839.307	17.134.202	212.905
Overige overheidsbijdragen	312.505	306.500	6.005	346.397	-33.892
Overige baten	809.994	828.200	-18.206	875.981	-65.987
Totaal baten	18.469.606	17.642.500	827.106	18.356.580	113.026
Lasten					
Personele lasten	14.078.999	13.612.100	466.899	13.968.921	110.078
Afschrijvingen	428.279	472.589	-44.310	434.479	-6.200
Huisvestingslasten	1.132.284	1.153.900	-21.616	1.253.444	-121.160
Overige instellingslasten	2.391.893	2.311.611	80.282	2.352.795	39.098
Totaal lasten	18.031.455	17.550.200	481.255	18.009.639	21.816
Saldo baten en lasten	438.151	92.300	345.851	346.941	91.210
Financiële baten en lasten	-77.419	-77.500	81	-119.297	41.878
Nettoresultaat	360.732	14.800	345.932	227.644	133.088

De sector VO bestaat uit drie scholen/locaties binnen de brede scholengemeenschap het Willem van Oranje College:

- Willem van Oranje College – locatie Waalwijk (met de vestigingen De Gaard en Burgemeester Van Casterenstraat)
- Willem van Oranje College – locatie Wijk en Aalburg
- ISK Wereldschool

Overigens betreft het 1 brinnummer (01GH) voor het Ministerie.

Ontwikkelingen

In de Staatscourant van augustus 2017 is de gemiddelde personeelslast (GPL) in positieve zin bijgesteld. De bijstelling van de GPL gebeurt jaarlijks. De bijstelling van 2017 heeft te maken met een compensatie van loonkosten en premieontwikkelingen in 2017.

De ophoging van de GPL levert per locatie extra bekostiging op. De stijging voor 2017 is voor sector VO is circa € 340.000. Dit is bekend geworden in de beschikking Bekostiging personeelskosten 2017 die in september 2017 is gepubliceerd. De *Bekostiging exploitatiekosten 2017* is in november 2017 herzien. Dit gaf een extra bate van € 25.000 voor sector VO.

Andere oorzaak voor de afwijking ten opzichte van de begroting zijn de hoger dan begrote prestatieboxgelden.

Baten sector VO

Ten opzichte van de begroting is in totaal ruim € 827.000,- meer aan baten gerealiseerd in 2017. Naast de hierboven vermelde aanpassing van de GPL-bedragen gedurende het kalenderjaar 2017 én de gestegen prestatieboxgelden, wordt het verschil in baten veroorzaakt door de zogenaamde maatwerkbekostiging in het ISK. Dit komt door de grote instroom van nieuwkomers. Deze instroom, en daarmee de maatwerkbekostiging, is lastig te voorspellen. Deze baten waren op basis van het voorzichtigheidsbeginsel begroot. Het verschil in begrote en gerealiseerde maatwerkbekostiging bedraagt uiteindelijk meer dan € 470.000,-. Op basis van de grotere instroom is er ook extra personele inzet gepleegd. Daarnaast is er voor deze grotere instroom ook extra ruimte beschikbaar gesteld, waardoor de huurlasten hoger zijn gerealiseerd.

De baten van het samenwerkingsverband zijn ook gerubriceerd onder de *Rijksbaten OCenW*. Deze baten zijn hoger gerealiseerd dan begroot. Tijdens het opstellen van de begroting is destijds rekening gehouden met toen bekende informatie.

De rubriek *Overige overheidsbijdragen* bestaat met name uit de doordecentralisatievergoeding van gemeente Waalwijk. Dit op basis van de in mei 2005 gesloten doordecentralisatie overeenkomst.

De Overige baten vallen per saldo 2% lager uit dan begroot. De ouderbijdragen en detacheringsbaten personeel vallen bij locatie Waalwijk iets lager uit dan begroot.

Lasten sector VO

Evenals bij sector PO lichten we de lasten toe op de vier hoofdrubrieken: personeelslasten, afschrijvingen, huisvesting en overige materiële lasten.

- **Personeelslasten**

De rubriek *Personeelslasten* bestaat uit salarislasten en overige personele lasten. De totale rubriek realiseert over 2017 ruim € 466.000 hoger dan begroot. Dit is een afwijking van ruim 3%.

De hieronder vallende salarislasten overschrijden de begroting met € 518.000 (+ 3,9%). Dit komt in zijn algemeenheid door de CAO-ontwikkeling. De overschrijding in euro's is met name te zien bij locatie Waalwijk en ISK Wereldschool. Voor locatie Waalwijk geldt een hogere inzet van onderwijzend personeel. Dit zit in uitbreiding reguliere taak en iets meer inzet van tijdelijk personeel dan in de begroting was opgenomen. Hiermee kon onderwijs worden gegeven wat ook was gepland. Binnen de context van het sociaal plan is toestemming aan MR en vakcentrales gevraagd voor deze uitbreiding. Ook de inzet van een conciërge wegens vervanging ziekte zorgt voor verhoging van loonkosten ten opzichte van de begroting. Naast deze afwijking in fte's zijn ook incidentele transitievergoedingen uitgekeerd, vanwege vertrekkend personeel. De wet werk en zekerheid (WWZ) verplicht het uitkeren van transitievergoedingen bij vertrek. De locatiedirectie heeft opdracht gekregen om de formatie van schooljaar 2017-2018 in lijn te brengen met de bekostiging. Verder geldt voor ISK Wereldschool dat er meer formatie is ingezet in het onderwijzend personeel door de instroom van nieuwkomers. Deze extra inzet wordt vergoed uit de maatwerkbekostiging.

Als laatste oorzaak kan worden genoemd dat de personele voorzieningen per 31-12-2017 zijn opgesteld. Dit heeft geleid tot een dotatie van diverse personele voorzieningen, zoals de voorziening voor jubileumuitkeringen, de voorziening duurzame inzetbaarheid en een overige personele voorziening. Deze laatste voorziening is nieuw. Er is een personeelsvoorziening getroffen voor een werknemer die 70% arbeidsgeschikt is verklaard. Bij voortzetting van het dienstverband regelt de CAO VO dat tussen werkgever en werknemer afspraken worden gemaakt over de inhoud van de functie en de daarbij behorende beloning. De afspraken in het kader van een voortzetting van het dienstverband zijn in een vaststellingsovereenkomst beschreven. Het verschil tussen de oude (1 fte) en de nieuwe bezoldiging (0,7 fte) wordt conform CAO VO gedurende een periode van vijf jaar door de werkgever voor 65% gecompenseerd. In het verloopoverzicht van de voorzieningen is te zien om welke bedragen het gaat.

De overige personele lasten vallen per saldo € 52.000 lager uit dan begroot. Voor de drie VO-locaties zien we dat de overige personele kosten lager zijn dan begroot. Dit komt onder andere doordat de lasten voor medische begeleiding lager uitvallen. Daarnaast blijft de realisatie van het persoonlijk basisrecht voor professionalisering achter op de begroting. In de begroting is op basis van de CAO, artikel 17.5, dit budget beschikbaar gesteld.

- **Afschrijvingen**

Bij de afschrijvingen begroten we jaarlijks een nagenoeg gelijkblijvend bedrag. Bijstellingen vinden plaats als het aantal leerlingen (drastisch) wijzigt of als er op basis van beleid en plannen vernieuwingsinvesteringen worden geaccordeerd. De jaarlijkse afschrijvingsruimte voorziet hiermee in de werkelijk te verwachten afschrijvingen en de ruimte die beschikbaar is voor investeringen (zowel vervanging als vernieuwing). De beschikbare investeringsruimte is voor een bedrag van ruim € 44.000,- in 2017 niet ingezet, terwijl deze wel was gepland. Met name voor locatie Wijk en Aalburg blijven de vervangingsinvesteringen van onderwijsleermiddelen/apparatuur voor het VMBO achter. Door de vernieuwde VMBO-programma's is een kritische blik nodig of vervanging van apparatuur noodzakelijk is. De overgebleven investeringsruimte gaat (indien nodig en onderbouwd begroot) mee naar kalenderjaar 2018.

• **Huisvesting**

De huisvestingslasten blijven circa € 21.000 achter op de begroting 2017. Met name locatie Waalwijk onderschrijft de begroting. Een lagere dotatie aan de voorziening groot onderhoud, minder inhuur vanuit het facilitair bedrijf en een lagere realisatie van dagelijks onderhoud zijn daar de oorzaak van. Locatie Wijk en Aalburg en ISK Wereldschool overschrijden daarentegen de begroting. Bij locatie Wijk en Aalburg komt dit door met name het extra noodzakelijk onderhoud van de vloeren. Daarnaast zijn er additionele huurlasten vanwege de extra groepen bij ISK Wereldschool door groei.

• **Overige materiële lasten**

De realisatie van overige materiële lasten ligt voor de VO-scholen € 80.000,- boven het begrote bedrag van ruim € 2.312.000,-. Dit is een afwijking van 3,5%. De overschrijding is het gevolg van de groei van ISK, de extra lasten van lasten voor werving, advertentie en open dagen bij locaties Waalwijk en Wijk en Aalburg. Dit i.v.m. nieuw PR-beleid. Daarnaast zijn de lasten voor boekenfonds/werkboeken hoger gerealiseerd dan begroot. Er is een aanbesteding geweest, waarbij er nu meer mogelijkheden zijn om onderwijs voor leerlingen te prikkelen. Naast de huidige folio wordt er meer met meer digitale content gewerkt.

16.5.3 Centrale organisatie

Centrale diensten	Realisatie 2017	Begroting 2017	Vershil R <-> B	Realisatie 2016	Vershil 2016<->2017
Baten					
Rijksbijdragen OCenW	4.000	-	4.000	-	4.000
Overige baten	1.060	11.000	-9.940	4.427	-3.367
Allocatie/doorbelasting loonkosten	1.017.373	992.000	25.373	935.400	81.973
Allocatie/doorbelasting ov.pers.kst.	36.500	36.500	0	29.000	7.500
Allocatie/doorbelasting overigen	271.900	271.900	0	302.900	-31.000
Totaal "baten"	1.330.833	1.311.400	19.433	1.271.727	59.107
Lasten					
Personele lasten	1.032.121	1.028.500	3.621	970.006	62.116
Afschrijvingen	10.387	9.000	1.387	7.609	2.779
Huisvestingslasten	31.919	33.000	-1.081	23.388	8.531
Overige instellingslasten	358.620	307.900	50.720	296.545	62.074
Totaal lasten	1.433.047	1.378.400	54.647	1.297.547	135.499
Saldo baten en lasten	-102.214	-67.000	-35.214	-25.821	-76.393
Financiële baten en lasten	53.955	31.000	22.955	42.161	11.793
Nettoresultaat	-48.259	-36.000	-12.259	16.340	-64.599

Voor Centraal was een negatief resultaat begroot van € 36.000. We realiseren een negatief resultaat van € 48.259. Hiermee wijken we ruim € 12.000 af.

Baten centrale organisatie

Centraal ontvangt vanuit OCW en gemeente geen rechtstreekse bijdragen. Centraal krijgt de dekking vanuit de verschillende scholen uit sector PO en sector VO, de zogenaamde allocatie. Centraal krijgt wel overige baten m.b.t. Muziekschool. Ook zijn er incidentele overige vergoedingen en rente-inkomsten van beleggingen en deposito's, samen een bedrag voor 2017 van ca. € 51.600,-. De effectenportefeuille is 2017 in afgelost en van de hand gedaan. Scholen dragen aan centraal bij voor de bekostiging van loonkosten van het CvB, loonkosten van het stafbureau en stichtingsbrede lasten.

Over 2017 bedroeg de allocatie een totaalbedrag van € 1.325.773,-. Dit is 6% van de totale baten van de scholen. Over 2016 bedroeg de allocatie € 1.267.300 (ook 6% van de totale baten van de scholen).

Lasten centrale organisatie

De grootste afwijking is te zien in de overige lasten. Daarin zijn € 51.000 meer lasten gerealiseerd dan was begroot. Overschrijdingen zijn te vinden in de hierna benoemde posten:

Accountantskosten

De kosten van de accountantscontrole over de jaarrekening 2016, o.b.v. het OCW controleprotocol, zijn hoger door meerwerk. De Raad van Toezicht heeft hiervoor akkoord gegeven.

Ontwikkelplan

Door de verandering van tweehoofdig naar eenhoofdig College van Bestuur zijn taken verschoven naar het stafbureau. Hiervoor is een ontwikkelplan opgesteld dat niet was begroot. Dit is in de loop van het jaar door de Raad van Toezicht goedgekeurd. In het kader van de herontwikkeling van de staf en College van Bestuur zijn er hogere lasten gerealiseerd door inzet van Bursar (die de financiële kaderbrief en de side note heeft opgesteld), inzet om te komen tot een nieuwe opzet van de managementrapportage en ondersteunings-/begeleidingslasten door adviesbureau Weide Does Hok bij de stafontwikkeling.

Overige lasten

Er zijn advieskosten gerealiseerd m.b.t. de toekomstige samenwerking (fusie) met andere schoolbesturen binnen de sector PO, waaronder een due diligence onderzoek. Daarnaast zijn er lasten gerealiseerd m.b.t. ondersteuning van de staf en het College van Bestuur op het gebied van strategie en scholing van directieteam en teamleiders. Het betreffen o.a. kosten aan Impact (sparringpartner voor organisatie-inrichting, visie strategie) en BLNQ. De loonkosten van de voorzitter College van Bestuur waren begroot tot en met augustus 2017, de stafontwikkeling is eerder ingezet waardoor de lasten hoger zijn gerealiseerd t.o.v. de begroting.

16.6 Financiële positie op balansdatum 31 december 2017

De balans is een momentopname van de bezittingen, schulden en het eigen vermogen van de organisatie. Hierna vindt u een overzicht van de financiële situatie op 31 december 2017 in vergelijking tot de stand van het jaar daarvoor. Dit is gedaan voor:

- De geconsolideerde balans (Stichting Willem van Oranje én de BV)
- De enkelvoudige balans van Stichting Willem van Oranje

Na de balans volgt een korte toelichting op de belangrijkste afwijkingen tussen de twee peildata.

Geconsolideerd Stichting Willem van Oranje en Willem van Oranje Facilitairbedrijf B.V.

Activa	31-12-2017	31-12-2016	Passiva	31-12-2017	31-12-2016
Materiële vaste activa	5.256.968	5.488.031	Eigen vermogen	4.995.190	4.602.076
Financiële vaste activa	247.472	452.888	Voorzieningen	2.301.064	1.918.220
Voorraden	87.746	49.428	Langlopende schulden	1.859.503	1.974.667
Vorderingen	474.732	500.900	Kortlopende schulden	2.735.227	2.718.248
Effecten	1.702	160.341			
Liquide middelen	5.822.364	4.561.622			
Totaal activa	11.890.984	11.213.211	Totaal passiva	11.890.984	11.213.211

Stichting Willem van Oranje:

Activa	31-12-2017	31-12-2016	Passiva	31-12-2017	31-12-2016
Materiële vaste activa	5.216.744	5.463.831	Eigen vermogen	4.995.187	4.602.073
Financiële vaste activa	247.473	452.889	Voorzieningen	2.301.064	1.918.220
Voorraden	87.746	49.428	Langlopende schulden	1.859.503	1.974.667
Vorderingen	474.732	500.900	Kortlopende schulden	2.680.541	2.671.699
Effecten	1.702	160.341			
Liquide middelen	5.807.899	4.539.269			
Totaal activa	11.836.296	11.166.659	Totaal passiva	11.836.296	11.166.659

16.7 Toelichting op de balans van Stichting Willem van Oranje

16.7.1 Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn afgenomen, doordat de afschrijvingslast over 2017 de investeringen 2017 overtreft. Er is in totaal voor afgerond € 278.000 geïnvesteerd in 2017 (in 2016 was het € 137.000). Dit is met name gedaan in de categorie inventaris en apparatuur VO. Begroot was een investeringslast van € 509.000. Jaarlijks wordt er ongeveer voor € 480.000 afgeschreven op de bestaande vaste activa.

Financiële vaste activa

Naast aflossing van effecten is de gehele effectenportefeuille van de hand gedaan. Er is in 2017 een geldleningsovereenkomst met Altena Breedband Combinatie BV afgesloten en vastgelegd bij de notaris. Zie hiervoor ook de jaarrekening onder 1.3.6.

Vorraden

Dit betreft de voorraad examenbeeldjes op peildatum.

Vorderingen

Deze bestaan uit onder andere debiteuren, de vordering op het ministerie i.v.m. het betaalritme en vooruitbetaalde facturen. In de periode augustus-december wordt minder dan 5/12 van de jaarsubsidie ontvangen, waardoor er op 31 december sprake is van een vordering. Deze vordering loopt in de periode januari-juli terug naar € 0. Vanaf augustus loopt de vordering weer op.

Liquide middelen

De kortlopende vorderingen en kortlopende schulden betreffen een momentopname per 31-12 en worden onder andere beïnvloed door het moment van betalen en het moment van ontvangen van liquide middelen. Zo draagt de afname van de vorderingen bij aan de toename van de liquide middelen. Door bezuinigingen, het niet herbeleggen van liquide middelen in effecten, beleid en exploitatie neemt de liquiditeit toe. Zie hiervoor het kasstroomoverzicht.

16.7.2 Passiva

Eigen vermogen

Door het exploitatieresultaat van 2017 is het eigen vermogen per 31 december 2017 toegenomen met € 393.114. Zie hiervoor het onderdeel Resultaatbestemming in de jaarrekening.

Voorzieningen

Binnen de stichting zijn er per 31-12-2017 zowel personele als materiële voorzieningen. De stand van de voorzieningen wordt op peilmoment 31-12 opgemaakt.

De dotatie aan de voorziening groot onderhoud is bepaald aan de hand van de laatst bekende meerjaren onderhoudsplannen. Onttrekkingen zijn afgeleid van dit plan en vinden plaats in overleg met de coördinator facilitaire zaken.

De personele voorziening duurzame inzetbaarheid (sector PO) en het individuele keuzebudget (sector VO) is gevormd per 31-12-2016 en is geactualiseerd per 31-12-2017. De werknemer krijgt jaarlijks de beschikking over een basisbudget: in het PO zijn dit 40 klokuren per jaar, in het VO zijn dit 50 klokuren per jaar. Het is aan de werknemer om hierop keuzes te maken die passen binnen de levensfase en die de duurzame inzetbaarheid vergroten. Het budget mag ook gespaard worden voor latere inzet. De regelingen van het persoonlijk basisbudget gelden vanaf 2014. Omdat meer werknemers voor een langere periode gaan sparen worden de spaaruren, die per 31-12-2017 een waarde vertegenwoordigen van € 328.923 in een voorziening ondergebracht. Bij opname van het spaarsaldo worden de middelen onttrokken aan de voorziening. Tot en met 31 december 2017 zijn er 7.292 klokuren gespaard.

Er is per 31-12-2017 een personeelsvoorziening getroffen voor een werknemer die 70% arbeidsgeschikt is verklaard. Bij voortzetting van het dienstverband regelt de CAO VO dat tussen werkgever en werknemer afspraken worden gemaakt over de inhoud van de functie en de daarbij behorende beloning. De afspraken in het kader van een voortzetting van het dienstverband zijn in een vaststellingsovereenkomst beschreven. Het verschil tussen de oude (1 fte) en de nieuwe bezoldiging (0,7 fte) wordt conform CAO VO gedurende een periode van vijf jaar door de werkgever voor 65% gecompenseerd.

Langlopende schulden

Het betreft een tweetal hypotheeken. Hierop wordt jaarlijks afgelost.

In 2016 is de derde afgesloten hypotheek volledig afgelost. In 2016 was dit boekhoudkundig een gunstig moment daar wij een vergoeding hadden ontvangen met betrekking tot onze derivatenportefeuille.

Kortlopende schulden

Dit betreft het crediteurensaldo, afdrachten belasting (loonheffing/BTW) en pensioenen, reservering vakantiegeld/bindingstoelage, afwikkeling van vooruit ontvangen middelen/nog te betalen posten en transitoria. Het betreft een momentopname, een 'foto' per 31-12.

16.8 Kengetallen

De in dit document gepresenteerde kengetallen betreffen evenals voorgaande jaren alleen de enkelvoudige stichting, dus exclusief Willem van Oranje Facilitairbedrijf B.V. Ter indicatie van de financiële weerbaarheid en de continuïteit op de korte en langere termijn worden de jaarcijfers in diverse kengetallen uitgedrukt.

In onderstaand overzicht staan de financiële kengetallen voor de totale stichting weergegeven voor de kalenderjaren 2013 tot en met 2017. Hierbij zijn ter info de normen vanuit de Inspectie weergegeven.

Ook is de meest recente benchmark vanuit DUO hierbij vermeld. Aangezien de Stichting Willem van Oranje naast voortgezet onderwijs ook basisonderwijs en speciaal basisonderwijs vertegenwoordigt, is er binnen DUO blijkbaar voor gekozen om Willem van Oranje te vergelijken met het gemiddelde van alle scholen binnen categorie **BO4** uit het primair onderwijs. BO4 staat voor schoolbesturen met een aantal scholen dat ligt tussen de 6 en 10 scholen. Het rapport heet "Financiële gegevens primair onderwijs jaarrekeningen 2012 t/m 2016".

De sector voortgezet onderwijs van het Willem van Oranje kan het best worden vergeleken met de benchmark van schoolsoortgroep 4 (**SSG4**). SSG4 zijn scholengemeenschappen bestaande uit scholen voor hoger algemeen voortgezet onderwijs, scholen voor middelbaar algemeen voortgezet onderwijs en scholen voor voorbereidend beroepsonderwijs, al dan niet in combinatie met scholen voor praktijkonderwijs of scholen voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs, inclusief het leerwegondersteunend onderwijs. Derhalve zijn de cijfers van SSG4 uit het rapport "Financiële gegevens voortgezet onderwijs jaarrekeningen 2012 t/m 2016" ook als benchmark gezet naast de cijfers van Willem van Oranje.

KENGETALLEN:	2013	2014	2015	2016	2017	Sign.grens inspectie	SSG4 2016
Kapitalisatiefactor	37,9%	36,1%	35,6%	35,8%	38,3%	n.b.	39,6%
Solvabiliteit 1	36,3%	38,4%	40,0%	41,2%	42,2%	n.b.	48,0%
Solvabiliteit 2	48,7%	51,7%	54,0%	58,4%	61,6%	> 30%	63,0%
Liquiditeitsratio	1,66	1,67	1,78	1,97	2,38	> 0,75	1,95
Huisvestigingsratio	7,4%	6,8%	6,8%	7,4%	6,9%	max. 10%	6,3%
Weerstandvermogen	19,6%	21,3%	21,6%	21,7%	22,8%	> 5%	25,1%
rentabiliteit	3,06%	0,55%	0,42%	1,10%	1,79%	0% (3-jarig)	0,00%
(a.g.v. herfstakkoord + jonge leerkrachten 2013)	6,45%						

* afkomstig uit rapport "Financiële gegevens voortgezet onderwijs jaarrekeningen 2012 t/m 2016" uitgegeven door DUO.

Op grond van een analyse van de financiële gegevens uit de jaarrekening, de continuïteitsparagraaf uit het jaarverslag of eventueel signalen, bepaalt de inspectie of de positie van de instelling nader moet worden onderzocht. Bij de analyse gebruikt de inspectie ter detectie van de risico's een set kengetallen.

Deze kengetallen zijn nadrukkelijk geen normen waaraan schoolbesturen moeten voldoen. Het onderschrijden van een norm leidt niet automatisch tot aangepast financieel toezicht en het behalen van de norm leidt omgekeerd niet automatisch tot het opheffen van aangepast financieel toezicht als daar sprake van is. De bepaling van aangepast financieel toezicht vindt plaats in de vorm van een uitvoeriger onderzoek waarbij veel meer aspecten in ogenschouw worden genomen. De door de inspectie gehanteerde normen staan hieronder vermeld:

	Omschrijving	Signaleringswaarden
1	Solvabiliteit 2, ((eigen vermogen + voorzieningen)/totale passiva)	< 0,3
2	Liquiditeit (current ratio), (vlottende activa/kort vreemd vermogen)	Funderend onderwijs < 0,75 Mbo + ho < 0,5
3	Huisvestingsratio ((huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen)/totale lasten)	Funderend onderwijs > 0,10 Mbo + ho > 0,15
4	Weerstandvermogen, (eigen vermogen/totale baten)	< 0,05
5	Rentabiliteit (resultaat/totale baten),	3-jarig < 0 2-jarig < -0,05 1-jarig < -0,10

Opvallend is dat de kapitalisatiefactor hierin is verdwenen. Stichting Willem van Oranje hanteert dit kengetal overigens nog steeds binnen haar eigen kengetallenset.

16.8.1 Kapitalisatiefactor

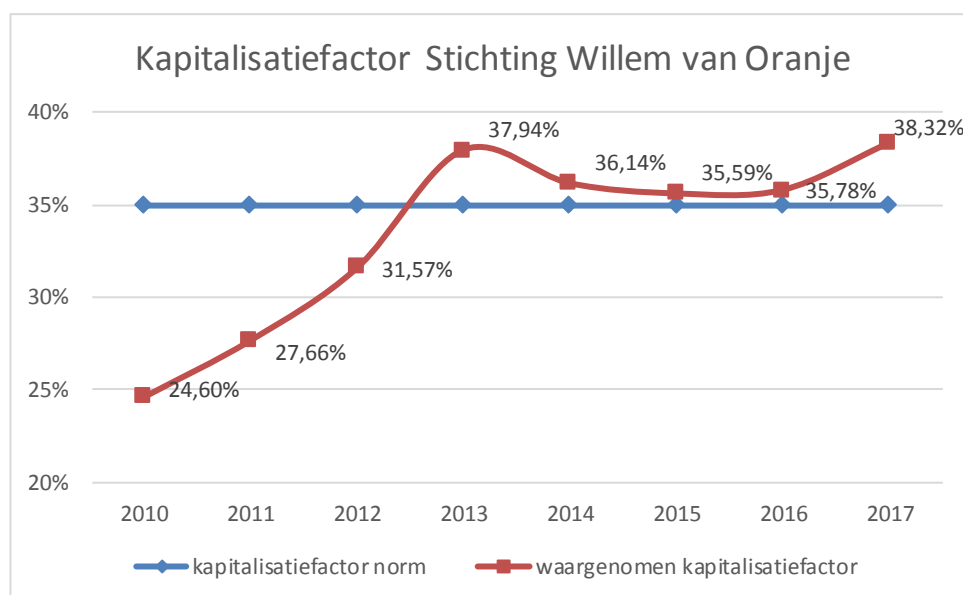
De kapitalisatiefactor wordt gedefinieerd als: totaal kapitaal (minus boekwaarde gebouwen en terreinen) gedeeld door de totale baten x 100%.

De Inspectie van het Onderwijs kent aan de kapitalisatiefactor drie functies toe:

1. De transactiefunctie: om schulden op korte termijn te voldoen.
2. De financieringsfunctie: om materiële vaste activa te vervangen. Denk hierbij aan inventaris, computers, digiborden, methoden/leermiddelen.
3. De bufferfunctie: er moeten middelen zijn om onvoorziene risico's en onzekerheden in de bedrijfsvoering af te dekken zoals fluctuaties in leerlingenaantallen, de financiële gevolgen van arbeidsconflicten, instabiliteit in bekostiging en onvolledige indexatie van de bekostiging. Voor deze laatste functie wordt door de inspectie een ondergrens van 5% voor grote besturen gehanteerd en van 10% voor kleine besturen. Stichting Willem van Oranje wordt gezien als een groot bestuur.

Stg. Willem van Oranje	activa vd balans	totale baten	kap. factor
Kengetal 2013:	€ 8.088.109	€ 21.316.952	37,94%
Kengetal 2014:	€ 7.277.733	€ 20.135.556	36,14%
Kengetal 2015:	€ 7.187.042	€ 20.192.638	35,59%
Kengetal 2016:	€ 7.575.899	€ 21.173.173	35,78%
Kengetal 2017:	€ 8.384.625	€ 21.881.303	38,32%

In het overzicht is te zien de kapitalisatiefactor eind 2017 38,3% bedraagt. Daarmee ligt de kapitalisatiefactor boven de bovengrens van 35%. 'De voorgestelde signaleringsgrens volgens de VO-raad (SS/wb/2009.1113 dd. 05.11.09) zou voor grote instellingen 35% moeten zijn. De totale baten bestaat uit baten, renteontvangsten en overige (min)opbrengsten inzake verkoop/lossing effecten. Ook het gemiddelde van vergelijkbare schoolbesturen (SSG4) ligt boven dit gestelde maximum.

16.8.2 Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen het eigen vermogen en het totaal vermogen en daarmee ook de verhouding met het vreemde vermogen. Het verschaft zo inzicht in de financieringsopbouw. De solvabiliteit geeft ook aan in hoeverre de instelling op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. Als ondergrens voor de solvabiliteit 2 (dus incl. voorzieningen) geldt de norm van 30%. Dit houdt in dat van het totale vermogen ten minste 30% uit eigen vermogen + voorzieningen moet bestaan en maximaal 70% aan (overig) vreemd vermogen mag bedragen.

Stg. Willem van Oranje			
jaar	eigen verm. + voorz.	totaal vermogen	solvabiliteit 2
2013	€ 5.607	€ 11.512	48,7%
2014	€ 5.760	€ 11.148	51,7%
2015	€ 5.897	€ 10.917	54,0%
2016	€ 6.520	€ 11.167	58,4%
2017	€ 7.296	€ 11.836	61,6%

bedragen x € 1.000,-

Eind 2017 was de solvabiliteit 2 van Stichting Willem van Oranje 61,6% en voldeed daarmee aan de norm. De toename wordt met name veroorzaakt door de toename van het eigen vermogen als gevolg van het positieve resultaat over het boekjaar. Ook vond er aflossing plaats op het vreemde vermogen (hypothecaire lening).

16.8.3 Liquiditeit

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de stichting op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. Bij een liquiditeitsratio van 1 (= 100%) zijn we in staat om alle korte termijn verplichtingen te betalen. De liquiditeitsratio is in 2016 ten opzichte van voorgaand jaar gestegen van 1,97 naar 2,38. De Inspectie van het Onderwijs hanteert overigens een signaleringsgrens van (minimaal) 0,75, waaraan Stichting Willem van Oranje ruim voldoet. In het kasstroomoverzicht is te zien hoe de liquiditeit verloopt. Investerings laten de liquiditeit dalen.

Stg. Willem van Oranje			
jaar	vlootende activa	kortlopende schulden	liquiditeits- ratio
2013	€ 5.180	€ 3.122	1,66
2014	€ 4.584	€ 2.745	1,67
2015	€ 4.492	€ 2.530	1,78
2016	€ 5.250	€ 2.672	1,97
2017	€ 6.372	€ 2.681	2,38

bedragen x € 1.000,-

16.8.4 Rentabiliteit

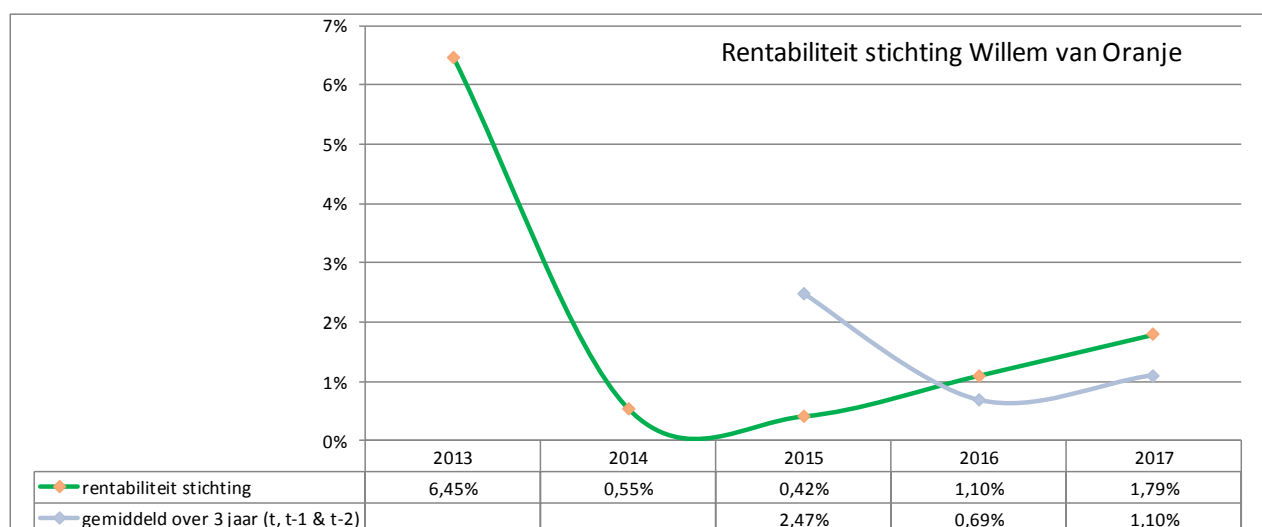
De rentabiliteit geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief exploitatieresultaat in relatie tot de totale baten (inclusief de financiële baten). Door het bijzondere resultaat in 2013 van ruim € 743.000 is er in 2013 een hoog rendement van 6,45%. Nemen we het bijzondere resultaat niet mee in de berekening van het rendement dan bedraagt de rentabiliteit over 2013: 3,06%. In 2017 is de rentabiliteit 1,79%. De rentabiliteit over 2017 ligt boven de signaleringsgrenzen (3-jarig minimaal 0%) van de Inspectie van het Onderwijs.

Stg. Willem van Oranje			
jaar	resultaat bedrijfsvoering	totaal baten	rentabiliteit
2013 *	€ 630	€ 20.573	3,06%
2013 **	€ 1.374	€ 21.317	6,45%
2014	€ 110	€ 20.136	0,55%
2015	€ 85	€ 20.193	0,42%
2016	€ 232	€ 21.173	1,10%
2017	€ 393	€ 21.881	1,79%

bedragen x € 1.000,-

* exclusief herfstakkoord & jonge leerkrachten

** inclusief herfstakkoord & jonge leerkrachten

16.8.5 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als het eigen vermogen uitgedrukt in een percentage van de omzet (de totale baten).

Stg. Willem van Oranje			
jaar	eigen vermogen	jaaronzet	weerstand-vermogen
2013	€ 4.175	€ 21.317	19,59%
2014	€ 4.285	€ 20.136	21,28%
2015	€ 4.370	€ 20.193	21,64%
2016	€ 4.602	€ 21.173	21,74%
2017	€ 4.995	€ 21.881	22,83%

bedragen x € 1.000,-

De Onderwijsinspectie heeft in haar kengetallenset opgenomen dat het weerstandsvermogen minimaal 5% dient te zijn. Door de positieve resultaten van afgelopen jaren en het positieve resultaat in 2017 groeit het weerstandsvermogen.

Voldoende weerstandsvermogen is nodig om risico's op te vangen. Voor de sectoren (PO en VO) hanteert de stichting een eigen minimumgrens van 15%. Dat betekent dat de omvang van het eigen vermogen altijd tenminste

15% van de totale baten bedraagt. Eind 2017 heeft de stichting een weerstandsvermogen van 22,83% (deze was eind 2016: 21,74%).

De ontwikkeling van het vermogen wordt meerjarig gezien en besproken in de toelichting bij de meerjarenbegroting. Zicht op de toekomstige financiële positie geeft ook zicht op de ruimte die er is voor investeringen. Bij een weerstandsvermogen van 15% is het uitgangspunt voor de rentabiliteit (exploitatieresultaat) de norm van 0 tot 0,5%.

Om te voorkomen dat het opgebouwde weerstandsvermogen lager wordt dan 15% is het nodig om meerjarig goed te sturen in de begroting. Jaarlijks wordt de meerjarenbegroting geactualiseerd en van aanvullende maatregelen met betrekking tot meer of minder financiële ruimte voorzien. Door bewust en sterk te sturen op de afgesproken resultaten (taakstellend), de toepassing van risicomangement in de organisatie en het goed laten functioneren van de planning & control cyclus, streven we ernaar om onvoorziene risico's zo veel als mogelijk te voorkomen.

16.8.6 Huisvestingsratio

Een relatief nieuw kengetal is de zogenaamde huisvestingsratio. Dit financiële kengetal is eind 2016 toegevoegd aan het toezichtkader van de Onderwijsinspectie. De eerder vermelde kapitalisatiefactor is vanuit het toezicht vervallen. De huisvestingsratio geeft de verhouding aan van de lasten van huisvesting en de totale lasten (inclusief financiële lasten). De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde van maximaal 10% voor het funderend onderwijs.

Stichting Willem van Oranje blijft binnen het gestelde maximum.

Stg. Willem van Oranje			
jaar	huisvestings- + afschr.lasten geb. & terr.	totaal lasten	huisvesting ratio
2013	€ 1.474	€ 19.913	7,40%
2014	€ 1.357	€ 20.028	6,78%
2015	€ 1.358	€ 20.106	6,76%
2016	€ 1.550	€ 20.941	7,40%
2017	€ 1.483	€ 21.489	6,90%

bedragen x € 1.000,-

16.9 Doordecentralisatie Gemeente Waalwijk

Op 26 mei 2005 is er voor onbepaalde tijd een doordecentralisatie-overeenkomst gesloten tussen de gemeente Waalwijk en het Willem van Oranje College. Deze doordecentralisatie regelt het doorgeven van financiële middelen voor onderwijshuisvesting: uitbreiding en vervangende nieuwbouw, verzekering opstellen en onroerendzaakbelasting (OZB).

In de overeenkomst is een passage opgenomen over "rekening en verantwoording" (artikel 6). Het document met relevante passages uit de jaarrekening 2017 wordt in paragraaf D6 Doordecentralisatie Gemeente Waalwijk verantwoord.

Het Willem van Oranje College ontvangt in termijnen de jaarlijkse doordecentralisatievergoeding. Dit gebeurt in vier gelijke termijnen, op of omstreeks de 15e van elke eerste maand van een kwartaal. Indien niet tijdig wordt betaald, is er zonder nadere ingebrekestelling een vertragingsrente verschuldigd ter hoogte van de wettelijke rente, te rekenen vanaf de dag dat het bedrag verschuldigd is. Jaarlijks volgt achteraf de definitieve afrekening. In deze afrekening is de jaarlijkse indexering en het leerlingaantal per teldatum 1 oktober van het betreffende jaar meegenomen. De jaarlijkse indexering komt tot stand op basis van "index alle huishoudens" via het CBS met als peilmaand ultimo december. Voor het kalenderjaar 2018 is het voorschotbedrag door het Willem van Oranje College bepaald op € 144.000. Per kwartaal ontvangen wij een voorschot/bedrag van € 36.000.

16.10 Treasurystatuut

Het bestuur hanteert een treasurystatuut dat is opgesteld overeenkomstig de voorschriften van de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW, zoals uitgevaardigd door de Minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen van 6 juni 2016, nr. WJZ/800938 (6670).

Treasury heeft primair als doel het zodanig beheren van de middelen dat financiële risico's zo veel mogelijk worden beperkt. De primaire doelstelling van Stichting Willem van Oranje is het verzorgen van onderwijs. Financieren en beleggen zijn ondergeschikt en dienend aan de primaire doelstelling.

De algehele doelstelling van de treasuryfunctie is dat deze de financiële continuïteit van de organisatie waarborgt.

Treasury heeft bij Stichting Willem van Oranje primair als doel het beheersen van financiële risico's en secundair het optimaliseren van het rendement van de (tijdelijk) overtollige liquide middelen en het reduceren van financieringskosten.

Hiermee zijn we als stichting in staat om:

- te kunnen besturen en te beheersen,
- te kunnen verantwoorden over
- en toezicht te houden op vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Periodiek zal door het Hoofd Financiën aan het College van Bestuur worden gerapporteerd over de financiële baten en lasten (in relatie tot de vastgestelde begroting en investeringsafspraken). Het College van Bestuur rapporteert conform "overzicht vergaderdata en onderwerpen" aan de Raad van Toezicht. Dit overzicht wordt jaarlijks op schooljaarbasis opgemaakt en vastgesteld door het College van Bestuur.

Inzake Vermogensbeheer is er een overeenkomst aangegaan met Rabobank Beleggingen (voorheen Schretlen & Co). Binnen de regels van de overeenkomst heeft de Rabobank een volledig mandaat. Eén keer per jaar vindt er een persoonlijk gesprek plaats over de uitgangspunten, doelstellingen en het portefeuillebeheer. De hoogte van beleggingen/leningen is te vinden in de jaarrekening.

Er is in 2017 een behoudend beleid gevoerd ten aanzien van de in te zetten instrumenten, enerzijds als gevolg van beperkte mogelijkheden vanuit de huidige markt (lage rente), anderzijds vanuit de beperkingen gesteld in het treasury statuut qua keuze aan instellingen (op basis van huidige ratings) bij de inzet van bijvoorbeeld beleggingsproducten.

In 2018 zal dit statuut worden aangepast i.v.m. de actualiteit (onder andere fusie met twee basisscholen).

16.11 Geormerkte subsidie

Leraren ontwikkel fonds (LOF-subsidie: LOF15-0230)

Een LOF-subsidie is toegekend voor het bewerken en beproeven van verrijkend lesmateriaal voor het bèta-onderwijs met een sterke verbinding met het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek. De collega ontwikkelt dit materiaal aan het Freudenthal Instituut, Universiteit Utrecht. De doelgroep voor dit materiaal zijn leerlingen die deelnemen aan het U-talent - Ambitie programma en leerlingen die in aanmerking komen voor verrijkend lesmateriaal voor gemotiveerde en getalenteerde vwo-bovenbouw leerlingen op reguliere vwo- scholen, waaronder de onze. In het kader van deze subsidie heeft de docent leerlingenmateriaal ontwikkeld voor vijf verschillende projecten en uitgetest op het Willem van Oranje College en enkele andere scholen. Daarnaast zijn workshops verzorgd over deze projecten op diverse conferenties.

Leraren ontwikkel fonds (LOF-subsidie: LOF16-0421)

Op 31 mei 2017 is de subsidieaanvraag "Denklessen op het Willem" in het kader van LerarenOntwikkelfonds goedgekeurd. Het betreft een ontwikkeling van denklessen / leerstrategieën in het kader van de innovatie binnen het 1 AG team. Voor de subsidie is 4.000 euro ontvangen, die met name wordt ingezet in ontwikkeltijd voor de betrokken docente. De activiteiten lopen tot en met 31 juli 2019.

17. Continuïteitsparagraaf

In deze paragraaf worden mededelingen gedaan van toekomstige ontwikkelingen. Ontwikkelingen van buitenaf (exogene ontwikkelingen) en ontwikkelingen van binnenuit (endogene ontwikkelingen). Het gaat hierbij om toekomstige ontwikkelingen en maatregelen die de continuïteit van de organisatie borgen en verbeteren en zich richten op de beheersing van risico's.

Leerlingenprognose, personele bezetting in fte en aantal leerlingen per fte

Hieronder staan de leerlingentellingen en -prognoses weergegeven. De tellingen per 1-10-2016 en 1-10-2017 zijn gerealiseerd. De tellingen in de jaren erna zijn geprognosticeerd en afkomstig uit de door het College van Bestuur vastgestelde en door de Raad van Toezicht goedgekeurde meerjarenbegroting 2018-2022. Per 2018 zijn de fte's opgenomen van De Koningsschool en De Bron.

De fte's per peildatum 31-12, zijn exclusief de BV en exclusief ziekte- en/of zwangerschapsvervangingen.

Personele bezetting per 31-12- (in fte)		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
- Management / Directie		7,80	6,80	8,80	8,80	8,80	8,80	8,80
- Onderwijzend personeel		162,50	162,41	172,52	169,96	166,35	166,40	166,40
- Overige medewerkers		49,32	51,53	51,30	48,45	48,28	47,48	46,09
Totaal		219,62	220,74	232,62	227,22	223,44	222,68	221,28

Leerlingenaantallen per 1-10-		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
VO	Regulier	1.943	1.918	1.830	1.708	1.708	1.708	1.708
	Lwoo	199	169	151	151	151	151	151
	Subtotaal VO	2.142	2.087	1.981	1.859	1.859	1.859	1.859
PO	BaO	376	398	633	648	659	693	700
	SBaO	92	98	95	90	90	90	90
	Subtotaal PO	468	496	728	738	749	783	790
Totaal		2.610	2.583	2.709	2.597	2.608	2.642	2.649

Overige kengetallen		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal leerlingen / totaal aantal fte		11,88	11,70	11,65	11,43	11,67	11,86	11,97
Aantal leerlingen / totaal aantal fte OP		16,06	15,90	15,70	15,28	15,68	15,88	15,92

17.1 Exogene ontwikkelingen

17.1.1 Leerlingenaantallen sector PO

Ontwikkeling aantal leerlingen primair onderwijs

1-10-	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Juliana v Stolbergschool	347	352	376	398	405	420	421	440	447
SBO De Leilinde	62	59	92	98	95	90	90	90	90
Koningsschool			160	157	150	150	160	175	175
De Bron			89	81	78	78	78	78	78
Totaal primair onderwijs	409	411	717	734	728	738	749	783	790
<i>Stijging/daling in %</i>		0,5%	74,5%	2,4%	-0,8%	1,4%	1,5%	4,5%	0,9%

Juliana van Stolbergschool

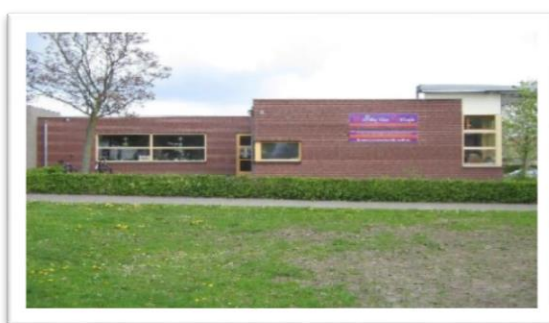
Voor de Juliana van Stolbergschool wordt het aantal leerlingen geprognoseerd op meer dan 400 leerlingen vanaf 2018. Het prachtige nieuwe gebouw en het helder profiel van het aanbod van onderwijs (VVTO Vroegtijdig Vreemde Taal Onderwijs – Engels-, de natuurleertuin, PARWO Passend Reken- en Wiskunde Onderwijs, e.d.) zorgt ervoor dat het marktaandeel groter wordt. Schooljaar 2017-2018 telde de school bij de start 384 leerlingen (en per 1 oktober 2017: 398) en de school groeit naar verwachting naar ca. 447 leerlingen per 1-10-2022. Er wordt in de prognose rekening gehouden met 29 kinderen WillemWijs in 2 aparte groepen, in lokalen van De Koningsschool in Sprang-Capelle. Hier wordt voltijds hoogbegaafdheidsonderwijs gegeven.

Bij de aanname per jaar wordt rekening gehouden met de maximale capaciteit van de huisvesting aan de Woeringenlaan (14 groepen). Voor de regulering van leerlingstromen vindt overleg plaats met de gemeente Waalwijk en schoolbesturen.

SBO Daltonschool De Leilinde

Vanaf 1 augustus 2016 is SBO De Regenboog van Stichting Scala samengevoegd met onze SBO Daltonschool De Leilinde. Door de samenvoeging is het aantal leerlingen gegroeid naar 98 leerlingen per teldatum 1 oktober 2017. Binnen het samenwerkingsverband PO 30-10 wordt De Leilinde een brede speciale onderwijsvoorziening met expertise-inzet op andere scholen. De verwachting is dat de komende jaren jaarlijks tenminste 90 leerlingen onderwijs krijgen op De Leilinde. Hiermee is het voortbestaan van De Leilinde geborgd.

17.1.2 Leerlingenaantallen sector VO

In ons totale voortgezet onderwijs wordt zoals aangegeven een daling van de leerlingenaantallen verwacht. Daarvoor is ook een sociaal plan opgesteld. De vrijwillige fase is in december 2017 afgesloten. Daarnaast dienen de scholen hun marktaandeel verder te bewaken door rekening te houden met de aantrekkingskracht van andere scholen zoals het Dr. Mollercollege in Waalwijk en het d'Oultremontcollege in Drunen met hun nieuwe gebouwen, met het Altena College in Sleeuwijk als alternatief voor havo/vwo en de komst van een leslocatie van de Gomarus Scholengemeenschap in Zaltbommel per 1 augustus 2018.

Om in een krimpende markt het marktaandeel te behouden is een duidelijk profiel noodzakelijk en is het zaak de onderwijsresultaten in alle afdelingen en leerjaren goed op orde te hebben. Een stevige binding met ouders en basisscholen is een voorwaarde voor groei van het marktaandeel.

Ontwikkeling aantal leerlingen voortgezet onderwijs

1-10-	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
WvOC, locatie Wijk en Aalburg	643	620	630	626	579	556	556	556	556
WvOC, locatie Waalwijk	1.517	1.459	1.417	1.354	1.308	1.209	1.209	1.209	1.209
WvOC, ISK Wereldschool*	-	67	95	107	94	94	94	94	94
Totaal primair onderwijs	2.160	2.146	2.142	2.087	1.981	1.859	1.859	1.859	1.859
Stijging/daling in %		-0,6%	-0,2%	-2,6%	-5,1%	-6,2%	0,0%	0,0%	0,0%

* ISK is inclusief maatwerkbekostiging opgenomen.

Willem van Oranje College Waalwijk

Sinds 2013 daalt het aantal leerlingen. Handhaving van ons marktaandeel is de eerste uitdaging in deze.

Het hoofdgebouw aan De Gaard 4 is gebouwd voor 1.168 leerlingen. Door groei van het leerlingenaantal destijds is in Landgoed Driessen een dislocatie gesticht aan de Burgemeester Van Casterenstraat. De huidige daling van het aantal leerlingen heeft gevolgen voor onze inkomsten, de aanpassing aan dit gegeven moet plaatsvinden zonder dat we onze ambities van gepersonaliseerd leren (maatwerk voor iedere leerling), digitalisering en aandacht voor excellentie en hoogbegaafdenonderwijs laten varen. Dat vraagt van personeel en organisatie extra inzet en efficiënt werken. In de meerjaren leerlingenprognose is, na jaren van krimp, rekening gehouden van een stabiel aantal leerlingen per 2019. De komende jaren zullen werkdrukregulatie en een kleiner wordende organisatie in relatie tot de nodige investeringen, aandacht vragen.

Willem van Oranje College Wijk en Aalburg

Vanaf 2015 is een daling aan leerlingen geprognosticeerd (minder leerlingen en verlies marktaandeel). 2018 is het laatste jaar van de LWOO-bekostiging. Het SWS heeft het besluit genomen om vanaf 2019 over te gaan naar populatiebekostiging. De huidige € 800.000,- aan LWOO-bekostiging zal dan verdwijnen en daarvoor komt de populatiebekostiging in de plaats. Hier komen dan meer geleden vrij, omdat het alle leerlingen betreft. Voor de komende jaren verwachten we een toename van circa € 300.00,- aan extra gelden. Dit betreft extra ruimte voor de zorgbegeleiding, waarvoor wel een plan moet worden gemaakt (geld volgt beleid).

Het goed geoutilleerde gebouw en kwalitatief goed personeel kan bijdragen aan een sterk VMBO-profiel in de regio. Het gebouw van Wijk en Aalburg is berekend op 740 leerlingen. In de meerjaren leerlingenprognose is, na jaren van krimp, rekening gehouden van een stabiel aantal leerlingen per 2019. Het vraagstuk van bezetting is meegenomen in het ingezette meerjarenbeleid 2018-2022.

ISK Wereldschool

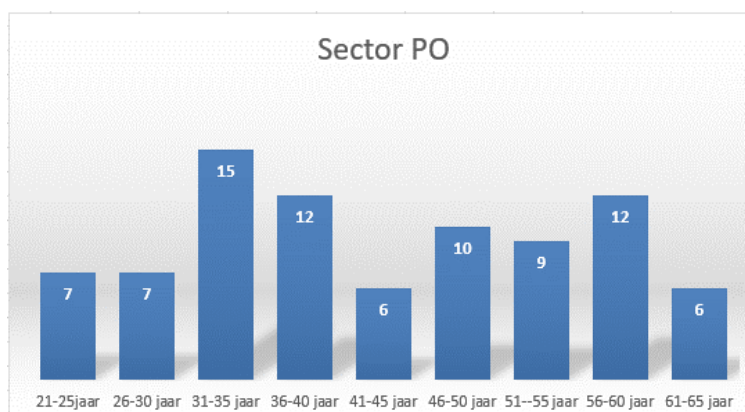
ISK Wereldschool heeft sinds de overname in 2015 een snelle groei doorgemaakt. In de voorgaande meerjarenbegroting werd een voorzichtige voorspelling opgenomen, omdat het moeilijk inschatten is welke internationale ontwikkelingen plaatsvinden met als gevolg instroom van nieuwkomers. De telling per 1-10-2017 gaf een totaal aantal van 107 leerlingen, waarvan 73 maatwerkbekostiging-leerlingen. In de meest recente meerjarenbegroting 2018-2022 is, in overleg met de locatiedirecteur en ervaringen, rekening gehouden met een totaal van 94 leerlingen, waarvan 30 maatwerkbekostiging-leerlingen. De andere 64 leerlingen worden verdeeld over vier groepen. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met de hierbij benodigde inzet van personeel en huur van lokalen in de omgeving van het hoofdgebouw. Extra inzet van personeel vanwege groei van aantal leerlingen wordt opgevangen door de maatwerkbekostiging. Door de wisseling van leerlingenaantallen binnen deze locatie moeten we voorkomen dat we structurele verplichtingen aangaan, zodat de vaste schil aan personeel zich uitbreidt en ook moeten er geen investeringen worden gedaan op plaatsen die een jaar later niet meer bezet worden. Dit vereist een goede afstemming tussen de staf en de locatiedirecteur.

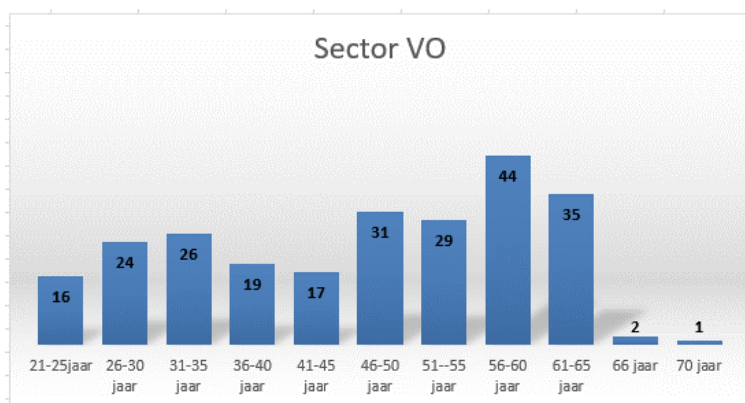
17.1.3 Personeel

Daar waar leerlingenkrimp wordt voorzien (met name in het VO) is gekeken in hoeverre de personele verplichtingen en inzet (vaste schil) kan meebewegen met deze krimp.

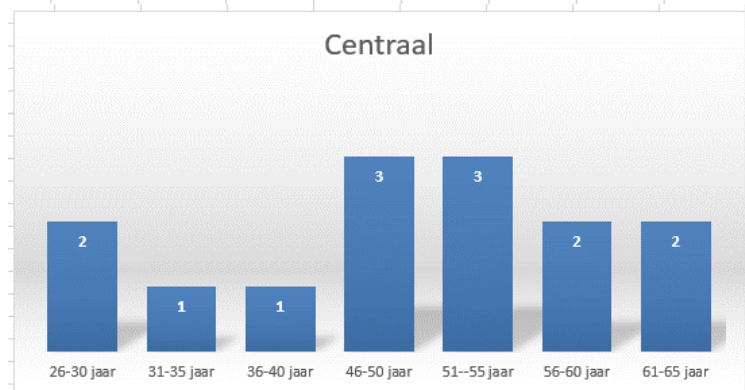
De sector PO heeft een redelijke verdeling van personeel, waarbij in de komende jaren een uitstroom verwacht kan worden vanuit natuurlijk verloop. Dat biedt mogelijkheid om jong personeel tijdelijk aan te nemen en een vast contract aan te bieden. Bij een eventuele krimp (wat tot op heden niet te verwachten is) loopt de sector PO hierin geen risico. Met name de locatie SBO De Leilinde zal in 2019 een verandering van team doormaken door hoge uitstroom in het team vanwege leeftijd of eerder vertrek vanwege arbeidsongeschiktheid.

Voor de sector VO zien we een geringe mogelijkheid tot uitstroom de komende jaren. Twee personen stromen uit in 2018 (66 jaar) en de werknemer van 70 jaar betreft een tijdelijk dienstverband. Daarna is er geringe uitstroom in 2019 en 2020 te verwachten. Het sociaal plan en de 61+ maatregel hebben ertoe geleid dat het vast personeel zodanig is gereduceerd dat de krimp opgevangen kan worden.

Vanaf 1 september 2017 is het College van Bestuur van tweehoofdig naar eenhoofdig gegaan in verband met de pensioengerechtigde leeftijd van de voorzitter van het College van Bestuur. Doordat werkzaamheden veranderen binnen het College van Bestuur komen meer taken binnen het stafbureau te liggen. Er is externe inzet op het stafbureau per september 2017 door een controller. Dit is niet te zien in de tabel. De komende jaren is geen natuurlijke uitstroom te verwachten binnen het centrale orgaan.

17.1.4 Huisvesting

Sector PO

Voor de Juliana van Stolbergschool geldt dat de school qua huisvesting vol zit bij 14 groepen. Er is afgelopen jaar gewerkt in 15 groepen. Dit is mogelijk gemaakt door de ombouw van een speellokaal naar een leslokaal. De gemeente Waalwijk heeft aangegeven dat er geen uitbreiding van de bestaande locatie mogelijk is. Dit i.v.m. leegstand van het primair onderwijs binnen de gehele gemeente. Er wordt continu aandacht gevraagd bij leerlingenstromen ten aanzien van de maximale capaciteit. Een optimale benutting blijft nodig. Daarnaast is de Juliana van Stolbergschool met ingang van 1 augustus 2016 gestart met WillemWijs. Dit betreft voltijds hoogbegaafdheidsonderwijs. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met de continuering hiervan in twee lokalen van De Koningsschool in Sprang-Capelle.

SBO Daltonschool De Leilinde gaat binnen de begrotingsperiode 2018-2022 over naar een nieuwbouwlocatie. Naar verwachting zal dit in medio 2019/2020 gebeuren. Om die reden is het bestaande investeringspeil verlaagd en wordt er pas op de plaats gehouden op nieuwe uitgaven die locatie gebonden zijn. De exploitatieoverschotten die de reserves zullen doen oplopen kunnen dan (deels) worden gebruikt bij de lasten die samengaan bij het betrekken van de nieuwe locatie.

Sector VO

De toekomstige begrote exploitatieresultaten van de VO-scholen (locatie Wijk en Aalburg, locatie Waalwijk en ISK Wereldschool) verschilt en vraagt keuzes met betrekking tot de mate waarin locaties worden geacht 'de eigen broek op te houden' en de onderlinge solidariteit. Feitelijk is het Willem van Oranje College één bekostigingseenheid die een lumpsumvergoeding ontvangt voor al haar onderwijsactiviteiten op de verschillende locaties. Het College van Bestuur wil niet alleen naar de cijfers en budgetten op locatieniveau kijken, maar ook op niveau van het Willem van Oranje College als geheel. Dit om activiteiten en werkgebieden meer en efficiënter op elkaar af te stemmen, maar ook om mogelijke bezuinigen en investeringen vanuit de gezamenlijke resultaten voor het Willem van Oranje College te bezien.

Voor het Willem van Oranje College, locatie Waalwijk geldt dat, op basis van de leerlingenprognoses die zijn opgenomen in de meerjarenbegroting 2018-2022, mogelijk afstoting van het gebouw aan de Burgemeester van Casterenstraat per 1 augustus 2019 of 2020 zal plaatsvinden of dat er een andere voorziening in het gebouw zal moeten worden opgenomen, bijvoorbeeld basisonderwijs.

Voor het Willem van Oranje College, locatie Wijk en Aalburg geldt dat er meerjarig gerekend is met de huuropbrengst van Bibliotheek Altena. Door afslanking van de uitleenfunctie en door aanpassing van de subsidiëring door de gemeente, zullen we er rekening mee moeten houden dat Stichting Bibliotheek Altena met betrekking tot de functie bibliotheek andere keuzes moet maken. Wanneer huuropbrengsten wegvallen, zal er een andere invulling moeten komen voor de vrijkomende vierkante meters.

Voor ISK Wereldschool geldt dat er momenteel ruimte is voor 4 groepen. Hiermee wordt ook in de begroting rekening gehouden. Tegenover de huurkosten staat een vergoeding die we op basis van de doordecentralisatie-overeenkomst van de gemeente Waalwijk ontvangen. Er wordt momenteel ruimte gehuurd bij De Koningsschool en Balade. Per schooljaar wordt in overleg met de gemeente bepaald of er aanvullende lokalen worden gehuurd.

Slijtage en veroudering van inventaris

De meeste locaties zitten in kwalitatief goede gebouwen met een up-to-date inrichting. Met de gemeente Heusden vinden gesprekken plaats over nieuwbouw voor SBO Daltonschool De Leilinde. Dit geschiedt in overleg met Stichting Scala.

De gebouwen van het Willem van Oranje College in Waalwijk en Wijk en Aalburg zijn beiden ouder dan 10 jaar. Dat betekent dat er meer onderhoudskosten gaan komen om de staat van het gebouw op peil te houden. Een voorbeeld hiervan is een intensief groot onderhoud aan de vloeren dat in 2017 is uitgevoerd. Voor diverse locaties worden de onderhoudsplannen in 2018 geactualiseerd waardoor de onderhoudsvoorziening meer zal gaan aansluiten op de jaarplannen.

17.2 Endogene ontwikkelingen

In deze paragraaf beschrijven we de maatregelen om de ontwikkelingen van binnenuit te sturen om daarmee de nadelige gevolgen om te buigen en de positieve ontwikkelingen te stimuleren.

17.2.1 Maatregelen om de aanmelding van leerlingen te beïnvloeden

De werving is in 2017 georganiseerd zoals voorgaande jaren. Binnen het primair onderwijs moet de Juliana van Stolberg nadenken over de toelating van leerlingen. Er mag geen uitbreiding zijn van het schoolgebouw terwijl de belangstelling voor de school groot is en nog steeds toeneemt. Dit vraagt om reguleringsbeleid op de leerlingenstromen. Vanaf het najaar 2018 zal reguleringsbeleid binnen de gemeente Waalwijk daadwerkelijk uitgevoerd worden.

Op de locatie Willem van Oranje College Waalwijk zien we in maart 2018 een verminderde aanmelding. Op dit moment wordt een sterkte-zwakke analyse uitgevoerd om op basis daarvan de school in de omgeving beter te presenteren. De locatiedirecteur verwacht ca. 3 jaar nodig te hebben om het gewenste marktaandeel te halen. Bij locatie Wijk en Aalburg is er een hogere aanmelding dan verwacht. Het belang van contact met de omgeving en een goede presentatie bij voorlichtingsavonden nieuwe ouders is voor alle VO-locaties van essentieel belang. De overige locaties hebben een stabiele aanmelding.

17.2.2 Personeelsbeleid

In de sector VO heeft 2017 in het teken gestaan van het aanpassen van de vaste schil aan de daling van de leerlingenaantallen. Boventalligheid is opgelost met de vrijwillige fase van het sociaal plan. Het sociaal plan is per december 2017 gesloten waarin is geconcludeerd dat enkele vertrekbevorderende maatregelen hebben gewerkt. Met name reductie in wtf, vertrek door ouderen en de 61+ maatregel zijn maatregelen geweest die de formatie hebben doen krimpen.

De 61+regeling was een variant op de seniorenregeling en is ook geëvalueerd. De 61+ maatregel wordt voor de gehele stichting doorgezet om zo oudere werknemers de mogelijkheid te geven hun fte te verkleinen. Dit geeft bij een krimp de mogelijkheid om jongere medewerkers te kunnen behouden voor de toekomst. Deelnemers van de 61+ maatregel hebben aangegeven dat de 61+ maatregel de vitaliteit in de laatste jaren van de loopbaan tegemoetkomt. Het College van Bestuur heeft besloten dat deze regeling wordt gecontinueerd voor alle sectoren.

Tijdelijke contracten worden niet automatisch verlengd. Er vindt afstemming plaats tussen de scholen binnen de stichting om interne verschuivingen te realiseren en daardoor formatieve ruimte te creëren. De leeftijdsopbouw van ons personeelsbestand liet zien dat we de reductie niet alleen met natuurlijk verloop kunnen oplossen. Dit vraagt van de organisatie goed nadenken over inzet van personeel, inzet van taakbeleid, niet automatisch opvullen van vrijgekomen vacatures. De Wet Werk en Zekerheid als ook de plichten inzake transitievergoedingen zorgen er voor dat vanuit de stichting centraal scherper gestuurd wordt op formatieve inzet.

17.2.3 Financieel meerjarenperspectief

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan diverse meerjaren overzichten. Deze zijn ontleend aan de meest recente definitieve meerjarenbegroting 2018-2022 en de realisatiecijfers 2017.

Het gaat hier dan om

- de meerjaren exploitatie (op stichtingsniveau en voor de sectoren PO en VO)
- meerjaren balans op stichtingsniveau
- meerjaren kasstroom overzicht op stichtingsniveau
- meerjaren kengetallen op stichtingsniveau

Kijkend naar de totale stichting streven we naar een rentabiliteit tussen de 0% en 0,5%.

Meerjaren exploitatie op stichtingsniveau

Hieronder de meerjaren exploitatie van de **Stichting Willem van Oranje College**. Deze is inclusief de nieuwe basisscholen de Bron & Koningsschool vanaf 1-1-2018. De exploitatiecijfers 2018-2022 zijn afkomstig van de door de RvT goedgekeurde en CvB vastgestelde meerjarenbegroting.

	Verslagjaar 2016	Verslagjaar 2017	prognose 2018	prognose 2019	prognose 2020	prognose 2021	prognose 2022
prognose basis aantal leerlingen	2.610	2.583	2.709	2.597	2.608	2.642	2.649
BATEN							
Rijksbijdrage	19.712.690	20.502.316	21.141.799	20.425.427	19.506.525	19.517.894	19.612.562
Overige overheidsbijdragen	364.866	334.841	310.600	261.600	262.400	263.300	261.000
Overige baten	1.053.456	990.191	924.850	897.550	877.050	863.950	862.550
TOTAAL BATEN	21.131.012	21.827.348	22.377.249	21.584.577	20.645.975	20.645.144	20.736.112
LASTEN							
Personeelslasten	16.305.343	16.791.604	17.494.852	16.891.943	16.514.575	16.518.601	16.513.564
Afschrijvingen	486.040	482.279	553.924	553.924	532.174	532.174	532.174
Huisvestingslasten	1.409.978	1.343.685	1.372.400	1.367.400	1.304.900	1.304.900	1.304.900
Overige lasten	2.620.351	2.793.201	2.831.150	2.606.800	2.488.200	2.480.300	2.472.650
TOTAAL LASTEN	20.821.713	21.410.769	22.252.326	21.420.067	20.839.849	20.835.975	20.823.288
Saldo Baten en Lasten	309.299	416.579	124.923	164.510	-193.874	-190.831	-87.176
Saldo financiële bedrijfsvoering	-77.136	-23.464	-70.250	-65.750	-29.500	-10.500	5.750
Saldo buitengewone baten en lasten							
TOTAAL RESULTAAT	232.164	393.115	54.673	98.760	-223.374	-201.331	-81.426
Saldo exploitatie	232.164	393.115	54.673	98.760	-223.374	-201.331	-81.426

Om beter op de daling van het aantal leerlingen (en daardoor de daling in baten) te kunnen inspelen, wordt de keuze gemaakt om voor de personeelslast een percentage van maximaal 81% voor het basisonderwijs, maximaal 84% voor het speciaal basisonderwijs en maximaal 76% voor het voortgezet onderwijs van de totale baten op te nemen. Een historische analyse liet zien dat hiermee sluitende begrotingen kunnen worden gerealiseerd.

Meerjaren exploitatie sector PO

Kijkend naar sector PO dan zien we onderstaand beeld.

2017		Sector PO	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022
budget	realisatie						
€ 2.901.540	€ 3.151.209	31 Rijksbijdrage	€ 4.544.899	€ 4.517.727	€ 4.491.825	€ 4.510.194	€ 4.607.862
€ 18.000	€ 22.336	32 Bijdrage gemeenten	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
€ 147.110	€ 179.137	34/37 Overige baten	€ 182.650	€ 182.350	€ 182.350	€ 182.750	€ 183.350
€ 3.066.650	€ 3.352.682	Totaal baten	€ 4.752.549	€ 4.725.077	€ 4.699.175	€ 4.717.944	€ 4.816.212
€ 2.566.200	€ 2.671.385	Loonkosten	€ 3.915.502	€ 3.903.093	€ 3.863.575	€ 3.856.601	€ 3.851.414
€ 44.000	€ 62.971	Overige personele kosten	€ 83.450	€ 81.450	€ 77.450	€ 77.450	€ 77.450
€ 2.610.200	€ 2.734.357	41 Personeelslasten	€ 3.998.952	€ 3.984.543	€ 3.941.025	€ 3.934.051	€ 3.928.864
€ 47.500	€ 43.613	42 Afschrijvingen	€ 77.300	€ 77.300	€ 80.300	€ 80.300	€ 80.300
€ 143.600	€ 179.483	43 Huisvesting	€ 235.500	€ 235.500	€ 235.500	€ 235.500	€ 235.500
€ 52.350	€ 53.554	44 Administratie & beheerslasten	€ 75.597	€ 75.789	€ 73.425	€ 73.327	€ 74.651
€ 82.000	€ 86.740	45 Leer- & hulpmiddelen	€ 144.400	€ 139.400	€ 139.400	€ 141.500	€ 144.850
€ 152.100	€ 174.295	46 Overige	€ 222.750	€ 205.250	€ 205.250	€ 205.250	€ 205.250
€ 286.450	€ 314.588	Overige materiële lasten	€ 442.747	€ 420.439	€ 418.075	€ 420.077	€ 424.751
€ 3.087.750	€ 3.272.041	Totaal lasten	€ 4.754.499	€ 4.717.782	€ 4.674.900	€ 4.669.928	€ 4.669.415
€ -21.100	€ 80.641	Saldo baten en lasten	€ -1.950	€ 7.295	€ 24.275	€ 48.016	€ 146.797
€ -	€ -	5 Rente / dividend / ov. fin.baten	€ 750	€ 750	€ 750	€ 750	€ 750
€ -	€ -	Saldo rente	€ 750	€ 750	€ 750	€ 750	€ 750
€ -21.100	€ 80.641	Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	€ -1.200	€ 8.045	€ 25.025	€ 48.766	€ 147.547

De totale sector PO toont in 2018 een licht negatief resultaat. De jaren erna worden positieve resultaten verwacht. Onderstaand zijn de resultaten opgenomen van SBO Daltonschool De Leilinde, Juliana van Stolbergschool, Koningsschool en De Bron. De Koningsschool en De Bron zijn per 1-1-2018 opgenomen in de meerjaren exploitatie van de sector PO.

Binnen de sector PO geldt dat Juliana van Stolberg tot en met 2021 jaarlijks een negatief resultaat begroot. Deze loopt vanaf 2019 wel terug en is vanaf 2022 positief. Een van de oorzaken is de groei van de school. De bekostiging van de personele lasten voor schooljaar 2017-2018 is gebaseerd op het aantal leerlingen per 1 oktober 2016. De school telde toen 376 leerlingen. Schooljaar 2017-2018 telde de school bij de start 384 leerlingen (per 1 oktober 2017: 398) en groeit de school naar ca. 447 leerlingen per 1-10-2022. Dit dient de school in beginsel voor te financieren. Wel is er sprake van zogenaamde (materiële) groeibekostiging, deze compenseert echter niet de uitbreiding van de formatie naar 16 groepen.

Daarnaast is de Juliana van Stolbergschool met ingang van 1 augustus 2016 gestart met groepen waar voltijds hoogbegaafdheidsonderwijs wordt gegeven, in totaal 29 kinderen verdeeld over twee groepen. De reguliere personele bekostiging is hiervoor niet toereikend.

Aangezien vanaf 2018 er twee andere basisscholen onder het bestuur vallen, zal de personele groeibekostiging vanuit het ministerie worden beoordeeld voor de drie basisscholen tezamen. De drempel is 3% groei +13 leerlingen ten opzichte van teldatum 1 oktober t-1.

Voor 2018 kan het negatieve resultaat vanuit de reserves gedragen worden. De reserve per eind 2017 is € 406.120. Meerjarig zal de Juliana van Stolbergschool keuzes moeten maken. Ook voor de Juliana van Stolbergschool gelden daarvoor afgesproken budgetpercentages van de totale baten waarbinnen de resultaten en ambities gerealiseerd moeten worden.

Voor SBO Daltonschool De Leilinde wordt voor 2018 en meerjarig een positieve begroting gepresenteerd. Naast de Rijksbekostiging ontvangt De Leilinde ondersteuningsmiddelen van het samenwerkingsverband voor verbrede toelating. Door deze middelen is De Leilinde in staat om in kleinere groepen en met meer specialistische ondersteuning leerlingen met een grotere zorgvraag onderwijs te bieden.

Per 1-1-2018 is de Koningsschool opgenomen in de meerjaren exploitatie van sector PO. De Koningsschool toont de eerste jaren van de meerjarenbegroting negatieve resultaten. Vanaf 2021 worden er positieve exploitatieresultaten getoond. De school kent een krimp. In 2018 zal de school zich op basis van een door het team opgesteld onderwijskundig plan meer profileren. Door volledige huisvesting in Landgoed Driessen (in de locatie Burgemeester Van Casterenstraat) wordt voor de komende jaren een leerlingengroei verwacht. Er wordt toegewerkt naar een school met ca. 225 leerlingen en een gemiddelde groepsgrootte van rond de 25 leerlingen per groep.

Per 1-1-2018 is De Bron opgenomen in de meerjaren exploitatie van sector PO. De Bron toont alleen in 2018 een negatieve exploitatie. Vanaf 2019 worden er positieve exploitatieresultaten verwacht. Dit komt doordat de OP formatie per 2019 naar beneden is bijgesteld, waarmee deze meer in lijn is met het aantal groepen.

Meerjaren exploitatie sector VO

Kijkend naar sector VO dan zien we onderstaand beeld.

2017		Sector VO	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022
budget	realisatie						
€ 16.507.800	€ 17.347.107	31 Rijksbijdrage	€ 16.596.900	€ 15.907.700	€ 15.014.700	€ 15.007.700	€ 15.004.700
€ 306.500	€ 312.505	32 Bijdrage gemeenten	€ 285.600	€ 236.600	€ 237.400	€ 238.300	€ 236.000
€ 828.200	€ 809.994	34/37 Overige baten	€ 741.200	€ 714.200	€ 693.700	€ 680.200	€ 678.200
€ 17.642.500	€ 18.469.606	totaal baten	€ 17.623.700	€ 16.858.500	€ 15.945.800	€ 15.926.200	€ 15.918.900
€ 13.234.100	€ 13.753.286	loonkosten	€ 13.161.900	€ 12.625.900	€ 12.315.000	€ 12.326.000	€ 12.326.150
€ 378.000	€ 325.714	overige personele kosten	€ 334.000	€ 281.500	€ 258.550	€ 258.550	€ 258.550
€ 13.612.100	€ 14.078.999	41 Personeelslasten	€ 13.495.900	€ 12.907.400	€ 12.573.550	€ 12.584.550	€ 12.584.700
€ 472.589	€ 428.279	42 Afschrijvingen	€ 451.624	€ 451.624	€ 426.874	€ 426.874	€ 426.874
€ 1.153.900	€ 1.132.284	43 Huisvesting	€ 1.103.900	€ 1.098.900	€ 1.036.400	€ 1.036.400	€ 1.036.400
€ 309.000	€ 310.188	44 Administratie & beheerslasten	€ 413.400	€ 397.400	€ 384.975	€ 384.975	€ 384.975
€ 353.500	€ 353.414	45 Leer- & hulpmiddelen	€ 354.000	€ 335.000	€ 318.150	€ 316.150	€ 316.150
€ 1.649.111	€ 1.728.291	46 Overige	€ 1.648.350	€ 1.515.500	€ 1.421.175	€ 1.413.175	€ 1.402.175
€ 2.311.611	€ 2.391.893	Overige materiële lasten	€ 2.415.750	€ 2.247.900	€ 2.124.300	€ 2.114.300	€ 2.103.300
€ 17.550.200	€ 18.031.455	totaal lasten	€ 17.467.174	€ 16.705.824	€ 16.161.124	€ 16.162.124	€ 16.151.274
€ 92.300	€ 438.151	Saldo baten en lasten	€ 156.526	€ 152.676	€ -215.324	€ -235.924	€ -232.374
€ -77.500	€ -77.419	5 Rente lasten / overige fin.lasten	€ -73.000	€ -68.500	€ -35.000	€ -16.250	€ -
€ -77.500	€ -77.419	Saldo rente	€ -73.000	€ -68.500	€ -35.000	€ -16.250	€ -
€ 14.800	€ 360.732	Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	€ 83.526	€ 84.176	€ -250.324	€ -252.174	€ -232.374

De begroting van de sector VO sluit voor het kalenderjaar 2018 en 2019 met een positief resultaat van circa € 84.000,- per jaar. Meerjarig is er geen sluitende begroting.

Het resultaat van de scholen (locatie Wijk en Aalburg, locatie Waalwijk en ISK Wereldschool) verschilt en vraagt keuzes met betrekking tot de mate waarin locaties worden geacht 'de eigen broek op te houden' en de onderlinge solidariteit. Feitelijk is het Willem van Oranje College één bekostigingseenheid die een lumpsumvergoeding ontvangt voor al haar onderwijsactiviteiten op de verschillende locaties. Het College van Bestuur wil niet alleen naar de cijfers en budgetten op locatieniveau kijken, maar ook op niveau van het Willem van Oranje College als geheel. Dit om activiteiten en werkgebieden meer en efficiënter op elkaar af te stemmen, maar ook om bezuinigen en investeringen vanuit de gezamenlijke resultaten voor het Willem van Oranje College te bezien.

In de meerjarenbegroting 2018-2022 van de locatie Wijk en Aalburg zien we dat de personeelslasten procentueel ten opzichte van de totale baten redelijk constant blijven. In 2019 is deze iets lager doordat het aantal leerlingen daalt. Daarna worden het aantal leerlingen als stabiel verondersteld. Daarmee ligt ook het percentage materiële lasten in lijn met de gestelde norm.

Voor locatie Waalwijk zien we het aandeel personele lasten in relatie tot de baten toenemen. Dit vraagt om te sturen op percentages ten opzichte van de totale baten. De norm voor personele lasten is maximaal 76%. Vanaf 2019 wordt deze overschreden doordat de baten dalen (als gevolg van de daling in leerlingen).

Om te komen tot een sluitende begroting moeten de totale personeelslasten passend zijn binnen een budget van 76% van de totale baten. Hierdoor is er een ruimte voor de materiële lasten van 23% – 23,5% van de totale baten.

In 2018 is het noodzakelijk om een goede analyse te maken op uitgaven in fte en loonkosten. Ook keuzes in taken, hoeveelheid klassen, maximale lestak e.d. zullen hierbij in ogenschouw worden genomen. Daarmee willen we sturing geven aan de formatieve keuzes voor schooljaar 2018-2019. Materieel wordt voldaan aan de norm. Deze lasten zijn per saldo lager dan het gestelde maximum van 24%.

Meerjarig sluit *ISK Wereldschool* af met positieve resultaten. Vanuit de grote onzekerheid over het aantal leerlingen blijft het lastig een goede begroting op te stellen. De baten zijn voorzichtig begroot; voor 2018 op basis van 107 leerlingen per 1-10-2017, waarvan 73 maatwerkbekostiging leerlingen.

ISK Wereldschool is sinds schooljaar 2015-2016 onderdeel van Stichting Willem van Oranje. We zien een groei van nieuwkomers, mede door de politiek in afgelopen jaren. Op 4 momenten in het jaar geven we nieuwkomers door aan DUO voor nieuwkomers (korter dan een jaar in Nederland en net ingeschreven op peildatum) om maatwerkbekostiging te ontvangen vanuit het Rijk.

ISK Wereldschool houdt rekening met een vast aantal leerlingen van 64. Nieuwe instroom van leerlingen fluctueert, jaarlijks verwacht ISK Wereldschool circa 30 nieuwkomers. Hier staat maatwerkbekostiging tegenover. ISK Wereldschool zal daarom altijd met een flexibele schil moeten blijven werken. Bij ISK Wereldschool is te zien dat zowel de personele lasten als de materiële lasten binnen de gestelde normen blijven.

Meerjaren balans

De meerjarige balans van **Stichting Willem van Oranje** geeft het volgende beeld:

ACTIVA	Verslagjaar 2016	Verslagjaar 2017	prognose 2018	prognose 2019	prognose 2020	prognose 2021	prognose 2022
VASTE ACTIVA							
Materiële VA	5.463.831	5.216.744	5.500.835	5.321.216	5.194.965	5.015.948	4.843.537
Financiële VA	452.889	247.473	247.473	245.702	243.859	241.941	239.945
Totaal VA	5.916.720	5.464.216	5.748.308	5.566.918	5.438.824	5.257.889	5.083.482
Vorraden	49.428	87.746	76.346	64.346	54.746	46.346	37.946
Vorderingen	500.900	474.732	495.000	500.000	500.000	500.000	500.000
Effecten (kortlopend)	160.341	1.702					
Liquide middelen	4.539.269	5.807.899	5.482.680	5.191.158	5.026.959	4.424.347	4.479.333
Vlottende Activa	5.249.938	6.372.079	6.054.026	5.755.504	5.581.705	4.970.693	5.017.279
TOTAAL ACTIVA	11.166.659	11.836.296	11.802.334	11.322.421	11.020.529	10.228.581	10.100.760
PASSIVA	Verslagjaar 2016	Verslagjaar 2017	prognose 2018	prognose 2019	prognose 2020	prognose 2021	prognose 2022
EIGEN VERMOGEN							
Algemene reserve	4.557.873	4.954.086	5.008.759	5.107.520	4.884.145	4.682.814	4.601.388
Bestemmingsreserve (publiek)	31.500	24.134	24.134	24.134	24.134	24.134	24.134
Bestemmingsfondsen (privaat)	12.700	16.967	16.967	16.967	16.967	16.967	16.967
Totaal EV	4.602.073	4.995.188	5.049.861	5.148.621	4.925.247	4.723.915	4.642.489
Voorzieningen	1.918.220	2.301.064	2.356.547	2.464.625	2.417.271	2.531.819	2.491.988
Langlopende schulden	1.974.667	1.859.503	1.744.339	1.059.175	1.028.012	322.847	316.283
Kortlopende schulden	2.671.699	2.680.542	2.651.587	2.650.000	2.650.000	2.650.000	2.650.000
TOTAAL PASSIVA	11.166.659	11.836.296	11.802.334	11.322.421	11.020.529	10.228.581	10.100.760

exclusief balansgegevens nieuwe basisscholen: de Bron & Koningsschool vanaf 01.01.18

Vooralsnog blijft de financieringsstructuur hetzelfde als voorgaande jaren. Dalende leerlingenaantallen leiden mogelijk in de toekomst tot afstoting van het gebouw aan de Burg. van Casterenstraat waardoor ook in de hoogte van de onderhoudsvoorziening wijzigingen kunnen gaan optreden. In de meerjaren begroting is met dit scenario rekening gehouden. Wel blijft het gebouw beschikbaar voor het PO. Gesprekken met de gemeente Waalwijk over de overdracht vinden in 2018/2019 plaats.

In de meerjaren balans op stichtingsniveau is de doorwerking van de geraamde resultaten, investeringen, afschrijvingen, dotaties en onttrekkingen aan voorzieningen meegenomen. De balans is vooralsnog exclusief De Koningsschool en De Bron. Deze worden nadat de jaarrekeningen 2017 definitief zijn vastgesteld en voorzien zijn van een accountantsverklaring ingelezen als beginbalans 2018.

De vaste activa is bepaald door toevoeging van geplande investeringen en de afname van de geraamde afschrijvingen. De investeringen zijn onderdeel geweest van afstemmingsgesprekken. De verhouding en omvang van kortlopende vorderingen en schulden zijn voor de jaren (afgerond) gelijk gehouden.

De liquide middelen worden beïnvloed door de geprognosticeerde resultaten, gecorrigeerd voor afschrijvingen en dotaties, de geplande investeringsuitgaven en de uitgaven vanuit het meerjaren onderhoudsplan. Het eigen vermogen fluctueert met de geprognosticeerde resultaten. De voorzieningen zijn bepaald aan de hand van de begrote dotaties en de meerjaren onderhoudsplannen.

Meerjaren kasstroomprognose

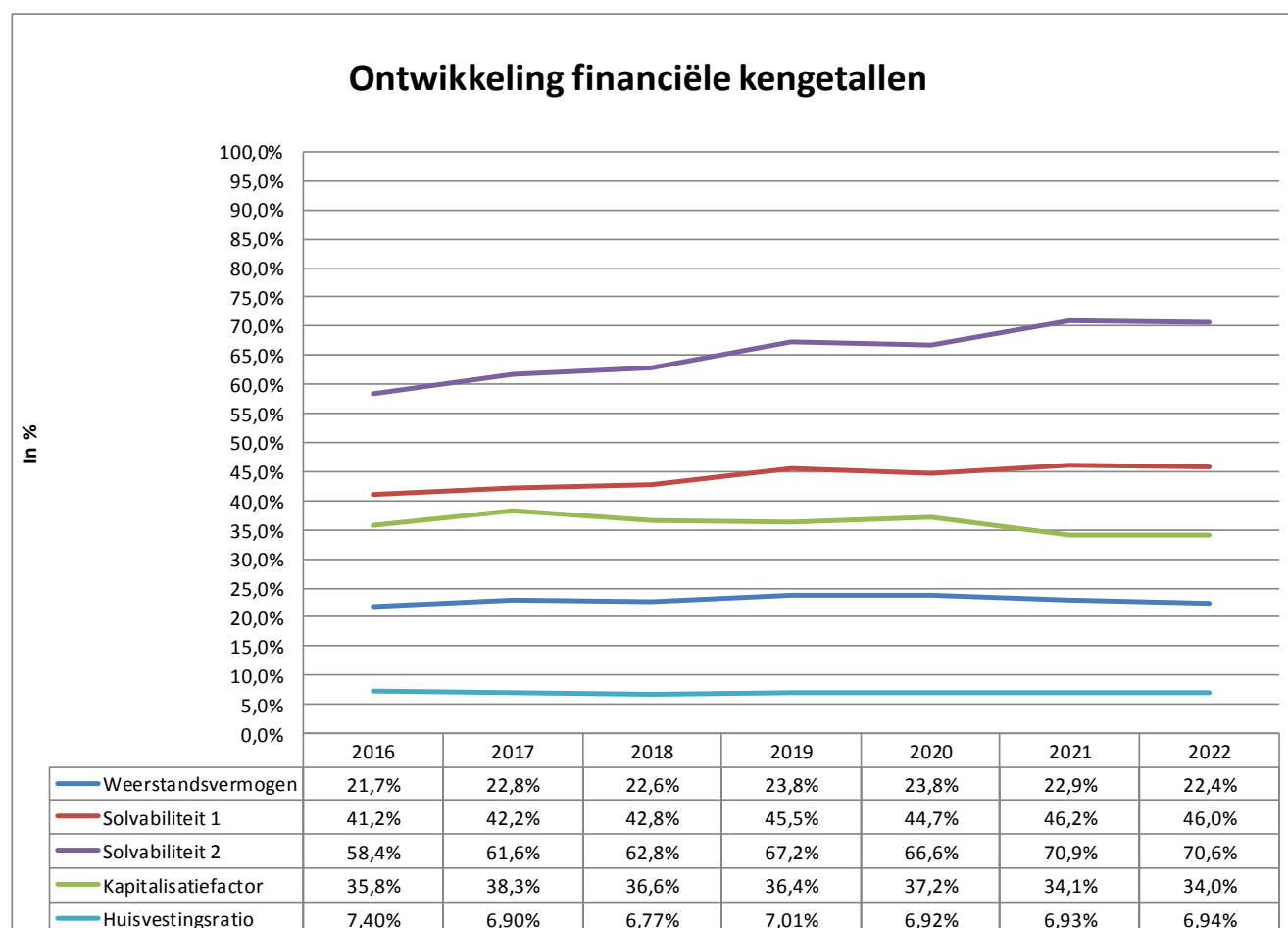
Op basis van de meerjaren balans en de meerjaren exploitatie kan een specificatie worden gemaakt van de doorwerking van de primaire stromen (resultaat, investeringen in activa en onttrekkingen uit voorzieningen) op de beschikbare liquide middelen. Onderstaand is de meerjaren kasstroom weergegeven op de indirecte methode. Dit is dezelfde methode als in de meerjaren begroting is gehanteerd.

Kalenderjaar	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Saldo baten en lasten (excl. rente)	€ 309	€ 416	€ 125	€ 165	€ -194	€ -191	€ -87
Aanpassingen voor:							
- Afschrijvingen	€ 486	€ 482	€ 554	€ 554	€ 532	€ 532	€ 532
- afschr.(BV) in expl., niet in enkelv. balans	€ -3	€ -3	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
- Aanpassing voor waardeveranderingen	€ 2	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
- Mutaties voorzieningen	€ 392	€ 383	€ 55	€ 108	€ -47	€ 115	€ -40
Veranderingen in vlottende middelen:							
- Vorderingen en voorraden	€ -124	€ -100	€ -45	€ -17	€ -19	€ -20	€ -20
- Effecten	€ -120	€ 159	€ 0	€ -0	€ -0	€ -0	€ -0
- Kortlopende schulden	€ 142	€ 9	€ -29	€ -2	€ -	€ -	€ -
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	€ 1.085	€ 1.346	€ 660	€ 808	€ 272	€ 435	€ 385
Ontvangen interest	€ 45	€ 37	€ 3	€ 3	€ 6	€ 6	€ 6
Betaalde interest	€ -119	€ -77	€ -73	€ -69	€ -35	€ -16	€ -
Mutaties overige fin. vaste activa	€ -3	€ 17	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Kasstroom uit operationele activiteiten	€ -77	€ -23	€ -70	€ -66	€ -30	€ -11	€ 6
(des)invest. in materiële vaste activa	€ -137	€ -232	€ -838	€ -371	€ -403	€ -350	€ -357
(des)invest. in financiële vaste activa	€ 160	€ 294	€ 37	€ 23	€ 70	€ 50	€ 50
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	€ 23	€ 61	€ -801	€ -349	€ -333	€ -300	€ -307
Mutaties leningen	€ -488	€ -86	€ -86	€ -656	€ -44	€ -699	€ -
Vooruitontvangen huurgelden	€ -29	€ -29	€ -29	€ -29	€ -29	€ -29	€ -29
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	€ -517	€ -115	€ -115	€ -685	€ -73	€ -727	€ -29
Mutatie liquide middelen	€ 514	€ 1.269	€ -326	€ -292	€ -164	€ -603	€ 55
Beginstand liquide middelen	€ 4.026	€ 4.539	€ 5.808	€ 5.482	€ 5.191	€ 5.026	€ 4.424
Mutatie liquide middelen	€ 514	€ 1.269	€ -326	€ -292	€ -164	€ -603	€ 55
Eindstand liquide middelen	€ 4.539	€ 5.808	€ 5.482	€ 5.191	€ 5.026	€ 4.424	€ 4.479

Totaal Stichting Willem van Oranje (bedragen x € 1.000,-)

Meerjaren kengetallen

Op basis van de realisatiecijfers 2016 en 2017 en de prognosecijfers 2018-2022 is de meerjaren balans opgesteld. Onderstaande meerjaren kengetallen zijn gebaseerd op deze meerjaren balans en de meerjaren exploitatie 2018-2022.

De meerjaren kengetallen zoals hierboven vermeld zitten boven de gestelde signaleringsgrenzen zoals deze door de Inspectie worden gehanteerd. Huisvestingsratio bevindt zich onder het gestelde maximum.

17.2.4 Organisatie

Met ingang van 1 juni 2017 is het College van Bestuur overgegaan van een tweehoofdig naar een eenhoofdig bestuur. Hierdoor zijn werkzaamheden in het bestuur verschoven. Het College van Bestuur zet met behulp van het stafbureau het toekomstig beleid uit.

In de jaren 2017 en 2018 zal de staforganisatie een professionaliseringsslag doormaken. Begin 2018 is er een controller aangesteld en halverwege 2018 een HRM-adviseur om de directies op tactisch en strategisch niveau te ondersteunen. Tevens zijn de medewerkers van de staforganisatie bezig met een verbetering in samenwerking en optimalisering van werkprocessen. Hiervoor wordt Afas Insite (automatisering HRM-processen) en ProActive (geautomatiseerde workflows, goedkeuring facturen) geïmplementeerd. De organisatie kan dan ook gebruik maken van een Self Management en een Manager tool. Op deze wijze kan er een kwaliteitsslag gemaakt worden in managementrapportages en kan de organisatie op een gemakkelijkere wijze aan directie en personeelsleden digitaal informatie beschikbaar stellen.

De staforganisatie inventariseert de consequenties van de AVG voor de organisatie. Per mei 2018 zal een functionaris gegevensbescherming worden aangesteld.

Per augustus 2017 is er een afdeling Kwaliteit & Beleid opgestart binnen het stafbureau. Deze afdeling ondersteunt directies bij actualisatie van Scholen op de Kaart, analyses van resultaten en enquêtes. Een kwaliteitskalender is in voorbereiding om beter afgestemd kwaliteitsresultaten te kunnen rapporteren aan diverse geledingen.

Per 1 januari 2018 zijn twee basisscholen toegevoegd aan Stichting Willem van Oranje. De effecten hiervan zijn reeds meegenomen in de meerjaren exploitatie 2018-2022.

In 2017 is eveneens een coördinator facilitair aangesteld die verantwoordelijk is voor huisvesting en onderhoud en daarnaast de schoonmaak aanstuurt. Directies worden op dit punt ontlast, waardoor de focus op het primaire proces kan liggen.

17.3 Risico's

In deze paragraaf geven we een beeld van de risico's voor de komende jaren.

- Daling van leerlingenaantallen (Waalwijk, Wijk en Aalburg), fluctuatie van leerlingenaantallen (ISK, SBO Daltonschool De Leilinde) en te grote aantrekkingskracht waardoor de school te vol wordt (Juliana van Stolbergschool) vraagt beheersingsmaatregelen om personele risico's te voorkomen:
 - Korte lijnen met samenwerkingsverbanden
 - Gesprekken met gemeenten rondom huisvesting
 - Grotere betrokkenheid van omgeving en ouders
 - Maatwerkbekostiging, voorkomen van een te grote vaste schil
 - Sociaal plan (vrijwillige fase)
- Vitaliteit van personeel
Op meerdere locaties zien we dat de werkdruk toeneemt. Ook de moeilijke vervanging in het kader van de Wet Werk en Zekerheid in het PO vergroot de werkdruk. Dit vraagt beheersingsmaatregelen om personele risico's te voorkomen:
 - Organisatorische maatregelen
 - Ouderenmaatregel 61+
 - Scholing teamleiders gesprekken ziekteverzuim
 - Extra verruiming inzet vervangers in de maanden jan-mrt (CAO PO)
 - Vitaliteitsprogramma's en inzet van RIE
- Kwaliteit van leren
Scholen hebben ambities op het gebied van gepersonaliseerd leren, maatwerk en ICT-geletterdheid. Dit sluit aan bij bewijs 2 en bewijs 3 van het Vision Eye. Dit betekent dat komende jaren geïnvesteerd moet worden in kwaliteitsverbetering op het gebied van deze onderdelen.
Beheersingsmaatregelen om in te zetten zijn:
 - Scholing medewerkers
 - Inzet expertisecentrum hoogbegaafdheid
 - Versterking leerkrachten op het gebied van digitalisering en e-didactiek (digicoaches) en digitale leermiddelen (uitgevers)
- Managementinformatie om te kunnen sturen
Binnen de organisatie bestaat meer en meer de behoefte om te kunnen sturen op kwaliteit van personeel en personele lasten, uitgaven en kwaliteit. Hiervoor is data-analysekracht nodig. Systemen als SomToday, WMK, Parnassys en AFAS kunnen beter uitgenut worden om directie en leerkrachten informatie te geven waarmee zij hun prestaties kunnen zien en kunnen beïnvloeden.
Beheersingsmaatregelen om in te zetten zijn:
 - Scholing medewerkers
 - Investeren in softwareprogramma's en managementtools
 - Effectieve feedback

- **Huisvesting**
Op het gebied van huisvesting is een aantal risico's te noemen. De te grote aantrekkingskracht van de Juliana van Stolbergsschool waardoor de school te vol wordt, de onduidelijke rol van SBO Daltonschool De Leilinde in relatie tot het onderzoekscentrum, de daling van leerlingenaantallen in het voortgezet onderwijs en de fluctuatie van leerlingenaantallen binnen het ISK, vragen om beheersingsmaatregelen:
 - Gesprekken met samenwerkingsverband PO 30-10 over de rol van SBO Daltonschool De Leilinde
 - Gesprekken met gemeenten rondom huisvesting
 - Verhuur leegstaande ruimten
 - Mogelijk afstoten van gebouw Burgemeester Van Casterenstraat
 - Versterken samenwerking met DaVinci College
- **Investerings**
Binnen de locaties ontstaat een grotere ambitie om te gaan werken met digitale leermiddelen. Ook de vraag van leerlingen en personeel om te kunnen gaan werken met hun eigen device neemt toe. De materiële baten kunnen hier niet in voorzien. Digitalisering vraagt keuzes in het betaalbaar en beheersbaar houden hiervan evenals het onderhoud. Dit vraagt om beheersingsmaatregelen:
 - Kritische keuze in lesmateriaal en hierbij dubbeling in lesmateriaal voorkomen (niet én folio én digitaal materiaal)
 - Aanbesteding leermiddelen inrichten op de vraag aan digitale content
 - Onderzoek beheer devices in eigen beheer of uitbesteding
 - Investering ouders in eigen device (ouderbijdrage)
- **Digitale veiligheid**
Er is een verhoogde vraag naar persoonsgegevens van o.a. deskundigheid, bevoegdheid en gebruik licenties. Ook de Wet Persoonsgegevens vraagt meer borging van persoonsgegevens en het voorkomen van datalekken. Dit vraagt naast aanpassing van het netwerk, ook hogere beveiligingsmaatregelen ICT. Beheersingsmaatregelen:
 - Bewerkingsovereenkomsten met organisaties waarvan we cloud-diensten afnemen
 - Informatievoorziening personeel
 - Protocol datalek

Tijdens de evaluaties van de jaarplannen en de opstart naar de nieuwe jaarplannen wordt gesproken over risico's en worden de risico's opnieuw geïnterpreteerd en verwerkt in het risicobeheersingssysteem. In 2016 heeft het College van Bestuur in samenspraak met de Raad van Toezicht de notitie Risicomanagement 2016-2020 vastgesteld. De risicoanalyse is uitgevoerd op stichtingsniveau en geïnterpreteerd naar kans en impact. De risico's zijn omschreven en voorzien van beheersmaatregelen. De risico's op stichtingsniveau worden doorvertaald naar de locatieplannen en aldaar per locatie gewaardeerd in verband met te nemen maatregelen. De risico's komen per strategieveld gefaseerd terug op de agenda van de Raad van Toezicht. Het toezicht op risico's richt zich op risicomanagementmaatregelen en wordt in de komende jaren financieel gekwalificeerd.

Risicobereidheid

Mede van belang is de risicobereidheid. Dit is de mate waarin de stichting bereid is risico's te nemen om haar doelen te behalen. Bij elk risico en de afweging of, en in welke mate, een beheersingsmaatregel hierop wordt ingezet wordt meegewogen dat we als stichting te maken hebben met grotendeels publiek vermogen en onze maatschappelijke functie. Onze risicobereidheid kan daarmee worden getypeerd als laag. Van belang is om de continuïteit van de stichting te borgen.

17.3.1 Interne risicobeheersings- en controlesystemen

Zoals reeds eerder gesteld zijn de grootste risico's de krimp en de daaraan verbonden personele reductie. Binnen de stichting worden door middel van een meerjarenbegroting deze risico's per school in beeld gebracht. Jaarlijks wordt een risicoanalyse gemaakt en toegevoegd aan de toelichting op de meerjarenbegroting. Periodiek worden rapportages (3 maanden, 7 maanden, 9 maanden) opgesteld over het verloop van het resultaat gedurende het jaar ten opzichte van de begroting. Deze rapportages worden besproken binnen de Raad van Toezicht. Daarnaast wordt de informatie uit deze overzichten gebruikt om afwijkingen te signaleren en om in een zo vroegtijdig mogelijk tijdstip in te kunnen grijpen. Binnen de MARAP's wordt ook een koppeling en visueel zichtbaar gemaakt wat de status is van het betreffende risico. Op basis van deze analyse ontstaat een actielijst om de risico's zoveel mogelijk te beperken.

